

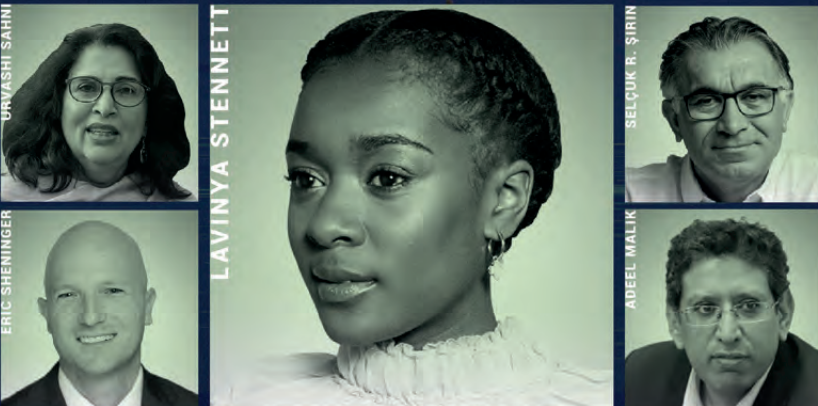
Uluslararası

maarif

Yıl 3
Sayı 6
Ocak-Şubat- Mart
2022

Dergisi

EĞİTİMDE YENİ EĞİLİMLER VE DÖNÜŞÜM

EĞİTİMİN GELECEĞİ
MÜFREDATIN
ULUSLARARASILAŞTIRILMASI
DİJİTALLEŞMENİN
EĞİTİME ETKİSİ

EĞİTİM VE KALKINMA
EĞİTİMİN YENİDEN
MODELLENMESİ
EĞİTİM VE TOPLUMSAL ADALET

İSTANBUL
EĞİTİM
ZİRVESİ
TÜRKİYE MAARİF
VAKFI

184 ülkeden 72.000'i aşkın uluslararası şirket güven ve istikrar için **TÜRKİYE**'yi seçti

Son 18 yılda uluslararası yatırımcılar Türkiye'de **220 milyar doların** üzerinde doğrudan yatırım yapmıştır.

(TCMB, 2002-2020 Nisan)

Türkiye'de 200'ün üzerinde Ar-Ge merkezi uluslararası yatırımcılar tarafından işletilmekte

ve teknoloji transferi sağlamaktadır.
(Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Mayıs 2020)

Türkiye'nin en büyük 5 ihracatçı şirketi arasında 3 uluslararası sermayeli şirket bulunmaktadır.

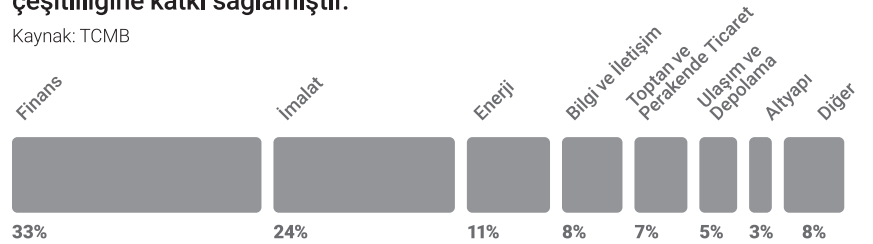
(Türkiye İhracatçılar Meclisi)

2001-2020 yılları arasında uluslararası şirketler, 4 binden fazla teşvik belgesi ile **320 Milyar TL yatırım** yaparak, 350 bin kişiye istihdam sağlamıştır.

(Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Mayıs 2020)

Birçok farklı sektöre yatırım yapan uluslararası yatırımcılar Türkiye'nin sektörel gelişimine ve çeşitliliğine katkı sağlamıştır.

Kaynak: TCMB

Türkiye'ye Gelen Uluslararası Doğrudan Yatırım Sermayenin Sektörel Dağılımı ve Kırılımı (%) (2002-2019)

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI
YATIRIM OFİSİ

T.C. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi, Türkiye'nin sunduğu yatırım fırsatlarını küresel iş dünyasına tanıtmaya ve yatırımcılara Türkiye'ye yapacakları yatırımın her aşamasında destek verme görevini üstlenmiş tek resmi kuruluştur.

TÜRKİYE MAARİF
VAKFI

Eğitime değer!

Türkiye Maarif Vakfı

E-posta: iletisim@turkiyemaarif.org | **Tel.:** +90 216 323 35 35

www.turkiyemaarif.org   tmaarifvakfi

Eğitimde Yeni Eğilimler ve DÖNÜŞÜM

İSTANBUL
EĞİTİM
ZİRVESİ
TÜRKİYE MAARİF
VAKFI

FERNANDO REIMERS
Ortak Yarar İçin
**EĞİTİMDE YENİ BİR
KÜRESEL SÖZLEŞME**

28

36

ANDREAS SCHLEICHER
**KRİZİ FIRSATA
ÇEVİREBİLİRİZ**

TONY WAGNER
Ne Bildiğin Değil
**BİLDİKLERİNLE NE
YAPABİLDİĞİN ÖNEMLİ**

40

44

ADEEL MALIK
**KALBİ EĞİTMEYEN AKLI
EĞİTEMEYİZ**

CAROLINE JENNER
**DİJİTAL ÇAĞDA
MESLEKİ EĞİTİM**

50

54

ANTHONY SELDON
**DEĞİŞİMİN ÖNCÜLERİ
OLMALIYIZ**

RUPERT WEGERIF
Küresel internet tabanlı bir
**EĞİTİM SİSTEMİ
GELİŞTİRMELİYİZ**

58

Uluslararası Maarif Dergisi'nin altıncı sayısında, "**Eğitimde Yeni Eğilimler ve Dönüşüm**" konusu, uluslararası akademisyen ve uzman yazarlar tarafından farklı yönleriyle değerlendiriliyor.

MAARİF SÖYLEŞİLERİ
Prof. Dr. Nabi Avcı

Enformatik cehalet aşaması çoktan geldi geçiyor. Şimdi "zır cahillik" aşamasındayız.

Bilişim teknolojileri ve sosyal medya vasıtasıyla enformasyon hızla yayıldı, yayıldıkça sığlaştı ve bugün zır cahillik dediğimiz noktaya gelindi. Şimdi bu sığlığın; dil, kültür, eğitim kısaca her alanda yansımaları olacak..
S. 20

SUNUŞ

04 / EĞİTİMDE YENİ EĞİLİMLER VE DÖNÜŞÜM
Prof. Dr. Birol Akgün

EĞİTİM GÜNDEMİ

- 05 /** Sanat ve Spor Sosyal Beceriyi Artırıyor
- 05 /** Türk Konseyi Eğitim Bakanları İstanbul'da Buluştu
- 06 /** UNESCO Listesindeki Harran'da İlk Medrese Yapısı Ortaya Çıkartıldı
- 06 /** Bin 150 Türk akademisyen En Etkili Bilim İnsanı Listesi'nde
- 07 /** Batı ve Orta Afrika'da Eğitim Tehdit Altında
- 07 /** TOGG Banttan İnmeden Teknik Elemanlar Hazır
- 08 /** Robot Öğretmenler Geliyor
- 08 /** Meslek Liselerinden Ekonomiye Büyük Katkı

EĞİTİM DÜNYASINDAN

- 10 /** Çocuk Gelişiminde Önemli Bir Evre: 3 Yaş Sendromu
- 11 /** Cumhurbaşkanı Erdoğan: Maarif Vakfının başarılarıyla ülkemiz ve milletimiz adına iftihar ediyorum.
- 12 /** Eğitim Liderleri Çocukları Dinlemeli mi?
- 14 /** BM Çocuk Hakları Sözleşmesi ve Eğitim

İNGOGRAFİK

- 16 /** Dünyada Türkiye Maarif Vakfı

KİTAP

- 18 /** Eğitime Bakışınızı Değiştirecek Kitaplar

İÇİNDEKİLER

Yıl: 3, Sayı: 6

Ocak-Şubat-Mart 2022

Türkçenin Dünyaya Açılan Kapısı: Maarif Türkçe Kitap Setleri

Maarif Türkçe Kitap Setleri, Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı'nın esas aldığı eylem odaklı yaklaşım çerçevesinde aşamalı ve sarmallık ilkeleri çerçevesinde yapılandırılmıştır. **S.108**

ÜLKELER VE KÜLTÜRLER

Geleneklerin kadim yurdu Kırgız Cumhuriyeti

Adının duyulduğu ilk anda tüm dünya vatandaşlarına Türklerin ortak tarihini anımsatan, geniş ve yüksek bozkırları ve ulu dağları çağrıştıran, kültür ve tarih zengini Orta Asya coğrafyasından, doğal güzellikleri ve kadim mirası ile dikkat çeken bir ülke: Kırgız Cumhuriyeti. **S.68**

74 / Kırgız Cumhuriyeti'nde Türkiye Maarif Vakfı

EĞİTİM TEORİLERİ

62 / TeknoOrganik Eğitim
Prof. Dr. Mehmet TURAN

ANALİZ

76 / Alfabenin 30. Harfi: Matluba Uymayan Nesil!
Dr. Ayhan Öztürk

RÖPORTAJ

TRT Çocuk Kanal Koordinatörü
M. Bora Durmuşoğlu

“Çocuklarımızı kaliteli ve eğitici yapımlarla buluşturuyoruz.”

Çocuklar okul dışı zamanlarının önemli bir bölümünü, oyun oynayarak, televizyon izleyerek geçiriyorlar. Bu nedenle çocuklar için hazırlanan içerikler daha da önem kazanıyor. Ülkemizde çocukların en çok izlediği kanal TRT Çocuk... **S. 80**

EĞİTİM TARİHİ

94 / Modern Eğitim Tarihimizde Bir Köşetaşı:
Vefa Lisesi
Prof. Dr. Fatih Demirel

ÖZEL ÖĞRETİM

96 / Öğrenme Güçlüğü
Mahir Kılıçoğlu

EĞİTİM YAKLAŞIMLARI

102 / Uluslararası Müzik Eğitim Yaklaşımları: Kodaly, Orff, Dalcroze ve Suzuki Metotları Hakkında
Yusuf İhsan Tökel

PORTRE Neşet Ertaş

Müsaadenizle ceketimi çıkarabilir miyim efendim?

İnsanoğlu, toprağı yoğururken toprağın da kendisini yoğurduğundan habersizdir. Bereketli topraklarda bol ürün yetişir. Bozkırda ise durum biraz farklıdır. Allah, bozkırda bereketi toprağından alıp insanına vermiştir. Yoksa başka türlü bozkırda bunca sazın yetişmesi nasıl izah edilir? **S.84**

KÜLTÜR SANAT

106 / Kabakçığin Hayatı
Minşa Gültür

İmtiyaz Sahibi
Türkiye Maarif Vakfı Adına
Prof. Dr. Birol Akgün

Genel Yayın Yönetmeni
Prof. Dr. Cihad Demirli

Danışma Kurulu
Zekeriya Akçam
Prof. Dr. Aşkın Asan
Prof. Dr. Ahmet Emre Bilgili
Selim Cerrah
Tuğba Işık Ercan
Prof. Dr. Ayşen Gürcan
Doç. Dr. Mehmet Özkan
Prof. Dr. Semih Aktekin
Prof. Dr. M. Akif Kireççi
Prof. Dr. Zarife Seçer

Yayın Kurulu
Dr. Hasan Taşçı
Mahmut Mustafa Özdl
Mustafa Çaltılı
Ahmet Türkbent
İpek Coşkun
Doç. Dr. Yusuf Alpaydın
Dr. Metin Çelik
Ali Çiçek
Sait Karahasan
Ahmet Yavuz

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Bekir Bilgili
bbilgili@turkiyemaarif.org

Editör
Menekşe Olgun
Röportajlar
Esra Süzen
Songül Hatice Demirhan

Fotoğraf
Zekeriya Güneş
Tasarım
Ahmet Said Çelik

Yönetim Adresi
Altunizade Mah.
Ord. Prof. Dr. Fahrettin
Kerim Gökay Cad.
Erdem Sk. No: 5
Üsküdar - İstanbul
0 216 323 35 35

www.maarifdergisi.com
instagram.com/maarifdergisi
facebook.com/MaarifDergisi
twitter.com/MaarifDergisi

ISSN 2717-9222

Baskı ve Cilt
Özlem Matbaacılık ve
Reklamcılık LTD. ŞTİ.
Litros Yolu 2. Matbaacılar Kat.
A Blok Bodrum Kat No:1BA11
Topkapı/İstanbul
0212 612 06 62

Dergide yer verilen yazıların bütün sorumluluğu yazarlarına aittir. Yazıların yayın ve her türlü telif hakkı Uluslararası Maarif Dergisi'ne aittir. Makale gönderen yazarlar bu durumu baştan kabul etmiş sayılırlar. Dergide yayınlanan yazılardan kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.

PROF. DR. BİROL AKGÜN
TÜRKİYE MAARİF VAKFI
MÜTEVELLİ HEYETİ BAŞKANI

EĞİTİMDE YENİ EĞİLİMLER VE DÖNÜŞÜM

Bu yıl ilk kez “**Eğitimde Yeni Eğilimler ve Dönüşüm**” temasıyla düzenlenen İstanbul Eğitim Zirvesini başarıyla gerçekleştirmenin ardından dergimizin 6. sayısıyla yeniden siz okurlarımızla buluşmanın heyecanını yaşıyoruz.

İstanbul Eğitim Zirvesi’nde eğitimdeki yeni eğilimler, eğitimin geleceği, müfredatın uluslararasılaştırılması, dijitalleşmenin eğitime etkisi, eğitim ve kalkınma ilişkisi, eğitimin yeniden modellenmesi ile eğitim ve toplumsal adalet ilişkisi konularında dünyanın dört bir tarafından çeşitli ülkelerin eğitim bakanları ile yurt içi ve yurt dışından seçkin akademisyenler ve uzmanlar tarafından ufuk açıcı ve alana katkı sağlayan çok kıymetli sunumlar gerçekleştirildi. Türkiye Maarif Vakfı olarak bu çapta bir zirveye ev sahipliği yapmaktan dolayı gururluyuz.

Eğitim küresel bir mesele. Dünyanın iyiliği için eğitimin geleceğe hazırlanması ve geleceğin eğitimi üzerine düşünen insanların bir araya gelip tecrübe ve fikirlerini paylaşmaları hayati önem arz ediyor. İnaniyoruz ki, zamanla *İstanbul Eğitim Zirvesi*, insanlığın geleceği için iyi niyetini, ümidini ve cesaretini kaybetmemiş siyasal aktörler, entelektüeller ve akademisyenler için küresel eğitim sorunlarının tartışıldığı verimli bir platforma dönüşecektir. Herkesin endüstri 4.0’ı, dijitalleşmeyi ve yapay zekâ alanındaki baş döndürücü gelişmeleri tartıştığı bir ortamda pandemi bize insan olmayı, paylaşmayı ve dayanışmayı hatırlattı. Şimdi bizler akışkan ve belirsiz zamanlarda yarının güçlü ve dayanıklı nesillerini yetiştirmek için daha çok kafa yormalyız.

Çağdaş eğitim sistemleri için en büyük meydan okuma akışkan zamanlarda belirsizliklere karşı dayanıklılığı yüksek, insanî erdemlerini koruyan çocuklar yetiştirmektir. İçinde bulunduğumuz dönem hızlı değişimlerin olduğu, sosyolog Zygmunt Bauman’ın ifadesi ile belirsizliklerle dolu akışkan bir süreçtir. Eğitimciler olarak mevcut durumda çocuklarımızın dayanıklılığını artırmak için hangi yol ve yöntemleri kullanmamız gerektiği eğitimde yeni eğilimlerin ve dönüşümün rotasını belirleyecektir. Herkesin iliklerine kadar hissettiği “tedirginlik çağında” yaşıyoruz. Bu insani kaygılardan çıkış yolunu hep birlikte konuşarak ve tartışarak bulacağız. İhtiyaç duyduğumuz, birlikte barış içinde yaşama kültürünün geliştirilmesidir. Sadece diğer insanlarla barış içinde olmak da yetmez. Diğer canlılarla ve tabiatla da, onların da yaşam haklarına saygı duyarak yaşamak bizim için en temel insani değer olmalıdır. Çocuklarımızı da bu ilke doğrultusunda eğitmeliyiz. Bunun gereğine ve değerine inaniyoruz ve eminim ki hep beraber başaracağız.

Dergimizin bu sayısında *İstanbul Eğitim Zirvesi*’nin de teması olan ‘**Eğitimde Yeni Eğilimler ve Dönüşüm**’ başlığını dosya konusu olarak ele alıyoruz. Zirveye katılan çok değerli eğitim bakanları, akademisyenler, uzmanlar ve sektör temsilcilerinin ortaya koyduğu tecrübe ve fikirlerin dünyada eğitimin geleceğine ilişkin çok önemli tespitler içerdiğini, ülkemizde ve dünyada eğitim konularındaki tartışmalara yepyeni açılımlar kazandıracağını düşünüyorum.

İnaniyoruz ki, zamanla İstanbul Eğitim Zirvesi, insanlığın geleceği için iyi niyetini, ümidini ve cesaretini kaybetmemiş siyasal aktörler, entelektüeller ve akademisyenler için eğitim sorunlarının tartışıldığı verimli bir platforma dönüşecektir.

67.125

Türkiye'de örgün eğitimdeki toplam okul sayısı

732.381

Türkiye'de örgün eğitimdeki toplam derslik sayısı

Kaynak: sgb.meb.gov.tr

Sanat ve Spor Sosyal Beceriye Artırıyor

OECD tarafından yapılan Sosyal ve Duyusal Beceriler Araştırması'nın sonuçları kamuoyuyla paylaşıldı.

Yapılan çalışmayla sosyal ve duygusal beceriler; "**başkalarıyla iletişimde olma**", "**açık fikirli olma**", "**iş birliği yapma**", "**duygularını düzenleme**" ve "**görevlerde gösterilen performans**" olmak üzere beş grupta toplandı ve bu becerilerin öğrencilerin akademik başarıları yanında topluma uyum

sağlayabilme ve mesleki hayatta başarılı olma konularında etkileri araştırıldı. Ölçülen beceriler ile okul başarıları arasındaki ilişkilerin zayıf olduğu; merak, sebat ve

güvenin öğrenci başarılarıyla daha güçlü ilişkilere sahip olduğu araştırma bulgularına yansıyan en önemli sonuç oldu. Araştırmada, eğitim sürecini

öğrencilerin merakını artıracak şekilde ve güven duyacakları bir ortamda gerçekleştirmenin başarıyı artırdığı, güveni artırmak için öğrenciler ve öğretmenler arasındaki etkileşimin artırılacağı ve olumlu okul iklimine katkı sağlayan unsurların kullanılacağı belirtildi.

ERGENLİK DÖNEMİNİN OLUMSUZ ETKİSİ

10 yaş grubu öğrencilerin neredeyse tüm becerilerde 15 yaş grubundan daha yüksek puanlara sahip olduğu belirlendi. En büyük farklar güven, enerji, sosyallik ve sebat özelliklerinde görüldü. Becerilerin 15 yaşında düşüşe geçmesi ise ergenlik döneminin etkisi olarak yorumlandı.

Türk Konseyi Eğitim Bakanları İstanbul'da Buluştu

Türk Konseyi Eğitim Bakanları 6. Toplantısı ve Uluslararası Türk Akademisi Bilim Konseyi 4. Toplantısı, Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in ev sahipliğinde İstanbul'da gerçekleşti.

Toplantıya, Kazakistan Eğitim ve Bilim Bakanı Askhat Aimagambetov, Azerbaycan Eğitim Bakanı Emin Amrullayev, Kırgızistan Eğitim ve Bilim Bakanı Bolotbek Kupeshev, Özbekistan Halk Eğitimi Bakan Yardımcısı Temurjon Komilov, Türk Konseyi Genel Sekreteri Baghdad Amreyev, Uluslararası Türk Akademisi

Başkanı Darkhan Kydyralı ve Macaristan İstanbul Başkonsolosu Laszlo Keller katıldı.

Toplantıda konuşan Bakan Özer, sürdürülebilir kalkınmanın en başta gelen şartının kaliteli eğitime erişim ve beşeri sermaye niteliğinin sürekli artırılması olduğunu söyledi. Kaliteli eğitimin toplumsal huzur ve barış için

de gerekli olduğunu belirten Özer, "Gençlerimizi en iyi şekilde yetiştirmek, gelişen teknolojiye ve iş dünyasının değişen taleplerine uyum sağlayacak niteliklerle donatmak, onlara ortak değerlerimizi ve kültürümüzü tam olarak kazandırmak için çalışmalıyız, bilgi ve tecrübelerimizi paylaşmalıyız. Bu doğrultuda

konsey üyelerinin diğer alanlarında olduğu gibi eğitim alanında da iş birliğine büyük önem veriyoruz" dedi. 2013'te kurulan Türk Üniversiteler Birliği üye sayısının 30'a yükseldiğini belirten Özer, ilköğretim ve okul öncesinde de çocuklara ortak kültürün kazandırılması gerektiğine dikkat çekti.

53.620

Türkiye'de örgün eğitimdeki resmi okul sayısı

13.501

Türkiye'de örgün eğitimdeki özel okul sayısı

Kaynak: sgb.meb.gov.tr

Bin 150 Türk Akademisyen En Etkili Bilim İnsanı Listesi'nde

Dünyanın en etkili bilim insanlarının sıralandığı listeye Türkiye'den bin 150 bilim insanı dahil olurken, İTÜ'den 50 isim listeye girdi. Listede 42 akademisyenle Fırat Üniversitesi ikinci, 38 akademisyenle Koç Üniversitesi üçüncü oldu.

ABD'deki Stanford Üniversitesi'nden Prof. Dr. John P. A. Ioannidis ve ekibi tarafından oluşturulan Dünyanın En Etkili Bilim İnsanları Listesi, Hollanda merkezli yayıncılık şirketi olan Elsevier tarafından yayımlandı.

"Kariyer boyu etki" ve **"Yıllık etki"** olmak üzere iki kategoride oluşturulan listede nitelikli yayın sayısı, yayınların yer aldığı derginin etkisi, patent, atıf, makale, atıf alan makale sayısı, h-indeks, hm-indeks ve yayımlandığı derginin etkisi gibi uluslararası ölçütler kullanıldı. 22 anabilim dalı ve 176 alt bilim dalında 2020 yılında

ilk yüzde 2'lik dilime giren başarılı bilim insanlarının yer aldığı listede, "Yıllık etki" kategorisinde toplam 190 bin 63 bilim insanı değerlendirildi.

Dünyanın en etkili bilim insanlarının sıralandığı listeye Türkiye'den bin 150 bilim insanı dahil olurken, İTÜ'den 50 isim listeye girdi. Listede 42 akademisyenle Fırat Üniversitesi ikinci, 38 akademisyenle Koç Üniversitesi üçüncü oldu. Sıralamayı 35 akademisyenle Hacettepe, 34 akademisyenle ODTÜ, 30 akademisyenle Erciyes, 29 akademisyenle Gazi, 26 akademisyenle Bilkent üniversiteleri takip etti.

UNESCO listesindeki Harran'da ilk medrese yapısı ortaya çıkartıldı

Dönemin bilim merkezi olan ve 300'ün üzerinde bilim insanının bulunduğu Harran'da, seyyahların notlarında yer alan beş medreseden ilkinin kalıntılarına ulaşıldı.

UNESCO Dünya Miras Geçici Listesi'nde bulunan dünyanın en eski yerleşim bölgelerinden Harran Ören Yeri'nde, 12. yüzyıla ait medrese kalıntıları ortaya çıkarıldı. Harran Üniversitesi Arkeoloji Bölümü ve Harran Ören Yeri Kazı Başkanı Prof. Dr. Mehmet Önal, Kültür ve Turizm Bakanlığının finansmanı, Şanlıurfa Valiliği, Şanlıurfa Müze Müdürlüğü koordinasyonunda Türk Tarih Kurumu Başkanlığı, Şanlıurfa Büyükşehir

Belediyesi, Harran Üniversitesi ve Harran Kaymakamlığı desteğiyle ören yeri kazılarını 8 yıldır yürüttüklerini belirtti. Harran'ın dünyanın en eski yerleşim birimlerinden birisi olması dolayısıyla tarih kitaplarında sıkça anlatıldığını ve ilçenin bilinmeyenlerinin de gün geçtikçe ortaya çıkarılmaya başlandığını aktaran Önal, bu yılki kazılarda cadde, anıtsal bir kapı ve medrese gibi önemli kalıntılara ulaştıklarını ifade etti.

Karamanlı öğrenci Uluslararası Matematik Yarışması'nda dünya birincisi oldu

Karaman'da yaşayan 4. sınıf öğrencisi Kemal Arslan, çevrim içi yapılan Kanada merkezli Uluslararası Caribou Matematik Yarışması'nda dünya birincisi oldu.

Babası tır şoförü ve annesi ev hanımı olan, henüz birinci sınıf öğrencisiyken Karaman Bilim ve Sanat Merkezi'nde (BİLSEM) eğitim almaya hak kazanan Arslan, dünya genelinde 11 bin 742 öğrencinin katıldığı yarışmada, kendi kategorisindeki tüm sorulara doğru yanıt vererek birinciliği elde etti.

Hem ailesini hem de öğretmenlerini gururlandıran Arslan, bu başarıya çalışarak,

emek vererek ulaştığını söyledi. Birinciliği elde ettiği için mutlu olduğunu vurgulayan Arslan, "Neredeyse birinci olamayacaktım. Yanlışım var mı diye baktım. Bir soruyu düzeltip sonra tamamladım ve birinci oldum. O soruyu yanlış yapsaydım belki yüzüncü olacaktım. Matematikte iyi olduğum için kısa sürede soruları yaptım. Büyüyünce bilim insanı olmak istiyorum." dedi.

Batı ve Orta Afrika'da Eğitim Tehdit Altında

Batı ve Orta Afrika bölgesinde, Burkina Faso, Kamerun, Orta Afrika Cumhuriyeti, Mali, Nijer ve Nijerya'da silahlı

şiddetteki artış, çocukların yaşamı, eğitimi, korunması ve gelişimi üzerinde yıkıcı bir etkiye sahip. Kitlesel yerinden edilmelere yol açan genel güvensizlik ve artan şiddete ek olarak, öğretmenlere ve öğrencilere yönelik, kasıtlı saldırılar ve tehditler, giderek daha yaygın hale gelmekte,

bu da çocukların geleceklerini tehlikeye atmaktadır. Hemen hemen tüm Batı ve Orta Afrika devletleri tarafından onaylanan Güvenli Okullar Bildirgesi (SSD), ülkelere silahlı çatışma zamanlarında eğitimi saldırılara karşı korumak için çağrıda bulundu. Dördüncü Uluslararası Güvenli Okullar Bildirgesi Konferansı için Abuja'da bir araya gelen Afrika liderleri, okulları, öğrenci ve öğretmenleri korumak için iş birliği imkanları üzerinde çalışma sözü verdiler. Toplantıda; çocukların eğitimini güvence altına almak için somut çözümler hayata geçirilemezse, bölgenin sosyo-ekonomik kalkınması ve barış umutları üzerinde şimdi ve gelecek yıllarda yıkıcı etkisi olacak sonuçlarla, bütün bir neslin feda edilmesi tehlikesiyle karşı karşıya kalınacağı vurgulandı.

Kaynak: BM İnsani İşler Koordinasyon Ofisi <https://www.unocha.org>

TOGG Banttan İnmeden Teknik Elemanlar Hazır

Yerli otomobil fabrikasının Bursa'da kurulacağını açıklanmasıyla harekete geçen Bursa Uludağ Üniversitesi, geçen dönem açtığı **'hibrit ve elektrikli taşıtlar teknolojisi'** programının ilk mezunlarını bu sene verecek. 2022 yılında banttan inmesi beklenen TOGG'un eleman ihtiyacını Uludağ Üniversitesi karşılamış olacak.

Uludağ Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Müdürü Prof. Dr. Mehmet Karahan, konuyla ilgili yaptığı açıklamada, "Programı 2019-2020 yılında açıp ilk öğrencilerimizi aldık. Geçtiğimiz yıl 30 öğrenci ile eğitime başlamıştık, bu yıl kapasitemizi 40'a çıkardık. Programı TOGG'un yerli aracının yatırımını Bursa'da yapma kararı aldıktan sonra açmaya karar verdik. O dönemde rektörlüğümüzün de yoğun talebi ve desteğiyle hızlıca öğretim elemanları kadromuzu tamamlayıp, 2019-2020 yılında öğrenci alımı aşamasına geldik." dedi.

540 milyon

2021 yılı ilk 10 ayında meslek liseleri üretiminden elde edilen gelir

Meslek Liselerinden Ekonomiye Büyük Katkı

Milli Eğitim Bakanlığı meslek liselerinin üretimleriyle ülke ekonomisine katkılarını büyüterek sürdürdüğünü bildirdi.

Konuyla ilgili açıklamada Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer, döner sermaye kapsamında meslek liselerindeki üretimin kapasitesini artırmak için atılan adımların meyvelerini

vermeye başladığının altını çizerek; "2020'de meslek liselerinde üretimden elde edilen gelir son 2 yılda yüzde

100 artarak 503 milyon 197 bin 847 liraya ulaşmıştı. 2021'in 10 ayında, 2020 yılının aynı dönemine göre üretimden elde

edilen geliri yüzde 61 artırarak 540 milyon liraya ulaştık. Bu yılın 10 ayında elde edilen gelir, 2020'de elde edilen geliri aştı. 2021 yılı sonunda daha büyük oranda artış yapmayı hedefliyoruz" dedi.

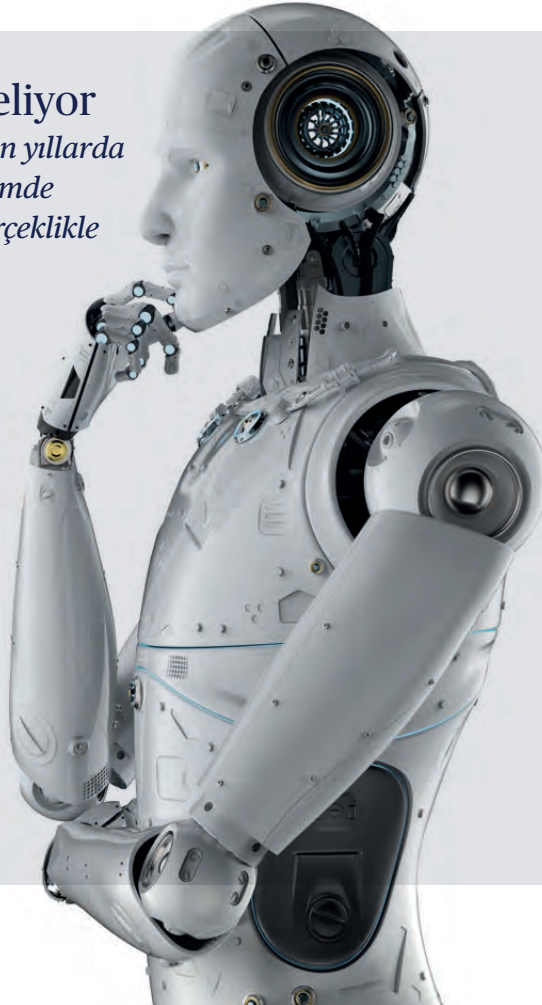
Bu yılın ilk on ayında üretimden en fazla gelir sağlayan ilk üç ilin İstanbul, Ankara ve İzmir olduğunu ifade eden Özer, "Bu dönemde mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarının yaptıkları üretimlerden İstanbul'da 72 milyon 361 bin, Ankara'da 53 milyon ve İzmir'de 28 milyon 195 bin liralık gelir elde edildi." bilgisini verdi.

Robot Öğretmenler Geliyor

Yapay zeka araştırmalarında son yıllarda kaydedilen hızlı ilerleme ile eğitimde sohbet robotları ve artırılmış gerçeklikle öğrenme artık bir hayal değil.

Yeditepe Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nden Prof. Dr. Emin Erkan Korkmaz, eğitimde sohbet robotları ve artırılmış gerçeklikle öğrenmenin bir hayal olmadığını belirterek "Artık her öğrenci için özelleşmiş, o öğrencinin eğilimlerini, başarılı ve başarısız olduğu konuları takip edebilen ve öğrencinin en verimli şekilde öğrenmesini sağlayabilmek için süreci optimize edebilen sistemlerin eğitimde kullanılması gelecek için önemli bir olasılık olarak karşımızda durmakta." ifadelerini kullandı.

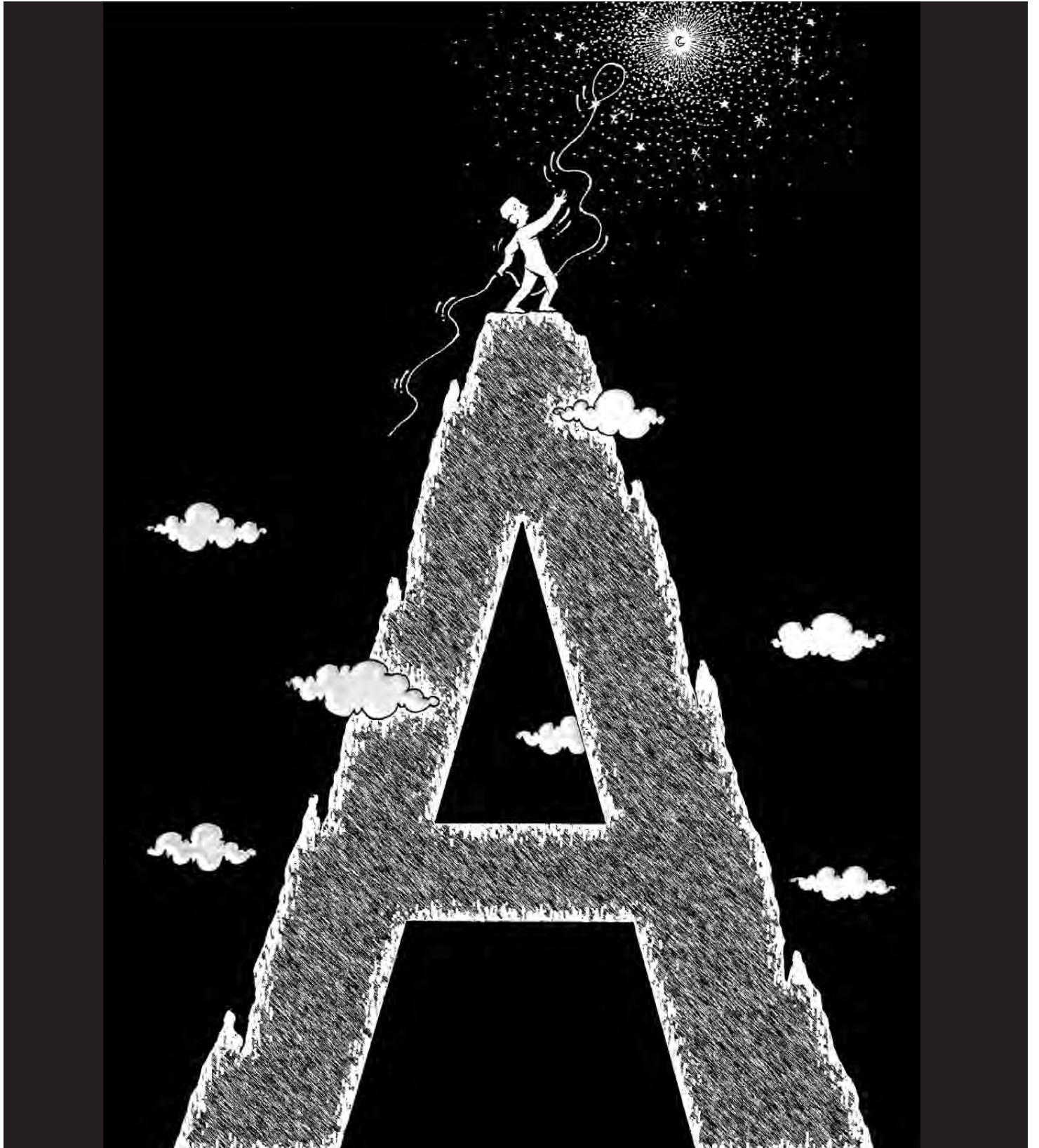
Yapay zeka araştırmalarında son yıllarda hızlı bir ilerleme kaydedildiğini aktaran Korkmaz, yapay zeka yöntem

ve teknolojileri kullanılarak mühendisliğin yanı sıra tıp, eczacılık, finans gibi farklı alanlarda oldukça başarılı uygulamaların geliştirildiğini belirtti.

Bu teknoloji ve uygulamaların günlük yaşamımızın önemli bir parçası haline dönüştüğüne değinen Korkmaz, yapay zeka teknolojilerinin eğitim alanında öneminin daha da artacağına işaret etti.

Eğitimde sohbet robotları ve artırılmış gerçeklikle öğrenmenin bir hayal olmadığını ifade eden Korkmaz, "Artık her öğrenci için özelleşmiş, o öğrencinin eğilimlerini, başarılı ve başarısız olduğu konuları takip edebilen ve öğrencinin en verimli şekilde öğrenmesini sağlayabilmek için süreci optimize edebilen sistemlerin eğitimde kullanılması gelecek için önemli bir olasılık olarak karşımızda durmakta." değerlendirmesinde bulundu.

Çocuk Gelişiminde Önemli Bir Evre:

3 YAŞ SENDROMU

Çocukların gelişim evresinde ebeveynler açısından en zorlu dönemlerden biri de 3 yaş sendromu olarak adlandırılan dönemdir. Bebeklikten çocukluğa geçişin işaretleri görülen bu dönemin en belirgin özelliği, çocukların meraklı ve öğrenmeye karşı aşırı istekli olmalarıdır.

3 yaş sendromuyla ilgili pek çok tanım yapılmakla birlikte en geçerli tanım bu dönemin çocukların kendilerini bulma evresi olmasıdır.

Bu dönem ebeveynlerin çocuklarıyla bir birey oldukları farkındalığıyla iletişime geçtikleri dönemdir. Çocukların sürekli sorular sorması, ara vermeden konuşmaları, ilk başta anne baba açısından ürkütücü görünse de bu olması gereken bir durumdur. Bu dönemde çocuklarda pek çok duygusal değişimi gözlemlenebilir.

3 YAŞ SENDROMU BELİRTİLERİ

Bu dönemde çocuklarda belirgin duygusal ve davranışsal tepkiler gözlenir.

- İştahsızlık ve yemek yeme bozuklukları
- Aşırı tepki ve bazı konularda inatçı olma
- Uyku problemleri
- Çocukların sürekli ağlama krizi yaşaması
- Kendilerine verilen görevi benimsemeleri ve başarılı olmaktan zevk almaları

Çocuğunuzda bu belirtiler varsa onun

3 yaş sendromu yaşadığına hüküm verebilirsiniz.

BU DÖNEMDE NE YAPMALI?

3 yaş sendromu ne yapılmalı veya çözümü var mı gibi pek çok sorunun ebeveynler tarafından merak edildiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Çocukların gelişim sürecine girmesi ile birlikte kendini gösteren bu sendrom, ailelerin pek çok noktaya özen göstermesini gerektirmektedir.

Özellikle çocuk ile kurulacak iletişime son derece dikkat edilmelidir. Çocukların zaman zaman yaşadığı kriz anlarını çok iyi yönetmek gerekmektedir. Aileler bu tarz durumlarda sabırlı olmalı

ve çocuklarını anlamaya çalışmalıdır. Aynı zamanda çocukların gerekli ilgiyi aldığından da emin olunması gerekmektedir. Böylece korkulan bu sendrom kısa süre içerisinde

çocuğunuzunuzu terk etmiş olacak ve yerine daha huzurlu bir gelişim süreci gelecektir.

3 YAŞ SENDROMU NASIL ATLATILMALI?

Çocukların 3 yaşına basmasıyla birlikte ortaya çıkan 3 yaş sendromu, ailelerin en çekindikleri süreç arasında yer almaktadır. Ağlama krizleri, öfke nöbetleri, sürekli soru sorma ve ilgi bekleme hali gibi birden fazla durum bu süreçte ortaya çıkmaktadır. Süreci en iyi şekilde yönetmek isteyen ebeveynler ise 3 yaş sendromu nasıl atlatılmalı başlığı altında yanıt aramaktadır.

- Çocukların düşünmesine izin verilmelidir.
- Çocuğun yaratıcı aktivitelere yönlendirilmesi sağlanmalıdır.
- Gelişimi destekleyen davranış tabloları asılmalıdır.
- Çocuğa karşı tutarlı davranışlar sergilenmelidir.
- Çocuğa ilgi gösterilmeli ve sık sık sarılmalıdır.

Sıralanan bu davranışlara dikkat ederek bebeğinizin 3 yaş sendromunu atlatmasına yardımcı olabilir ve aynı zamanda gelişimine destek olmaya devam edebilirsiniz.

CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN: Maarif Vakfının başarılarıyla ülkemiz ve milletimiz adına iftihar ediyorum.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Türkiye Maarif Vakfı tarafından düzenlenen İstanbul Eğitim Zirvesi'nin açılışında yaptığı konuşmada Türkiye Maarif Vakfının çalışmalarından bahisle "Maarif okullarımız yerel müfredatın yanısıra uluslararası eğitim sistemlerini de uygulayarak dünyanın dönüşüm ve kalkınmasında dostluğun gelişmesinde pay sahibidir." ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye Maarif Vakfı'na düzenlenen İstanbul Eğitim Zirvesi'ne video konferansla katılarak bir konuşma yaptı. Başkan Erdoğan, konuşmasının başında; "Eğitimde Yeni Eğilimler ve Dönüşüm temasıyla düzenlenen zirvenin eğitime dair yaklaşımların ve uygulamaların tartışılacağı uluslararası bir platform haline geleceğine inanıyorum." değerlendirmesinde bulundu

Cumhurbaşkanı Erdoğan konuşmasının devamında şunları kaydetti:

"47 ÜLKEDE 50 BİN ÖĞRENCİYE HİZMET VERİLİYOR"

Türkiye Maarif Vakfı'nın kuruluşundan itibaren bu misyonu doğrultusunda yürüttüğü çalışmalarını memnuniyetle takip ediyoruz. Bugün vakfımız 6 farklı kıtanın 47 ülkesinde açtığı 414 eğitim kurumu ile yaklaşık 50 bin öğrenciye hizmet veriyor.

Türkiye bu çalışmalarını ile Birleşmiş Milletler'in 2030 Vizyon Belgesi'nde ilan edilen Sürdürülebilir Kalkınma için kaliteli eğitim hedeflerine de katkı sunmaktadır. Vakfımıza bağlı okullar eğitim öğretim hizmetlerini teknolojinin getirdiği imkanlardan faydalanarak koronavirüs döneminde

de kesintisiz şekilde devam ettirmiştir. Kritik bir süreçte sergilediği bu kararlı tutumu ile vakfımız eğitim misyonundaki kalitesini de ortaya koymuştur.

"EĞİTİM TASAVVURUNUN GÜÇLENDİRİLMESİNE TÜRKİYE MAARİF VAKFI'NIN ÖNCÜLÜK EDECEĞİNE İNANIYORUM"

Sizlerden büyük bir devletin ve büyük bir milletin mensupları olduğunuz bilinciyle temponuzu daha da artırmanızı bekliyoruz. Şüphesiz bunun yolu da çalışmaktan, eğitimdeki yenilikleri takip etmekten yerelden kopmadan evrenseli kucaklamaktan geçiyor. Küresel alanda rekabet ederken yerel ihtiyaçları ve yerel değerlere de saygı duyacak bir anlayışı yaygınlaştırmamız gerekiyor. Mazisinde sömürgecilik lekesi bulunmayan bir ülke olarak insanı ve fitratı merkeze alan eğitim tasavvurunun güçlendirilmesine Türkiye Maarif Vakfı'nın öncülük edeceğine inanıyorum. İstanbul Eğitim Zirvesi'nin vakfımızın yol haritasının belirlenmesi ve başarı grafiğinin artırılmasında bir dönüm noktası olmasını temenni ediyorum. Zirvenin başarılı geçmesini diliyorum, zirveye emek veren herkese teşekkür ediyorum.

Eğitim Liderleri Çocukları Dinlemeli mi?

OECD Eğitim ve Beceriler Bölüm Başkan Yardımcısı Rowena Phair, OECD'nin Erken Öğrenme ve Çocuk Refahı Çalışması sonuçlarını değerlendirdi. Çocukların ne istediğine odaklanan Phair'in tespitleri okul öncesi eğitimcileri için önemli uyarılar içeriyor.

OECD'nin **Uluslararası Erken Öğrenme ve Çocuk Refahı Çalışması**, beş yaşındaki 4.500'den fazla çocuğa anaokulu veya okulları hakkında en çok neyi sevdiğini sordu. Çocuklar düşüncelerini net bir biçimde ortaya koydular. Çocukların kahir ekseriyeti okulda olmaktan dolayı mutluydular ve okulu seviyorlardı.

Çocuklar bize, oynamak ve öğrenmenin biri diğerine tercih edilebilecek alanlar olmadığını belirtiyorlar. İkisini de yapmaktan hoşlanıyorlar aslında. Ayrıca yaratıcı olmayı ve bir şeyler yapmayı, arkadaşları ve öğretmenleri ile birlikte olmayı, fiziksel olarak aktif olmayı ve yemek yeme, dinlenme ve yapılandırılmamış faaliyetler için zaman ayırmayı seviyorlar.

Rapor, en azından bazı zamanlarda ne yapacaklarını seçmeleri için çocuklara fırsat tanımak gerektiğinin altını çizerek bunun erken beceri gelişimine olumlu etkisini gözler önüne seriyor.

BEŞ YAŞINDAKİ ÇOCUKLAR EN ÇOK NEYİ SEVER?

Çocuklara bol bol oyun fırsatı sağlamak, onların erken gelişimlerini ve genel

refahlarını destekler. Oyun çocuklar için kesinlikle eğlenceli olsa da diğer çocuklarla sosyal bağlantılar kurmaya, başkalarıyla iyi geçinmeyi öğrenmeye ve erken dil gelişimine yardımcı olur. Beş yaşındaki her 10 çocuktan dördü oyunu başka herhangi bir aktiviteye tercih ediyor. Rapor, anaokulunda veya okulda oyun

Beş yaşındaki her 10 çocuktan dördü oyunu başka herhangi bir aktiviteye tercih ediyor. Rapor, anaokulunda veya okulda oyun oynayabilecekleri bir çevre oluşturmanın, örgün öğrenme ortamları hakkında olumlu bir bakış açısı ve erken eğitimin sonraki aşamaları için motivasyon sağlayabileceğine dikkat çekiyor.

oynayabilecekleri bir çevre oluşturmanın, örgün öğrenme ortamları hakkında olumlu bir bakış açısı ve erken eğitimin sonraki aşamaları için motivasyon sağlayabileceğine dikkat çekiyor.

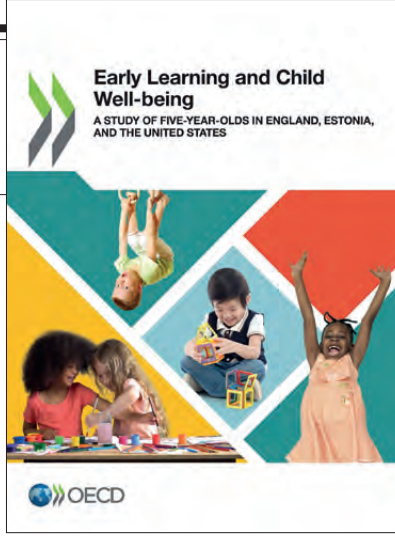
Bir şeyler yapmak da çocuklar için eğlencelidir, onların bir şey yapabilmelerine imkan vermek yaratıcı problem çözüme becerilerinin gelişmesine yardımcı olur.

Rapora göre, çocukların öğrenmeye karşı yaklaşımları genelde olumludur. Öğrenmeyi; eğlenceli, ilginç ve tatmin edici olarak tanımlıyorlar. Dil ve diğer erken okuryazarlık becerilerini öğrenmekten keyif alıyorlar. Ayrıca sayıları öğrenmeyi de eğlenceli buluyorlar. Öğrenmenin bir süreç olduğunun da farkındalar. Araştırmaya katılan bir çocuk bu durumu şöyle yorumluyor:

"Yeni karmaşık şeyler öğrenmeyi seviyorum çünkü önce zorlanıyorsun ama sonra gitgide daha iyi oluyorsun."

Raporda okul öncesi eğitimcilerine, çocukların öğrenmeye ve öğrenenler olarak kendilerine ilişkin görüşlerine dikkat etmeleri öneriliyor.

Çocuklar okulu sevmediklerine karar verdiklerinde, çok azı yeniden okula

Kaynak: <https://oecd.edutoday.com/should-education-leaders-be-listening-to-children/>

başlar. Çocukların öğrenmekten zevk almasını sağlamanın bir yolu, onların doğal, doğuştan gelen meraklarını karşılamaktır. Bu, fiziksel olarak aktif olmak ve arkadaşlarıyla oynamak gibi çocukların keyif aldığı aktivitelerin kapsamını daraltmadan da başarılabilir. OECD'nin çocukların erken öğrenimine ilişkin verileri, öğrenmekten zevk alan ve bir şeyler öğrenmeye, denemeye ve yapmaya meraklı olan çocukların, diğer çocuklara göre erken beceri gelişiminin daha güçlü olduğunu açıkça göstermektedir.

Erken öğrenme sistemleri, çocukların olduğu kadar ailelerinin de çıkarlarına hizmet etmeyi amaçlar. Eğitim liderleri ve uygulayıcıları, çocukları gerçekten ve düzenli olarak dinleyerek, çocukların refahını ve erken beceri gelişimini destekle-

yen ortamları çocuklara daha iyi sağlayabilir ve çocukların gelecekteki öğrenme deneyimleri için olumlu beklentiler oluşturabilirler. Çocuklara kulak vererek "çocuklar için neyin işe yaradığını" anlamaya ve bunlara yanıt vermeye yatırım yapmak, genellikle erken yaştaki eğitimle ilişkilendirilen iyi niyetli varsayımların ve retorikğin çok ötesinde faydalar sağlar.

OECD'nin çocukların erken öğrenimine ilişkin verileri, öğrenmekten zevk alan ve bir şeyler öğrenmeye, denemeye ve yapmaya meraklı olan çocukların, diğer çocuklara göre erken beceri gelişiminin daha güçlü olduğunu açıkça göstermektedir.

BM Çocuk Hakları Sözleşmesi ve Eğitim

Çocuğun ve çocuk haklarının korunması günümüzün en önemli ve acil sorunlarından. Çocuklar mutlu ve sağlıklı bir gelecek için himayeye ihtiyaç duyarlar. Bu nedenle çocuk hakları insan haklarıyla ilgili her türlü uluslararası düzenlemede yer almıştır.

Çocuk haklarını uluslararası bir belge ile güvence altına alma yolundaki ilk girişim, Çocukları Koruma Uluslararası Birliği (Save the Children International Union) tarafından 1923'te hazırlanan Çocuk Hakları Deklarasyonu'nun, 1924'de Milletler Cemiyeti'nce benimsenmesi ile kaydedilmiştir (Osler and Starkey, 1996). Bu belge 1948'te revize edilmiş, 1959'da ise BM tarafından Çocuk Hakları Deklarasyonu olarak ilan edilmiştir. Bildiride çocuklara karşı ayrımcılık yapılmaması, çocuğa kendisini özgürce gelişme fırsatı verilmesi, doğumdan itibaren bir kimlik ve vatandaşlık kazandırılması, sosyal güvenlik haklarından yararlandırılması, engelli çocuklara gereken bakım ve tedavinin gösterilmesi gibi 10 genel ilke yer almıştır. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 20 Kasım 1989 tarih ve 44/25 sayılı kararıyla kabul edilip imza, onay ve katılıma açılmıştır. Sözleşme 49. maddeye uygun olarak 2 Eylül 1990 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Türkiye, sözleşmeyi 14 Eylül 1990 tarihinde imzalamıştır. 4058 sayılı Onay Kanunu 11 Aralık 1994 gün ve 22138 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Çocuk hakları sözleşmesinin 28 ve 29. Maddeleri münhasıran çocukların eğitim hakkına dair hükümler içermektedir.

MADDE 28

1. Taraf Devletler, çocuğun eğitim hakkını kabul ederler ve bu hakkın fırsat eşitliği temeli üzerinde tedricen gerçekleştirilmesi görüşüyle özellikle:
 - İlköğretimi herkes için zorunlu ve parasız hale getirirler;
 - Ortaöğretim sistemlerinin genel olduğu kadar mesleki nitelikte de olmak üzere çeşitli biçimlerde örgütlenmesini teşvik ederler ve bunların tüm çocuklara açık olmasını sağlarlar ve gerekli durumlarda mali yardım yapılması ve öğretimi parasız kalmak gibi uygun önlemleri alırlar;
 - Uygun bütün araçları kullanarak, yüksek öğretimi yetenekleri doğrultusunda herkese açık hale getirirler;
 - Eğitim ve meslek seçimine ilişkin bilgi ve rehberliği bütün çocuklar için elde edilir hale getirirler;
 - Okullarda düzenli biçimde devaminin sağlanması ve okulu terketme oranlarının düşürülmesi için önlem alırlar.
2. Taraf Devletler, okul disiplininin çocuğun insan olarak taşıdığı saygınlıkla bağdaşır biçimde ve bu Sözleşme'ye

uygun olarak yürütülmesinin sağlanması amacıyla gerekli olan tüm önlemleri alırlar.

3. Taraf Devletler eğitim alanında, özellikle cehaletin ve okuma yazma bilmemenin dünyadan kaldırılmasına katkıda bulunmak ve çağdaş eğitim yöntemlerine ve bilimsel ve teknik bilgilere sahip olunmasını kolaylaştırmak amacıyla uluslararası iş birliğini güçlendirir ve teşvik ederler. Bu konuda, gelişmekte olan ülkelerin gereksinimleri özellikle göz önünde tutulur.

MADDE 29

1. Taraf Devletler çocuk eğitiminin aşağıdaki amaçlara yönelik olmasını kabul ederler:
 - Çocuğun kişiliğinin, yeteneklerinin, zihinsel ve bedensel yeteneklerinin mümkün olduğunca geliştirilmesi;
 - İnsan haklarına ve temel özgürlüklere, Birleşmiş Milletler Andlaşmasında benimsenen ilkelere saygısının geliştirilmesi;
 - Çocuğun ana-babasına, kültürel kimliğine, dil ve değerlerine, çocuğun yaşadığı veya geldiği menşee ülkenin ulusal değerlerine ve kendisinininkinden farklı uygarlıklara saygısının geliştirilmesi;

- Çocuğun, anlayışı, barış, hoşgörü, cinsler arası eşitlik ve ister etnik, ister ulusal, ister dini gruplardan, isterse yerli halktan olsun, tüm insanlar arasında dostluk ruhuyla, özgür bir toplumda, yaşantıyı, sorumlulukla üstlenecek şekilde hazırlanması;
- Doğal çevreye saygısının geliştirilmesi.

2. Bu maddenin veya 28'inci maddenin hiçbir hükmü gerçek ve tüzel kişilerin öğretim kurumları kurmak ve yönetmek özgürlüğüne, bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen ilkelere saygı gösterilmesi ve bu kurumlarda yapılan eğitimin Devlet tarafından konulmuş olan asgari kurallara uygun olması koşuluyla, aykırı sayılacak biçimde yorumlanmayacaktır.

Çocuğun ve çocuk haklarının korunması günümüzün en önemli ve çözüme kavuşturulması en acil sorunlarından. Çocuklar mutlu ve sağlıklı bir gelecek için himayeye ihtiyaç duyarlar. Bu nedenle yetişkinlerin çocuk haklarını gerçekleştirme yükümlülükleri insan haklarıyla ilgili her türlü uluslararası düzenlemede yer almıştır. Ne var ki, uygulamada öteden beri çocukların hakları genel olarak korunma ve beslenme hakları olarak kabul edilmiştir. Kuşkusuz

**Çocuk Hakları Sözleşmesi
BM Genel Kurulunda
20 Kasım 1989 tarihinde
kabul edilip imza, onay ve
katılıma açılmıştır. Türkiye,
sözleşmeyi 14 Eylül 1990
tarihinde imzalamıştır.**

bu haklar çocukların yaşaması ve gelişmesi için gerekli ön koşullardır. Ancak, çocukların tüm potansiyellerini gerçekleştirecek şekilde gelişmeleri umudu ve beklentisi, çocuğun önemli bir temel hakkını ortadan kaldırmamalıdır. Bu temel hak, "çocuğun çocuk olma hakkı"dır. Çünkü çocuğun çocuk olmaya gereksinimi ve bu nedenle de hakkı vardır. İşte Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, bir yandan yaşadığı anda çocuğa hem çocuk hem de birey olarak haklar tanıyan, öte yandan da geleceğin hür düşünceli, açık fikirli, insanlığın gelişmesine katkıda bulunabilecek insanların yetiştirilmesini amaçlayan bir düzenlemedir. Bu düzenlemeye uygun bir politika oluşturmak ve uygulamak, Türkiye'nin geleceğin dünyasında yerini almasını sağlayacak nitelikli insanlar yetiştirmesinin de ön koşuludur.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞININ ÇOCUK HAKLARI BAĞLAMINDA EĞİTİM YAKLAŞIMI

Türkiye her çocuğun eğitim hakkına ulaşması için Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren çok önemli başarılarla imza atmıştır. Türkiye günümüzde okullaşma oranında dünyanın ileri ülkelerinden biridir. Eğitim altyapısıyla da son yıllarda önemli bir mesafe kaydeden Türkiye, dijital çağa uyum sağlayacak bir anlayışla eğitim politikalarını oluşturmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı eğitimi, bölge, cinsiyet, sosyo ekonomik durum ayrımı yapmadan bütün çocukların yararlanabileceği bir hizmet olarak ele almakta ve tüm ülkede yatırım ve projelerini buna uygun gerçekleştirmektedir. Son yıllarda kız çocuklarının okullaşma oranının %95'ler seviyesine yükselmesi, mesleki eğitimde atılan adımlar, çocukların dijital çağa hazırlanması için teknoloji destekli eğitim uygulamalarına geçiş, dezavantajlı çocukların eğitimi için yapılan düzenlemeler çocuklarımızın geleceğe daha güçlü hazırlanmaları için hayata geçirilen politikaların bir sonucudur.

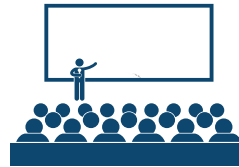
Dünyada Türkiye Maarif Vakfı

 Faaliyette Bulunulan Ülkeler **67**
 Resmi Temasın Devam Ettiği Ülkeler **37**

Resmi Temas
Sağlanan Toplam Ülke Sayısı

104

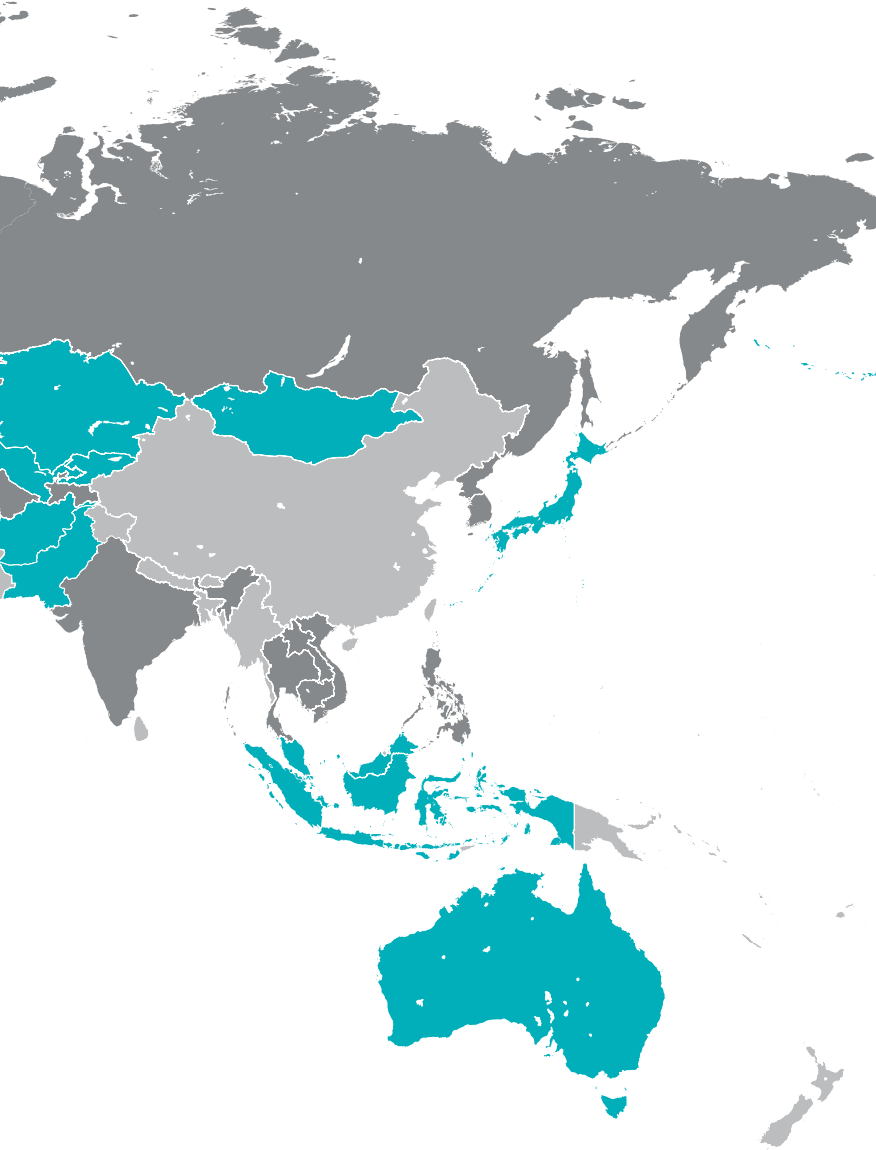
Eğitim Faaliyeti
Yürütülen Ülke Sayısı

47

Eğitim Kurumu
Sayısı

416

Yurt Sayısı

42

*Aralık 2021
Güncel Durum İçin:

www.turkiyemaarif.org

Ülke	Eğitim Kurumu	Yurt
ABD / USA	4	-
Afganistan / Afghanistan	49	12
Almanya / Germany	2	-
Arnavutluk / Albania	8	-
Avusturya / Austria	3	-
Avustralya / Australia	2	-
Belarus / Belarus	1	-
Belçika / Belgium	2	-
Bosna - Hersek / Bosnia & Herzegovina	6	-
Burundi / Burundi	4	-
Cibuti / Djibouti	2	-
Çad / Chad	6	1
Ekvator Ginesi / Equatorial Guinea	4	-
Etiyopya / Ethiopia	19	2
Fildişi Sahili / Côte d'Ivoire	4	-
Fransa / France	1	-
Gabon / Gabon	4	-
Gambiya / Gambia	4	-
Gana / Ghana	2	-
Gine / Guinea	9	1
Güney Afrika / South Africa	3	-
Gürcistan / Georgia	4	-
Irak / Iraq	14	-
Kamerun / Cameroon	15	4
Kırgızistan / Kyrgyzstan	4	-
Kongo / Congo	4	-
Kongo Dem. Cumh. / Democratic Republic of Congo	3	-
Kosova / Kosovo	7	-
Kuzey Makedonya / North Macedonia	5	1
Macaristan / Hungary	3	-
Madagaskar / Madagascar	4	-
Mali / Mali	29	1
Moritanya / Mauritania	9	-
Nijer / Niger	9	2
Pakistan / Pakistan	86	10
Romanya / Romania	7	-
Senegal / Senegal	13	-
Sırbistan / Serbia	10	-
Sierra- Leone / Sierra Leone	3	-
Somali / Somalia	7	3
Sudan / Sudan	6	-
Suriye / Syria	2	-
Togo Cumhuriyeti / Republic of Togo	8	-
Tanzanya / Tanzania	12	3
Tunus / Tunisia	5	-
Ürdün / Jordan	-	1
Venezuela / Venezuela	9	-
Toplam	416	42

KİTAP

SAYFA EDITÖRLERİ

Menekşe Olgun, Asuman Bağran, Enes Tecim

Eğitime Bakışınızı Değiştirecek Kitaplar

İnsanoğlunun doğumdan ölüme yaşam serüveni aynı zamanda bir eğitim sürecidir. Sürekli yeni şeyler keşfeder, hayatımızı devam ettirmek ve hem kendimiz hem toplumumuz için yararlı olabilmek adına durmadan yeni bilgiler öğreniriz. Bu yüzden eğitime dair konular ve bu alanda ortaya konulan teoriler daima ilгимizi çeker. Uluslararası Maarif dergisi olarak sizlere kitap önerilerinde bulunurken işin teorik boyutuyla pratik yönü arasında bir denge yakalamaya gayret ediyoruz.

DRAMSIZ DİSİPLİN

NO - DRAMA DISCIPLINE

Yazar: Tina Payne Bryson, Daniel J. Siegel

Yayınevi: Pegasus Yayınları

Çocuklarınızdan biri kahvaltı tabağını duvara fırlattığında, bir diğeri küçük kardeşini tehdit ettiğinde ya da bir ay içinde üçüncü kez disipline verildiğinde ne yapıyorsunuz?

Soğukkanlılığınızı koruyup ona bilinçli bir şekilde yaklaşabiliyor musunuz, yoksa saçınızı başınızı yolacak kadar küplere mi biniyorsunuz? İşte *Dramsız Disiplin* böyle anlarda yaşanan öfke nöbetleri, gerginlikler ve gözyaşlarıyla baş etmek için etkili ve sevecen bir yol sağlıyor, hem de kavgasız gürlütüsüz!

Disiplin kelimesinin esas tanımını yapan (öğretmek, bağlamak ya da azarlamak değil) Dr. Siegel ve Dr. Bryson'ın, sorunları herkesin kazançlı çıkacağı bir şekilde çözmekten ve ceza döngüsünü sonlandırmaktan bahsettiği bu akıl sağlığını koruma rehberinde şunları keşfedeceksiniz:

- [Ebeveynlerin kendi disiplin felsefelerini düzenlemelerini sağlayacak öneriler](#)
- [Çocukların beyin gelişimine dair gerçekler](#)
- [Bütün yaş grupları için ideal ve yapıcı disiplin yöntemleri](#)
- [Bir çocuk ne kadar kötü bir davranışta bulunmuş olursa olsun açık ve tutarlı sınırlar koyarken onunla sakin ve sevecen bir şekilde bağlantı kurmanın yolları](#)
- [En iyi ebeveynlerin bile yaptığı yirmi disiplin hatası ve bunlardan kaçınma teknikleri](#)

Yazarların önerilerinin hayata geçirildiği yaşanmış hikâyeler ve eğlenceli görsellerle tamamlanan *Dramsız Disiplin*, çocuğunuzun gelişen beynini nasıl güçlendireceğinizi, çatışmaları nasıl huzurla çözeceğinizi ve ailedeki herkese nasıl mutluluk, güç ve direnç vereceğinizi gösteriyor.

DİJİTAL DÜNYADA E-BEVEYN OLMAK

Yazar: Salih Uyan

Yayınevi: Timaş Yayınları

"Dijital dünyada e-beveyn olmak" derken ne kastediyoruz?

İnternet artık hepimizin hayatının vazgeçilmez bir parçası. Bir yanıla çok zengin bir fırsatlar dünyası, bir yanıla da önu alınmazsa büyük risklere gebe bir mayın tarlası. Hadi biz yetişkinler bu mayın tarlasında bir şekilde güvenli yol alabiliyoruz.

Peki çocuklarımız?

Onların bu dünyada var olmalarının önüne geçmek ne mümkün ne de gerçekçi.

O halde zaman zaman

kendimizi çocuklarımızdan daha acemi hissettiğimiz bu dünyada onları nasıl koruyacağız?

Adeta herkesin "orada" olduğu bu fırsatlar ve riskler evreninde tek çözüm, çocuğunuzun elinden tutup caddenin güvenli tarafında birlikte gezmek... El tutma yaşını geçtiyse, en azından onun birkaç adım arkasından yürümek... Takip mesafesini doğru ayarlamak...

Eğitimci Salih Uyan, işte bu evrende çocuklarının güvenliğini sağlamak isteyen anne babalara sesleniyor.

Dijital dünyanın kendine has özellikleri, bizi bu dünyayla bağlantılı hale getiren akıllı telefonlar, oyunlar, sosyal medya... Medya üzerinden üretilen

DOĞUMDAN İTİBAREN MONTESSORI/ MONTESSORI FROM THE START

Yazar: Paula Polk Lillard, Lynn Lillard Jessen

Yayınevi: Kaknüs Yayınları

Aileler Montessori eğitiminin çocuklarına sağladığı avantajlar karşısında hayran kalıyor. Bilimsel bulgular da Maria Montessori'nin yıllar önce ortaya koyduğu tespitleri desteklemeye devam ediyor. Peki, çocuğunuzun doğumundan itibaren Dr. Montessori'nin fikir ve uygulamalarından istifade etmesini ister miydiniz? Bebekler için de Montessori eğitimi söz konusu mu? Montessori'nin "kendi kendine keşfetme" ve "elleri kullanarak öğrenme" prensipleri, bebeklerde nasıl gözlemleniyor?

Kolaylıkla anlaşılabilen ve güvenilir bilgi sunan bu kitap bu soruların hepsini yanıtlıyor. Paula Polk Lillard ve Lynn Lillard Jessen, bebekleri Montessori prensipleri ışığında büyütmek için yaşamın ilk üç yılına dair kapsamlı bir program geliştirdiler. Yatak odası dekorasyonundan mama sandalyesine, beslenme

düzeninden yiyeceklerin hazırlanmasına, giyim ve hareket serbestliğine kadar her ayrıntıyı düşündüler. Bu kitap size, odaklanma ve konsantrasyonu geliştiren hoş ve kullanışlı bir çevre oluşturmada rehberlik edecek. Çocuğun "duyarlı dönemlerini" göz önünde bulundurarak kendi kendine giyinme, yiyecek hazırlama ve tuvalet alışkanlığı gibi becerilerde yöntem ve etkinlikler öğreneceksiniz.

Tavsiye ve anekdotlarla bezenmiş, kolayca anlaşılabilir, çekici bir dille yazılmış bu rehber sayesinde sakin, yetkin ve kendine güvenli çocuklar yetiştireceksiniz.

sanal gerçeklik, siber zorbalık ve bütün bunların çocuklarımızın kişilik gelişimine, sosyal uyumuna, dil gelişimine etkileri gibi konuları masaya yatırıyor.

Hem bir eğitmeni hem de bir "dijital dünya göçmeni" olarak, bizleri dijital dünyanın yerlileri olan, doğdukları andan itibaren kendilerini bu âlemde bulan çocuklarımıza nasıl rehberlik edebileceğimiz üzerine birlikte kafa yormaya davet ediyor.

Kimi zaman esprili, kimi zaman bizi bize gösteren ince dokunuşlarla ve çözüm önerileri getiren bir bakışla...

SEN BEN VE ÇOCUKLARIMIZ

Yazar: Prof. Dr. Nevzat Tarhan

Yayınevi: Timaş Yayınları

Aile içinde yaşanan çatışmalarda hangi iletişim kanallarını kullanabiliriz?

"Yemicem işte!" diye direten çocuklara ne demeli?

Çocuğunuzun yemek seçmesinin nedeni siz olabilir misiniz?

Özgüvenin azı karar, fazlası zarar mı?

Çocuğumuzun strese girdiğini nasıl anlarız?

Evdeki Facebook-Twitter krizlerini nasıl aşarız?

Çocuğu benliğini zedelemeyen eleştirmek mümkün mü?

"Aman çocuğum üzülmesin" derken çocuğa iyilik mi ediyoruz kötülük mü?

Hangi çocuklar tırnak yer?

Kardeş kıskançlığı mı rekabet mi?

Çocuğunuz geceleri korkuyla uyanıyor mu?

Çalıştığı halde bir türlü derslerde başarılı olamıyor mu?

Çocukluk döneminde önümüze çıkan engeller kendimizi geliştirme fırsatı olabilir mi?

Her ailede yaşanan ufak çaplı krizler, çözümü mümkün sorunlar ve "çocuk eğitimi" denince anne babaların ilk aklına gelen, en çok güven duydukları bir isim; Prof. Dr. Nevzat Tarhan.

"SEN BEN VE ÇOCUKLARIMIZ" anne babalar için güvenilir bir rehber kitap, hatta bir yol arkadaşı...

MAARİFTEN EĞİTİME

Yazan: Prof. Dr. Mustafa Gündüz

Yayınevi: Doğu Batı Yayınları

Teknik bilgi, sanat, hukuk, filoloji, mali ve iktisadi bilgi... tüm bunlar Batı'da ticaret burjuvazisinin ve daha sonra giderek olgunlaşan sanayi toplumunun en temel ihtiyaçları olmuştur. Rönesans ve hümanizm bu ihtiyaçların karşılanmasına yönelik araştırmaların ve çalışmaların ufkunda yükseldi. Giderek daha karmaşık hale gelen siyasi ve toplumsal örgütlenmede "insan" ve "eğitim" konuları en temel tartışmaların ve mücadelelerin odağı olurken, "Nasıl bir insan?" ve "Nasıl bir eğitim?" sorusu, toplumun geleceğini ve ideolojik angajmanların yönünü tayin etmesi bakımından başta devlet olmak üzere, toplumsal ve kültürel çevreler ile gruplar bu konuda oldukça hassas davrandılar.

Türkiye'de de modernleşme hareketlerinin ve değişimlerin başlamasıyla birlikte Tanzimat, II. Abdülhamid, II. Meşrutiyet ve Cumhuriyet dönemlerinde eğitimle ilgili başlıca konuların, tartışmaların ve düşüncelerin ele alındığı bu kitap, eğitim sisteminin finansmanından, Yeni Osmanlıların ilgilerine, disiplin ve cezalandırmadan engelli eğitimine, yurtdışına öğrenci göndermeden Osmanlı'nın son ve Erken Cumhuriyet dönemlerinde değerler eğitimine ve amaçlanan ideal insan tiplerine kadar çeşitli konularda Türk eğitim sisteminin bugünkü yapısının daha iyi anlaşılmasına ciddi bir katkı sunmaktadır. Ve elbette kitabın odağında Osmanlı'dan Cumhuriyet dönemine gelinceye dek sebebi her ne şekilde açıklanırsa açıklansın âni kırılmalarla sürekli değişen, alt üst olan ve tıpkı bir meddücezir yaşayan eğitim sisteminin iç çelişkileri birbirinden farklı örneklerle gösterilmektedir.

EĞİTİMDE FİNLANDİYA MODELİ

Yazan: Pasi Sahlberg

Yayınevi: Metropolis Yayıncılık

Uluslararası sınavlarda Finlandiyalı öğrencilerin çok başarılı sonuçlar alması dünya genelinde Finlandiya eğitim sisteminin farkının ne olduğu sorusunu gündeme getirmiş. Pasi Sahlberg, Finlandiyalı bir eğitmeni, bu sorunun cevabını vermeye çalışmış Eğitimde Finlandiya Modeli kitabı ile.

Yazar, kitabın henüz giriş bölümünde bahsedeceği dört temel fikri özetliyor. Finlandiya'yı eğitimde başarıya götüren temel fikirler; teneffüs ve fiziksel aktiviteye önem vermek, küçük veriyi büyük veriyeye tercih etmek, hakkaniyeti sağlamak ve uydurma bilgilere önem vermemek.

Birinci fikir, öğrencilerin daha verimli ve daha uzun teneffüs saatlerinin olması.

İkinci fikir, istatistikleri değil, küçük veriyi kılavuz edinmek..

Üçüncü fikir, eşitliği değil hakkaniyeti hedeflemek.

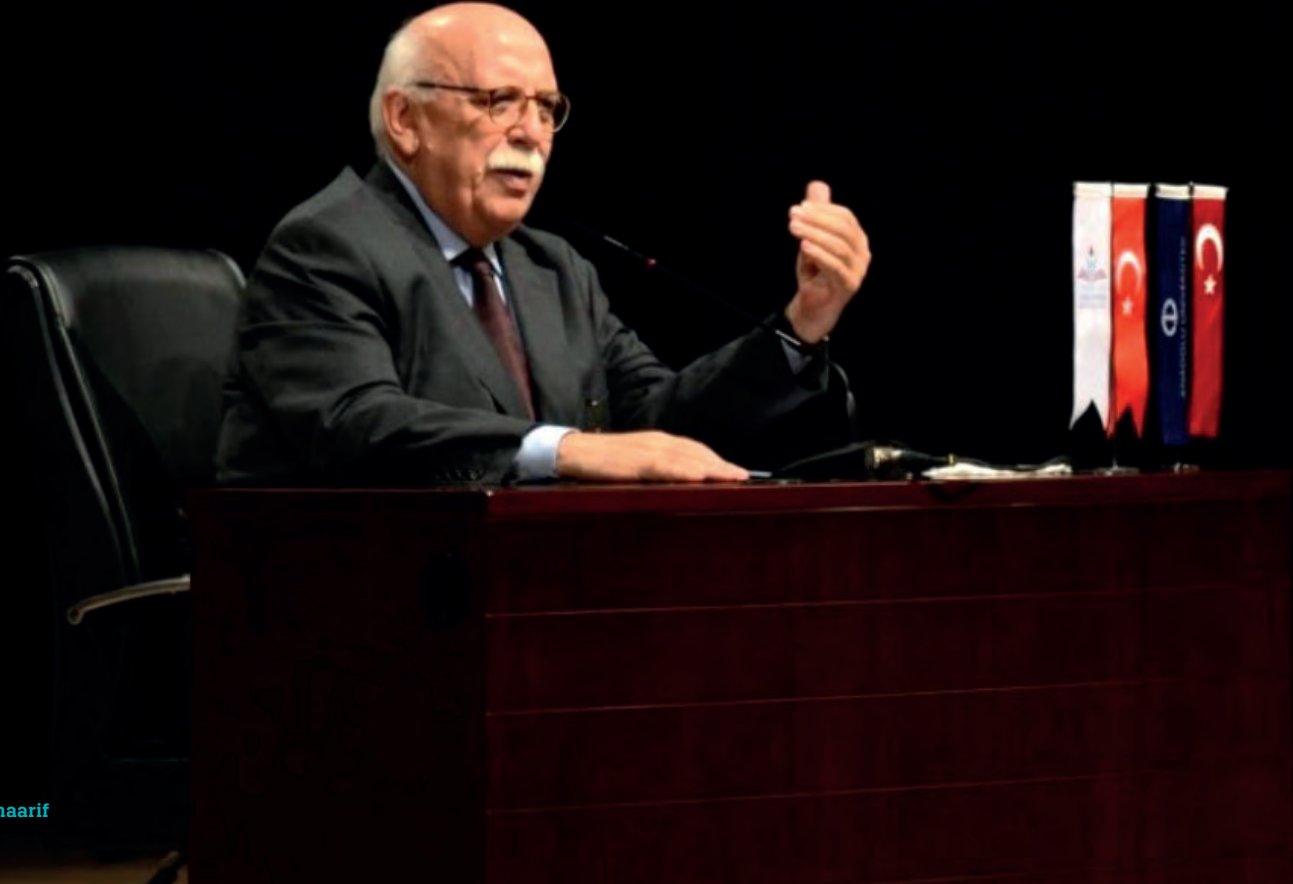
Dördüncü fikir ise efsanelerle gerçekleri ayırt etmek.

Finlandiya'nın göz kamaştırıcı eğitim sistemini dünyaya tanıtan Pasi Sahlberg, hangi ülkeden olduğu fark etmeksizin tüm eğitim liderlerinin faydalanabileceği dört dersi ortaya koyuyor. Sahlberg'in açık, ikna edici ve sohbet havası taşıyan bu etkili çalışmasına kulak vermenin tam zamanı.

Prof. Dr. Nabi Avcı

Enformatik cehalet aşaması
çoktan geldi geçiyor.
Şimdi “zır cahillik” aşamasındayız.

● Editör: Songül Hatice Demirhan ●

Bilişim teknolojileri ve sosyal medya vasıtasıyla enformasyon hızla yayıldı, yayıldıkça sığlaştı ve bugün zır cahillik dediğimiz noktaya gelindi. Şimdi bu sığlığın; dil, kültür, eğitim kısaca her alanda yansımaları olacak. Bu zır cahilliğin; konuşmamıza, düşünme biçimlerimize, düşünmeme biçimlerimize, siyaset yapma tarzımıza yansımalarını görebiliyoruz.

Önce selam, sonra kelim... Öncelikle hepinizi hürmetle muhabbetle selamlıyorum. Davetiniz ve teveccühünüz için sizlere çok teşekkür ediyorum. Uzun süre gazete ve dergilerde musahhihlik yaptığım için arkadaki sunumda bir düzeltme yaparak başlayayım. Mezun olduğum okul Eskişehir Maarif Lisesi değil, Maari Koleji'dir. Merhum Tevfik İleri Türkiye'deki yabancılık ve azınlık okullarına alternatif olsun diye, tıpkı Türkiye Maarif Vakfı'nın başka bir yapıya alternatif olması gibi 1956 senesinde Maarif Kolejlerini açmış. Türkiye'de 6 adet açılan Maarif Kolejlerinden biri de Eskişehirdeydi. Sunumda kitaplarda da eksiklikler var. Bir tanesi Seyyid Hüseyin Nasr'ın baskısı henüz çıkan "İnsan Ve Tabiat" adlı eserinin çevirisi, diğeri de Rene Guenon'un "Modern Dünyanın Bunalımı" kitabının tercümesi.

Ali Şeriatî'nin "İslam Sosyolojisi Üzerine" isimli eserini çevirmiştim. Onun enteresan bir hikayesi vardır. Allah rahmet eylesin Cahit Zarifoğlu o kitabı tercüme etmemi istemişti. Tercümeyle teslim edince Cahit Ağabey, Marksist birtakım kavramlar ve özentili ifadeler olduğu konusunda eleştiriler almış, kitabı okuyunca o da hak vermiş. Cahit Ağabey'in tüccar bir tarafı da vardı, verdiği paraya da kıyamamış, yaptığım tercümeyle

Düşünce Yayınları'na satmış. Kitap Düşünce Yayınları'ndan çıktı. 1987 senesinde gazeteci olarak İran'a gittiğimde, bize orada refakat eden mihmandar arkadaşımız, dönerken; "Ben seni çok sevdim, akıllı bir adama benziyorsun, sen bu kitabı anlayabilirsin" diyerek, benim tercüme ettiğim kitabı bana hediye etti. Kitapta müstear isim kullanmışım. Ama o kitap uçakta kaldı. Dönerken bir hafta uçak havalanamadı. Mihrabat Havaalanı sürekli bombalanıyor. Bir hafta havaalanında kaldık. Neden sonra Türkiye'den haber almak için gazeteler ulaştı elimize. Haberleri okuyoruz. Türkiye Yazarlar Birliği üyeleri Ganunuş'un tutuklanmasını protesto amacıyla Meclis önünde bir protesto eylemi yapmışlar, Mehmet Doğan, Mehmet Çetin gibi arkadaşlarımız gözaltına alınmışlar. Ben de Yazarlar Birliği Yönetim Kurulu üyesiyim. Bir de İran'dan geliyorum. Muharrem ayı, üzerinde "Ya Hüseyin" yazan bandanalar almışım çocuklara... O günlerde dindarlara yapılan en önemli suçlamalardan biri de "İrancı", "Humeynici" gibi yakıştırmalar. Tutuklanırsanız endişesiyle, oradan aldığım her şeyi uçakta bıraktım; bana hediye edilen kendi tercümem de dahil. O kitap o günlerde Türkiye'de toplatılmıştı zaten. 12 Eylül'de soruşturma konusu da olmuştu. Adem Rıza müstearıyla çevirdiğim için sorun olmamıştı. Bu kitabın böyle enteresan bir hikayesi vardır.

Bu sırada Enformatik Cehalet'in yeni baskısı yakında çıkıyor, Timaş şemsiyesi altında yeniden canlandırılan Ağaç yayınlarından. Kitapta bazı değişiklikler ve tashihler oldu. "İnsan ve Tabiat", "Modern Dünyanın Bunalımı" ve "Enformatik Cehalet" kitaplarını bu süreçte yeniden okudum. Enformatik Cehaleti okuyunca kendi kendime dedim ki; "Aferin, iyi yazmışsın". Bana bu kitapların yeni baskısı için bir sunuş yazmam konusunda geçtiğimiz Kasım ayından beri baskı yapılıyordu. Altı ay ben bu sunuş yazısını yazamadım. Sonunda yazmayı başardım. Sunuş yazısı için neden zorlandığıma gelince...

Enformatik Cehalet yayınlanalı otuz sene olmuş, sonra dört baskı daha yapmış. Bu otuz yıl zarfında çok şey değişmiş. Kitapta yer alan yazılar, 90'lı yılların başında, hatta bazıları "İlim ve Sanat" dergisinin İletişim özel sayısında yayınlanmış çok eski metinler. O zamanlar cep telefonu, uydu yayıncılığı henüz yok; televizyon bu kadar yaygın değil, internet, dolayısıyla sosyal medya zaten yok. Bugün bizim kitlesel cehaletin menşei olarak gördüğümüz mecraların, medyumun hiçbiri o tarihlerde yok. Bildiğiniz gibi internet aslında pentagon tarafından askeri amaçla kullanılan kapalı bir sistemken sonradan yayılıyor.

ENFORMATİK CEHALET
AŞAMASI ÇOKTAN
GELDİ GEÇİYOR.
BİLİŞİM ALANINDA
GELİŞMELER O KADAR
HIZLI GERÇEKLEŞİYOR
Kİ, YETİŞMEK MÜMKÜN
DEĞİL. ÖRNEĞİN
YAZILIM ALANINDA
ÜNİVERSİTE EĞİTİMİ
ALAN BİR GENCİN İLK YIL
ÖĞRENDİĞİ BİLGİLER O
MEZUN OLANA KADAR
DEMODE OLABİLİYOR.
DOLAYISIYLA DÖRT YIL
BOYUNCA ÖĞRENİLEN
BİLGİLER HAYATTA
GERÇEK BİR KARŞILIK
BULAMAYABİLİYOR.

EĞİTİM KURUMLARI ANAKRONİK HALE GELDİ

Otuz yıl iletişim teknolojileri bakımından çok uzun bir süre. Dünyada teknoloji askeri, medikal ve Bilişim alanlarında diğer alanlara nazaran daha hızlı ilerler. Ben Milli Eğitim Bakanıyken kısık sesle, bakanlıktan ayrıldıktan sonra da daha yüksek sesle hep şunu söyleyegeldim: “Günümüzde bilişim teknolojilerindeki gelişmeler nedeniyle bütün geleneksel eğitim kurumları anakronik hale gelmiştir.” Aslında bu

salonda bile yaşıyoruz bunu. Sizden 45 santim yukarıda bir adam oturuyor, size bir şeyler anlatıyor, son 15 dakikada da ona sorular yöneliyorsunuz. Böyle bir iletişim günümüz dünyasında artık geçerli değil bana kalırsa ama hala sürdürüyoruz. Klasik anlamda okul da demode olan yapılardan biridir. Tabi bir Milli Eğitim Bakanının “Okullar anakronik oldu” demesi kolay değil. Dolaylı olarak bunu dillendireyordum ama, şimdi daha rahat söyleyebilirim. Şöyle bir benzetmeyle konuya açıklık getirebilir. Kırtsalda, bulutsuz bir gecede gökyüzüne baktığınızda yıldızlar görürsünüz. Bir gök haritası, buna “constellation” deniyor. Gök bilimciler; “Sizin gökyüzüne bakıp da gördüğünüz yıldızların bir kısmı artık yok, onlar çoktan söndü. Onlar o kadar uzak yıldızlar ki, ışıkları ancak ulaşabildi gözlerinize. Bu nedenle onların hala var olduğunu düşünüyorsunuz. Oysa sizin gördüğünüz o yıldızın bir milyon yıl ışık yılı önceki hali.” diyorlar. Tıpkı güneş ışıklarının dünyaya sekiz dakikada ulaşması ve bizim güneşe her baktığımızda onun sekiz dakika önceki halini görmemiz gibi. Yani biz asla güneşi gerçek zamanlı olarak görmüyoruz.

Bu örnekten yola çıkarsak, bazı sosyal kurumların da akıbetini tahmin edebiliriz. Okul da bu kurumlardan biridir. Bir zamanlar şartlar öyle gerektirdiği için bu

kurumlar ihdas edilmiş; mimarisiyle, müfredatıyla... Belli yaş gruplarına gör bir araya toplanmış, sınıflara bölünmüş insanlara bazı şeyler bildiği varsayılan insanların bir şeyler öğretmeye çalıştığı bir sistem çıkmış ortaya. Böyle bir şey yok artık. Uzaktan eğitimin de yaygınlaşması bunu gösteriyor.

Duymaktan pek hoşlanmasalar da hariçye teşkilatı da böyledir. Neden Paris'te elçilik açıyoruz? Eskiden olsa şunu söylerdik: "Fransa'da olan biten ya da Türkiye'yi ilgilendiren konularda bizi bilgilendirsin, biz de ona göre tedbir alalım". Şimdi bırakın Paris'i, Fransa'nın kırsalında olan bir hadiseyi büyükelçi kokteylden dönene kadar öğrenmiş oluyoruz zaten. Ama bu bir meslek, tıpkı öğretmenlik gibi. Öğretmenlerin de işe ihtiyacı var. Öte yandan en tehlikeli yaş grupları olan 12-25 yaş aralığındaki bireyleri bir şekilde zapt-u rapt altında tutacak kurumlara ihtiyaç var. Başa çıkamadıklarımızı askere alacağız, başa çıkabildiklerimizi bu sıralarda oturacağız ki sokaklarda dolaşp problem çıkarmasınlar.

HER ALANDA BİR SİĞLAŞMA VAR

Yani enformatik cehalet aşaması çoktan geldi geçiyor. Bilişim alanında gelişmeler o kadar hızlı gerçekleşiyor ki, yetişmek mümkün değil. Örneğin yazılım alanında üniversite eğitimi alan bir gencin ilk yıl öğrendiği bilgiler o mezun olana kadar

ENFORMASYON VE
BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ
ÖNCELİKLE ZAMAN VE
MEKÂN ALGIMIZI TAHRİP
EDEREK İŞE BAŞLIYOR.
İŞİN ÖZÜNDE MEKÂN
DUYGUMUZUN, NEREDE
OLDUĞUMUZ VE NEREDE
YAŞADIĞIMIZA İLİŞKİN
DUYGULARIMIZIN VE
ZAMAN DUYGUMUZUN
TAHRİP EDİLMESİ VAR.
BUNUNLA MÜCADELE
İÇİN DE MEKÂN
DUYGUMUZU VE ZAMAN
DUYGUMUZU ONARMAK
VE İHYA ETMEK
GEREKMEKTEDİR.

demode olabiliyor. Dolayısıyla dört yıl boyunca öğrenilen bilgiler hayatta gerçek bir karşılık bulamayabiliyor. O nedenle özellikle bilişim alanında üniversite okumanıza gerek yok, hayat boyu öğrenme anlayışı olmadan bilgileri güncellemek zor. Bazı firmalar belli programlarda uzmanlaşmanızı sağlamak için sertifika programları düzenliyorlar. Ama onlar da diyor ki, bu sertifikanın geçerlilik süresi iki yıldır. İki sene sonra bu öğrendiklerin demode olacak, o yüzden iki sene sonra bir daha gelmelisin yenilikleri öğrenmek için.

1987 senesinde Milli Eğitim Bakanlığı müşavirliği zamanlarımda, bilgisayar ve bilişim teknolojileri bu kadar yaygınlaşmamışken bile bu sorunları yaşamıştık. Rahmetli Hasan Celal Güzel Milli Eğitim Bakanı, ben de danışmandım. İki yılda bir toplanan Avrupa Konseyi Eğitim Bakanları Konferansının on altıncısı o yıl İstanbul'da toplandı. Toplantının ana teması "Enformasyon Teknolojileri ve Eğitime Sistemi Üzerine Etkileri" idi. Her ülke Konferansa bir rapor hazırlıyordu. Türkiye raporu da ben ve akademisyen arkadaşlarımız tarafından hazırlandı. İyi hazırlanmış bir rapordur. Daha sonra Hasan Celal Bey zamanında aynı başlıkla kitap olarak da basıldı. Fakat İngilizlerin raporunda giriş cümlesinde bizi kışkırtan bir ifade vardı: "Bu rapor üç yıl için geçerlidir." İlaç kullularının üzerinde yer alan son kullanma tarihi gibi, rapor kendisinin üç yıl sonra işe yaramaz hale geleceğini ilan ediyordu. Bu kadar kısa bir süre sonunda, o raporda önerilen çözümlerin, programların, modellerin hiçbir değeri olmayacaktı. Bizim raporun girişinde öyle bir ifade olmadığı için hala geçerlidir!!!

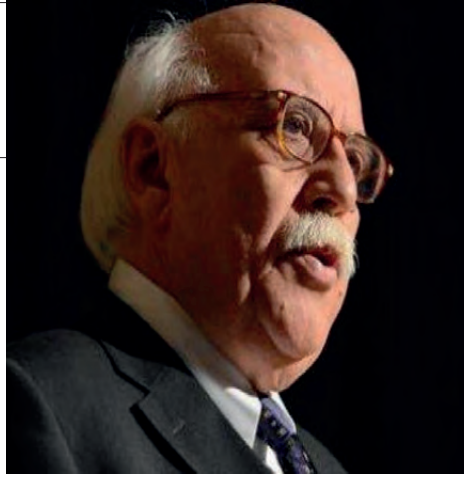
Ben Enformatik Cehalet'in yeni baskısı için sunuş yazarken bir konuya dikkat çektim. 30 yılı çok uzun yapan gelişmeler yaşandı. Kitabı ilk kaleme aldığım yıllarda Facebook, Twitter, vb. sosyal medya mec-

ralarının hiçbiri yoktu. Bunlar çok önemli gelişmelerdir. Bunlar vasıtasıyla enformasyon hızla yayıldı, yayıldıkça sığlaştı ve bugün zır cahillik dediğimiz noktaya gelindi. Şimdi bu sığlığın; dil, kültür, eğitim kısaca her alanda yansımaları olacak. Bu zır cahilliğin; konuşmamıza, düşünme biçimlerimize, düşünmeme biçimlerimize, siyaset yapma tarzımıza yansımalarını görebiliyoruz. En sıradan gündelik davranışlarımızdan en yüksek düşünsel soyutlamalarımıza kadar her alanda değişime yol açan, her alanda hissedilen bir sığlaşmayı la karşı karşıyayız.

ZAMAN VE MEKÂN DUYGUSUNU YİTİRDİK

Geçenlerde Mustafa Kutlu yeni bir kitabını gönderirken selamını da iletmış, kitabı getiren arkadaşımıza: “Nabi Bey’e söyle, yıllar önce Enformatik Cehalet kitabında sosyal medya konularına ilk defa dikkatimizi çekmişti; şimdi bunlardan nasıl kurtulacağımızı gösteren bir kitap daha yazsın.” Tam da Nasreddin Hoca fıkrasındaki gibi: “Daldan düşeceğimi bildin, öleceğim zamanı da bil!” Sonra Mustafa Abi’nin istediği gibi bunlarla nasıl baş edebileceğimizi buldum ama kitaba yazmadım. Şimdi sizinle mahrem olarak paylaşacağım. Kitaba yazsaydım doğru anlayamayabilirdi.

“Dünya Düzdür” diye bir kitap yazıldı. Kitap bilişim ve enformasyon teknolojilerinin yaygınlaşmasıyla dünyanın yuvarlak olmasından kaynaklanan saat farklarının ortadan kalkmasını dünyanın düzleşmesi metaforuyla anlatıyor. Dolayısıyla, enformasyon ve bilişim teknolojileri öncelikle, zaman ve mekân algımızı tahrip ederek işe başlıyor. İşin özünde mekân duygumuzun, nerede olduğumuz ve nerede yaşadığımızla ilişkin duygularımızın ve zaman duygumuzun tahrip edilmesi var. Bununla mücadele için de mekân duygumuzu ve zaman duygumuzu onarmak ve ihya etmek gerekmektedir.

ÇOK BİLEN ARİF OLUR
DİYE BİR ZORUNLULUK
DA YOK. TAM TERSİNE
BAZEN ONCA BİLGİ
İRFANA GİDEN YOLU DA
TIKAYABİLİR. BARDAK
DOLUNCA BAŞKA
HAKİKAT YORUMLARINA
DA YER KALMAYABİLİR.
HATTA **BİZİM**
GELENEĞİMİZDE VELİLİK
MERTEBESİ DAHA ZİYADE
ÜMMİLERE YAKIŞTIRILIR.
EĞİTİMİN DE BÖYLE BİR
YOZLAŞTIRICI TARAFIGI
OLABİLİR.

dir. Kimler bunu başarabilir? Günde beş kere, Doğu neresi, Kuzey neresi, Batı neresi, Güney neresi diye düşünen ve bir yere yönelen insanlar var. Bunlar mekân duygusunu yitirmemiş olanlar. Nereye giderlerse gitsinler bunlar sürekli mekânı kontrol ediyorlar. Aynı insanlar zaman konusunda da çok hassaslar. Güneş ne zaman doğar, yükseldiğinde ne yapıyor, batınca ne olur sorularını her gün soruyorlar. Bu insanlar zamanı da kontrol ediyorlar, zaman üzerine kafa yoruyorlar. Bilişim ve enformasyon teknolojilerinin oluşturduğu tahribatın kökenindeyse bu zaman ve mekân duygusunun bütünüyle yitirilişi var.

Mecidiyeköy’de bilgisayar teknolojileri

üzerine çalışan bir arkadaşım vardı. Çok samimi bir şekilde içi yanarak, “abi gün 24 saat ben bilgisayar başından kalkmak istemiyorum, ne yapacağım?” dedi. Yani bilgisayar dünyası olmuş, zaman mekân kavramı tamamen ortadan kalkmış.

Mecliste yeni bir araştırma komisyonu kuruldu, görevi de bitti; raporunu hazırlayacağız. Meclis tarihinin belki de en uzun isimli araştırma komisyonu. Üç satır kaplıyor. Özetlediğim haliyle, “Teknoloji Bağımlılığıyla Mücadele Komisyonu”. Araştırmamız boyunca doktorların, psikologların görüşlerine de başvurduk. Özellikle oyun bağımlılığıyla ilgili çok ürkütücü bilgiler yansıdı rapora. Küçük yaşta üç saatten fazla bilgisayar kullanan çocukların maruz kaldığı rahatsızlıklarla ilgili çok ciddi bulgular var. Özellikle küçük yaşlarda tablet kullanmaya başlayan çocukların beyin zarlarının incelendiği ve bunun da önemli beyin hasarlarına, epilepsi gibi rahatsızlıklara yol açtığı uzmanlar tarafından dile getiriliyor.

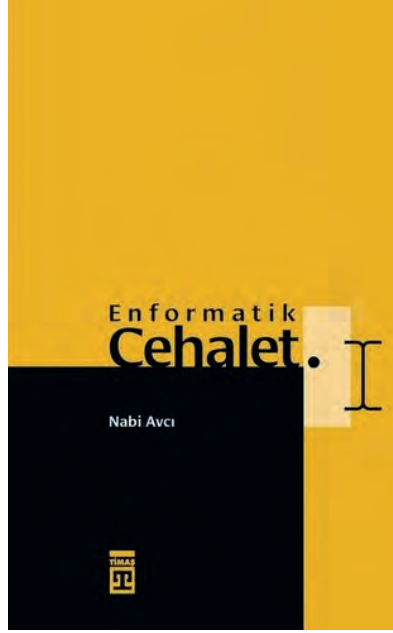
Bizim kültürümüzde zamanı ve mekânı kontrol etmek için çözümler var. Günde beş kere hayatın rutin akışını durduruyorsunuz, haftada bir gün de bütün hayatı durduruyorsunuz. Yılda bir kere de bir ay boyunca rutin dışına çıkıp, diğer aylardan farklı bir hayata yönelip zaman ve mekân algınızı değiştirebiliyorsunuz. En önemlisi günde beş kere “bir dakika” deyip kenara çekilebiliyorsunuz. Düşünülürse bu gerçekten çok şifa verici bir şeydir. Size anlattıklarımın kitapta yer vermedim. Sadece kitabın önsözünde Guenon’un Modern Dünyanın Bunalımı adlı eserinden bir alıntıya yer verdim. Bildiğiniz gibi Guenon Hindu geleneği üzerine çok kafa yormuş bir düşünürdür. Özellikle Hint felsefesindeki zaman algısı üzerine önemli tespitleri var. Guenon Hint düşüncesinin de etkisiyle yaşanan zamanın karanlık çağa denk gelen “Kali Yuga” devresi olduğunu iddia eder. O’na göre böyle zamanlarda hikmet midye

kabuğuna saklanır. Doğrudur, böyle zamanlarda yaşıyor olabiliriz. Ama bana sorarsanız hikmet hiçbir zaman ortadan kalkmaz. Zaman ve mekân algısını yitirmeyen insanlar tarafından yaşanır ve aktarılır.

BİLGİ VE HİKMET APAYRI ŞEYLERDİR

Bu konuda tersinden bakan yaklaşımlar da var. Enformasyon toplumu, Bilgi toplumu gibi kavramlarla bütün toplumun bilgi-

GÜNDE BEŞ KERE, DOĞU NERESİ, KUZEY NERESİ, BATI NERESİ, GÜNEY NERESİ DİYE DÜŞÜNEN VE BİR YERE YÖNELEN İNSANLAR VAR. BUNLAR MEKÂN DUYGUSUNU YİTİRMEMİŞ OLANLAR. NEREYE GİDERLERSE GİTSİNLER BUNLAR SÜREKLİ MEKÂNI KONTROL EDİYORLAR.

den kırıldığı algısı oluşturuluyor. Herkes her konuda bilgi sahibi... Oysa bilgi ve hikmet apayrı şeylerdir ve bu algı bilgi ile hikmetin karıştırılmasından kaynaklanır. 1930'lu yıllarda Nobel ödülü de alan ünlü şair Eliot bir oyununda şöyle yazmış: **“Hani o hikmet ki, bilgide kaybettüğimiz! Hani o bilgi ki enformasyonda kaybettüğümüz!”** O dönemde en alt kademede enformasyon var. Bilgisayarın ataları olan enigmalar filan yeni yeni çıkmış. Bugünkü anlamda veri filan da yok. Bugün söylenmiş olsaydı, belki Eliot'un bu sözüne şöyle bir ilave yapmak gerekebilirdi: **“Hani o enformasyon ki, veride kaybettüğümüz.”** Demek ki şöyle bir skala oluşturabiliriz: En alt basamakta “veri”, onun üstünde “enformasyon”, daha sonra “bilgi” ve en üstte de “hikmet” var. Pulitzer'in diyalektik açıklamasında olduğu gibi; sanılıyor ki, bilgi birikir ve diyalektik bir sıçramaya yol açar. Bizim ODTÜ'deki

sol fraksiyonlar suyun kaynamasını örnek vererek bu dönüşümü açıklamaya çalışıldılar. Su kaynar 100 dereceye kadar hala sudur; ondan sonra niceliksel artış niteliksel bir dönüşüme evrilir, yani su buhar olur. Yukarıda yaptığım tasnifte bu diyalektiğin yeri yok. Yani bilgi birikecek bir süre sonra o hale gelecek ki enformasyona dönüşecek, enformasyon birikecek, belli bir kritik eşikten sonra bilgiye dönüşecek gibi bir durum söz konusu değil. Tıpkı bilginin birikmesiyle irfana ulaşamayacağı gibi. Çok bilen arif olur diye bir zorunluluk da yok. Tam tersine bazen onca bilgi irfana giden yolu da tıkayabilir. Bardak dolunca başka hakikat yorumlarına da yer kalmayabilir. Hatta bizim geleneğimizde velilik mertebesi daha ziyade ümmilere yakıştırılır. Eğitimin de böyle bir yozlaştırıcı tarafı olabilir.

Yeni bilgi ve enformasyon teknolojileri vasıtasıyla günümüzde veriye, bilgiye çok daha hızlı ve kolay ulaştığımız doğrudur. Ama bu daha hikmet sahibi insanlar olduğumuzu ve olacağımızı göstermiyor, tam tersine, enformasyon ve bilgi bombardımanı altında boğulduğumuza dair işaretler var. Bu konuda yazılan en esaslı kitaplardan biri, **“The Book of Strangers”** **“Gariplerin Kitabı”**dır. Ian Dallas'ın (Abdülkadir Es-Sufi) İsmet Özel tarafından da Türkçe'ye çevrilen meşhur eseri. Kitap British Museum'da çalışan bir kütüphanecinin yaşamını anlatır. Bu yönüyle Martin Lings'in hayat hikayesine çok benzer. Kütüphane memuru hikmetin peşinde yollara düşmesi, Kuzey Afrika'da bir tekkeye intisap etmesi anlatılır. Kitapta bilgili olduğu varsayılan zümreyi çok güzel anlatır. “Bunlar kesilmeden akan cümlelerle çok güzel konuşurlar ama bir odaya nasıl girileceğini, bir bardak suyu nasıl içeceklerini bilmezler. Eğer bilselerdi, onlarla kalır ve şöleni onlarla paylaştırdım.” diyerek başlar hikayeye. Sözlerime son verirken Bu kitabı size hararetle tavsiye ediyorum. Teşekkür ediyorum.

EĞİTİMDE YENİ EĞİLİMLER VE DÖNÜŞÜM

**İSTANBUL
EĞİTİM
ZİRVESİ**
TÜRKİYE MAARİF
VAKFI

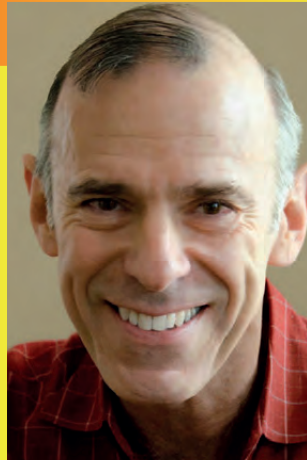
25-26 Kasım 2021 tarihimde ilki gerçekleştirilen İstanbul Eğitim Zirvesi, küresel düzeyde Milli Eğitim Bakanlarının, eğitim alanında çalışmalarıyla dünyada eğitimin geleceğine yön veren akademisyenlerin, düşünürlerin, sektör temsilcilerinin buluşma noktası oldu. Kırkı aşkın konuşmacının katıldığı zirvede uzmanların değerlendirmelerinin eğitim alanındaki tartışmalara önemli katkılar sunacağını düşünerek dergimizin bu sayısından itibaren İstanbul Eğitim Zirvesine özel bir yer ayırıyoruz. Bu sayımızda yedi katılımcının değerlendirmelerini okuyucumuzla paylaşıyoruz. Önümüzdeki sayılarda diğer katılımcıların görüşlerine de dosya konularımız paralelinde yer vermeyi planlıyoruz.

TONY WAGNER

ANDREAS SCHLEICHER

ADEEL MALIK

ANTHONY SELDON

CAROLINE JENNER

FERNANDO REIMERS

RUPERT WEGERIF

FERNANDO REIMERS

İSTANBUL
EĞİTİM
ZİRVESİ
TÜRKİYE MAARİF
VAKFI

Ortak Yarar İçin EĞİTİMDE YENİ BİR KÜRESEL SÖZLEŞME

Öğrencileri küresel ortak yarar için iş birliği yapacak şekilde eğitmek bence çağımızın zorunluluklarından biri. UNESCO'nun, "Geleceğimizi Birlikte Yeniden Tasarlamak" başlıklı raporunun alt başlığı da buna dikkat çekiyor: Eğitim İçin Yeni Bir Toplumsal Sözleşme...

Küresel pandemi ulusal ve uluslararası eğitim programlarını nasıl etkileyebilir? Pandeminin müfredatta yapısal bir değişikliğe neden olabileceğini öngörebilir miyiz?

Müfredatın temel amaçlarından tek tek öğretmenler yerine aynı okulda çalışan öğretmen ekiplerine rehberlik etmek olduğunu düşünüyorum. Böylece öğrencilerin bir dersten diğerine, bir sınıftan diğerine deneyimlerinde tutarlılık sağlanır. Öğrencilerin En güçlü eğitim deneyimleri, dünyada değer verdikleri konularla ilgili gördükleri problemlere dair otantik deneyimlerdir.

Pandemi okulların sosyal, ekonomik bağlamını değiştirdi. Bu durumda okuldaki öğretmen ekiplerinin şu soruyu sormaları için bir fırsat ortaya çıktı: **Öğrencilerimizin neyi anlamalarına yardımcı olmalıyız? Yapabilmeleri için hangi konularda onlara yardım edebiliriz?**

UNESCO, eğitimin geleceği hakkında bir rapor yayınladı. UNESCO, tarihinde yalnızca üç kez, eğitimi yeniden tasarlamak üzere bir davette bulunarak

bağımsız bir komisyon oluşturdu. İlgili komisyon tarafından hazırlanan son rapor, birkaç yönden önceki iki rapordan farklıdır.

Öncelikli olarak bu rapor su üzerine yazı yazmaktan farksız, ancak hükümetlerin adım atmasıyla eğitimde değişimi öngören önceki raporlar gibi hükümetlere yönelik hazırlanmamıştı. Bunun yerine bu rapor, öğretmenler, öğrenciler, veliler ve tüm toplum kesimlerinin, öğrencilerin öğrenmesi gerekenler, yapabilecekleri ve ilgileri üzerinde fikir birliğine vardığında eğitim kültürünün de değişebileceği öncülünden hareketle inşa edilmiştir. Bu nedenle bu rapor okulunuz için çıkarımlarınızı ortaya koyup birlikte inşa etme sürecine katılmanız için bir davettir. Ben de herkesi çevrimiçi bu çabaya katılmaya davet etmek istiyorum. Google'a girin ve **“Futures of Education UNESCO”** yazın, raporu indirin ve meslektaşlarınızla kurumunuzda eğitimin geleceğinin nasıl olması gerektiği üzerine çevrimiçi bir sohbet başlatın.

FERNANDO REIMERS

Ford Vakfı Uluslararası Eğitim Uygulamaları Profesörü, Harvard Üniversitesi

Fernando M. Reimers, Ford Vakfı Uluslararası Eğitim Uygulamaları Profesörü ve Harvard Üniversitesi'nde Küresel Eğitim İnovasyon Girişimi ve Uluslararası Eğitim Politikası Yüksek Lisans Programı direktörüdür. Küresel Eğitim alanında uzmandır, araştırmaları ve öğretiminde, 21. yüzyılda başarılı olabilmeleri için çocukları ve gençleri nasıl eğiteceklerini anlamaya odaklanmaktadır. UNESCO'nun Eğitimin Geleceği üzerine oluşturduğu bağımsız komisyonun bir üyesidir. Eğitim üzerine kırk iki akademik kitap ve birkaç çocuk kitabı yazmış veya editörlüğünü yapmıştır.

DOSYA

EĞİTİMDE YENİ EĞİLİMLER
VE DÖNÜŞÜM

Bu raporun, okul sistemine 30 bin fiten bakan önceki iki rapordan farklı olmasının başka bir nedeni de; pedagoji, müfredat, okul organizasyonu ve öğretmenlik mesleği konularında çok fazla ayrıntıya girmemesidir.

MÜFREDATIN TEMELİNDE İNSAN HAKLARI OLMALI

Rapor, kıskırtıcı bir gerilimle ilerliyor ve müfredatı hiç evirip çevirmeden İnsan Hakları Evrensel Beyannamesindeki esaslara sabitlemenin gerekliliğinden söz ediyor. Bu rapor, müfredatın; insanlığın karşı karşıya olduğu temel zorluklar, iklim değişikliği, toplumsal parçalanma, eşitsizlikler, artan yoksulluk ve dünya çapında demokratik gerileme gibi konularda oluşan literatürle bağlantılı olması gerektiğini söylüyor.

Eğitimin, İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda, Holokost gibi insanlığın gördüğü en korkunç şiddet günlerinin sonunda oluşturulan bu beyannameye göre dolaysız biçimde uyarlanması esas olmalıdır. Esasen tüm dünya toplumu olarak bizler, İkinci Dünya Savaşı'nın dehşetini bir daha yaşamamak için her insanın haklarına saygı duyulan küresel bir düzen inşa etmenin gerekliliği sonucuna vardık. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi bunu kayıt altına almaktadır.

Eğitimin geleceği hakkındaki bu UNESCO raporu, öğrencilerin öğrendikleri bilgilerin okul dışında neye karşılık geldiğini anlamalarına yardımcı olmak için okulun kapılarını ve pencerelerini dış dünyaya açan bir anlayıştan, müfredatın da bu anlayışa göre düzenlenmesi gerekliliğinden bahsediyor. Daha önce de bahsettiğim gibi okul anlayışı pandemi sonrasında kökten değişti. Öğrencilerin sadece bilgiyi öğrenme kapasitesini değil, aynı zamanda fark yaratma arzularını ve fark yaratma becerilerini geliştirmek; okulda sadece insan haklarının ne olduğunu anlamakla kalmayan, yalnızca insan haklarını önemsemekle yetinmeyen, aynı zamanda işinde becerilere sahip olan insanlar yetiştirmek de önemli.

OKUL ANLAYIŞI PANDEMİ SONRASINDA KÖKTEN DEĞİŞTİ. ÖĞRENCİLERİN SADECE BİLGİYİ ÖĞRENME KAPASİTESİNİ DEĞİL, AYNI ZAMANDA FARK YARATMA ARZULARINI VE FARK YARATMA BECERİLERİNİ GELİŞTİRMEK; OKULDA SADECE İNSAN HAKLARININ NE OLDUĞUNU ANLAMAKLA KALMAYAN, YALNIZCA İNSAN HAKLARINI ÖNEMSEMEKLE YETİNMEYEN, AYNI ZAMANDA İŞİNDE BECERİLERE SAHİP OLAN İNSANLAR YETİŞTİRMEK DE ÖNEMLİ.

Birçok yönden eğitim tarihindeki - en azından halk eğitimi tarihindeki- en büyük felaket olan küresel salgının, bu gezegendeki insan yaşamının kırılma noktasının, kendi savunmasızlığımızın farkına varmamız için bir fırsat olduğunu düşünüyorum. Buradan dersler çıkararak, dünyadaki pek çok çocuğun son 80 yılda tanıştığı bir fenomen olan okul mimarisini daha bilinçli kullanabiliriz. Öğrencileri eğitimin araçları olarak görmek yerine onların kendi sesleri olma, kendi hayatlarının mimarı olma, içinde yaşadıkları toplumu iyileştirmek amacıyla başkalarıyla bir araya gelme kapasitelerini arttıracak mekanlar olarak değerlendirebiliriz.

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ DİKKATE ALINMALI

Bu anlamda, 2015 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda kabul edilen küresel sözleşme uyarınca öğrencilerin duyarlılığını artırmak, Hepimizin ait olduğu bir dünyanın altını çizen Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri doğrultusunda müfredatta değişiklikler yapılmalıdır.

Sürdürülebilir bir dünya, farklılıklarımızı şiddete başvurarak değil, barışçıl yollarla çözdüğümüz bir dünya anlayışı çerçevesinde müfredatı yeniden tasarlamalıyız. Öğrencilere nasıl öğrettiğimizi,

onlara ne öğrettiğimizi gözden geçirmeli ve onları daha kapsayıcı ve daha sürdürülebilir bir dünyanın savunucuları olmaları için yüreklendirmeliyiz.

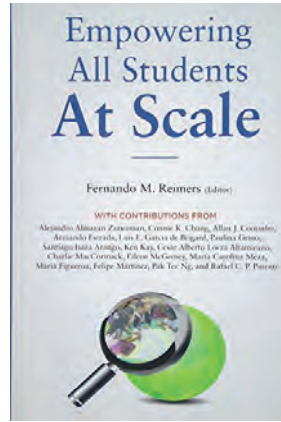
Kültür ve dilin tek tipleşmeye doğru evrildiği bir dünyada yerel dilleri ve kültürleri korumak için uluslararası müfredat nasıl yapılandırılmalıdır?

Bana göre herhangi bir uluslararası veya küresel müfredatın hedeflerinden biri de öğrencilerin küresel ve yerel arasındaki karşılıklı derin bağımlılığı anlamalarına, öğrencilerin var olan zihniyet kalıplarından çıkarak bir zihniyet dönüşümü gerçekleştirmelerine yardımcı olmak olmalıdır.

Bu konuyla ilgili bir örnek vereyim:

Öğrencilere sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin ne olduğunu öğretmek yanında onların bir fark yaratma kapasitelerini geliştirmek konusunda da eğitim verecekseniz, ilk önce ele alacağımız konu “yoksulluk” olmamalıdır.

Bir öğrencinin yoksulluk konusunda anlayış geliştirmesine, bu konuda farkındalık oluşturmaya yardım etmek, onlara yoksulluk hakkında bilgi vermek değildir. Çünkü orada, başka bir yerde gerçekleşen bir durum söz konusudur. Bunun yerine yapılması gereken, onların kendi topluluklarına, kendi arka bahçelerine, kendi toplumlarına kademeli olarak bakmalarına yardımcı olmaktır. Öğrenciyi yakın ve tanıdık olandan daha uzak olana götürürün ve bu bağlantıları anlamalarına yardımcı olmak için yoksulluğun yerel olduğu kadar küresel bir sorun olduğunu onlara gösterin ve daha sonra bu yerel sorunların bazılarında küresel süreçlerin nasıl rol oynadığını anlamalarına yardımcı olun. Pandemi bu bağlamda derslerde kullanılacak mükemmel bir nesnellik sağlamaktadır. Küresel salgın hem yerel hem küresel olarak derinden hissedilmektedir ve bizler bu küresel sorunu dünyanın her yerinde çözmeden yerelde de çözemeyiz. Öğrencilerin bunu anlamaya başlamaları-

Reimers, eğitim üzerine kırk iki akademik kitap ve birkaç çocuk kitabı yazmış veya editörlüğünü yapmıştır. Şu anda pandemi sırasında üretilen olumlu eğitim kesintilerini ilerletebilecek 31 eğitim yeniliği üzerine bir çalışma yürütmektedir. Reimers'in kitapları uluslararası alanda en çok ilgi gören eğitim kitapları arasındadır.

na yardımcı olmanın yolu, onlara pandeminin uzak ve bilmedikleri bölgelerde nasıl ortaya çıktığını öğretmek değil, kendi topluluklarında ve kademeli olarak kendi toplumlarındaki etkilerini çıktığını anlamalarına yardımcı olmaktır.

Aynı şeyin, onlara kültürü, mirası, dili ve benim küresel müfredatın temel yapı taşı olarak düşündüğüm dini okuryazarlığı öğretirken de geçerli olduğunu görmelerini sağlayın. Din okuryazarlığı ile, öğrencilere din eğitiminin konusu olan belirli bir

dini inanca geçişin telkin edilmesini kas-tetmiyorum. Demek istediğim, bugün, bu çağda birçok insanın dini inançlarıyla şekillenen bir değerler çerçevesi aracılığıyla dünyayı anlamlandırdığını anlamalarına yardımcı olmaktır. Başkalarını bizim yerimize koyarak iletişim kurma kapasitesine sahip olmak için bu inançlar hakkında yeterli okuryazarlığa sahip olmak zaruridir. Böylece iletişim kurabilir, bu şekilde anlayabiliriz. Yani başkaca bir yol olduğunu bilmiyorum, düşünmüyorum da.

YEREL VE KÜRESEL OLAN ARASINDA BİR DENGE KURULABİLİR

Örneğin, belirli bir topluluktaki öğrencilere, hatta dini referansları olan bir okulda bile öğrencilere din hakkında eğitim vermeye çalışıyorsanız, onlara belirli bir inancı ve o inancın temel ilkelerini öğretmek ile dini okuryazarlığı öğretmek arasında seçim yapmanız gerekir. Bu sayede Dinin sosyal bir yapı olduğunu, kendi bakış açılarının tek bakış açısı olmadığını, farklı inançların farklı bakış açıları olduğunu, belirli bir dini inancın bir toplumda insanların toplumsal fonksiyonları üzerinde oluşturduğu etkiyi anlayabileceklerdir.

Bu salgının dünya çapında küresel bir müfredata olan ihtiyacı tetiklediğini düşünüyorum. Bunu bir sebeple pandeminin başlamasıyla belirtmiştim. Küresel vatandaşlık eğitimi üzerine on yılı aşkın bir süredir çalışmalarımı derlediğim bir kitap yayınladım. Bu krizin ortasında kitabın ilgi görüp görmeyeceğine dair şüphelerim vardı. Bugün itibarıyla açık erişimli olan bu kitabı 864.000 kişi indirdi. Belki de yaşadığımız şu günler diğer zamanlardan daha fazla bir şeyi anlamamıza yardımcı oldu. O da hepimizin birbirimize bağlı olduğumuz, yerel ve küreselin iki farklı evren olmadığı gerçeğidir.

Bir madalyonun iki yüzü vardır. Hepimizin geleneklerimizde yerel topluluklarımızda derin kökleri olan özelliklerimizi ve kimliklerimizi geliştirmemiz gerekiyor.

DOSYA

EĞİTİMDE YENİ EĞİLİMLER VE DÖNÜŞÜM

Bu aynı zamanda çok daha büyük bir kabilenin üyesi olduğumuzu anlamamıza da yardımcı olabilir. İnsan türü olarak bu gezegende ya birlikte var olacak ya da hep beraber yok olacağız.

Küresel müfredat, özellikle farklı toplumlarda farklı okullardaki eğitimcilere sorgulama imkanı sağlayan bir dilden yararlanıyorsa bunu anlamayı mümkün kılacaktır. Uyarlanmış müfredatın bunu yapmanın, sorgulamanın bir yolu olabileceğini düşünüyorum.

Müfredat basitçe öğretmenlerin bir öğretmenin dayandığı iki temel hipotezi test etmesini mümkün kılmanın bir yoludur Öğrencilerimi A etkinliğine dahil edersem B'yi de öğrenecekleri hipotezi. B'yi öğrendikleri ikinci hipotezde, sonuçta kendileri ve toplulukları için C ve D'yi de öğreneceklerdir. E, yalnızca bu hipotezleri değerlendirmek için zaman ayıran en yansıtıcı eğitimciler tarafından kazandırılabilir.

Ama öğretmenlerin çoğu bunu kendi kafalarının içinde yapıyor, bu bilgileri meslektaşlarıyla paylaşmıyor, bu işlemleri herkese açık alanlarda yapmıyorlar. Bence uluslararası eğitimi küresel düzeyde profesyonelleştirmek için, bu hipotezlerin değerlendirilmesini herkese açık ve görünür hale getirmeyi mümkün kılmalıyız. Bunu yapmanın ne denli etkili olduğunu biliyorum.

Meslektaşlarımla birlikte geliştirdiğim bu müfredatta çok basit bir şey yapıyoruz. BM Sürdürülebilir hedeflerini ve İnsan Hakları Evrensel Beyanname'sini alıyoruz. Akabinde, 180 yetkinliğe sahip bir lise mezunu profili geliştiriyoruz. Ondan sonra anaokulundan liseye öğrencileri proje tabanlı pedagojik çalışmalara dahil edip onları acemilikten uzmanlığa taşıyan bir izlek geliştiriyoruz. Geliştirdiğim bu müfredat şu anda dünya çapında birçok farklı ülkede binlerce okulda uygulanıyor. Bu müfredatı kullananların bir kısmını takip ediyorum. Bence müfreda-

tın asıl gücü kendisinden değil, öğrencilerin ve öğretmenlerin ülkeler arasında iletişim kurabilmelerinden kaynaklanmaktadır. Çünkü bu müfredat nedeniyle gerekli araçlara, protokollere, dünyaya bir şey söylemelerine izin veren bir dile sahip olabiliyorlar. Bunlar, öğrencilerin yoksulluk hakkında bir şeyler yapabilmeyi önemsemeyi öğrenme kapasitelerini geliştirmeye yönelik deneylerimdi. Bunlar benim ulaştığım sonuçlardı. Ne tür deneyler yaptınız ve neleri başardınız? Bunları paylaşmak önemlidir.

BİRBİRİMİZDEN ÖĞRENEBİLİRİZ

Müfredatta deney ve inovasyon uygulamalarını birçok yönden profesyonelleştirmemiz gerektiğini düşünüyorum. Eğitimdeki gelişmeler halen mücadele ettiğimiz salgına çok benziyor. Araştırma yapan birçok bilim insanınız var, oldukça hızlı bir şekilde çalışmalarını yayınladılar ve bir anda küresel toplumun ortak fikri haline geldiler. Hepimiz birbirimizden öğrenebilir ve bireysel olarak başaramadığımız şeyleri birlikte başarabiliriz.

Eğitim söz konusu olduğunda çoğu zaman öğretmenlerin tek başlarına dünyanın yükünü omuzlamalarını bekliyoruz

gibi geliyor. Bence bu salgın, profesyonel toplulukların, pek çok okulu, üniversiteler gibi eğitim kurumlarını birbirine bağlayan geniş bir ağın parçası olan öğretmenlerin kapasiteleri hakkında beklentilerimizin gerçekçi olmadığını giderek daha belirgin hale getiriyor.

Bunu başarmak ancak, çağımızın zorluklarını aşmak için ihtiyaç duyduğumuz yetkinliklerle donanmak için gereken inovasyon ve tasarımları üretebilecek bir seviyeye çıkmakla olur.

Daha iyi bir dünya için eğitim programlarında hangi beceri ve yetkinlikler ön planda olmalıdır?

Burada iki tür zihniyet inşa etmemiz çok önemlidir. Birincisi, öğrencilerin, uğraştığımız çoğu konunun karmaşık olduğunu, sadece siyah ve beyaz iki yönünün olmadığını anlamalarını sağlayan, onların dünyayı bunların ötesinde karmaşık yapısıyla tanımalarına yardımcı olacak bir zihniyet geliştirmelerine ortam hazırlamaktır. Bence çağımızın en büyük zorluklarından biri, her türlü amaç için kullanılacak teknolojilerin yaygınlaşmasıdır. Parçası oldukları topluma ait olmadıklarını düşünen, kendilerini dışlanmış hisseden bireylere

ulaşmak ve onlara basit gerçeklik duygusu aşılacak, bu insanların manipülasyonla beyinlerini yıkamak mümkündür.

Tekrar pandemiye dönersek, Amerika Birleşik Devletleri'nde nüfusun sadece yarısından fazlası aşı olmayı kabul etti. Ne yazık ki aşı olanlar da belli bir seviyede kaldı. Çünkü bu beyin yıkama ve manipülasyon çabalarından bazıları, halk sağlığı yetkililerinin basit rehberliğini izlemenin, onların uyarılarını takip etmenin politik bir tutum olduğu konusunda insanları yönlendirmek için kullanıldı. Bu çok üzü-

cüydü. Çünkü sonuçta daha fazla insanın ölmesine neden oldu. Eğer daha önce bir şeyler yapsaydık, bu mecranın gücünü iyi tespit etseydik, bize rehberlik etmesi için bilimin rehberliğine çağırarak bir güç haline getirebilirdik. O kadar insanın ölmesine de gerek kalmazdı.

Zamanımızda bazı tehlikeli durumlar örneğin, ABD'de son derece hoşgörüsüz grupların diğerini ikna etme yöntemlerinde de açığa çıkıyor. Amerika'nın önündeki temel güvenlik sorunu, beyaz ırkın diğer ırklara göre daha üstün haklara sahip

“GELECEĞİMİZİ BİRLİKTE YENİDEN TASARLAMAK”, BAŞLIKLIL UNESCO RAPORU, KİŞKİRTİCİ BİR GERİLİMLE İLERLİYOR VE MÜFREDATI HIÇ EVİRİP ÇEVİRMEYEN İNSAN HAKLARI EVRENSEL BEYANNAMESİNDEKİ ESASLARA SABİTLEMENİN GEREKLİLİĞİNDEN SÖZ EDİYOR. BU RAPOR MÜFREDATIN; İNSANLIĞIN KARŞI KARŞIYA OLDUĞU TEMEL ZORLUKLAR, İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ, TOPLUMSAL PARÇALANMA, EŞİTSİZLİKLER, ARTAN YOKSULLUK VE DÜNYA ÇAPINDA DEMOKRATİK GERİLEME GİBİ ALANLARDA OLUŞAN LİTERATÜRLE BAĞLANTILI OLMASI GEREKTİĞİNİ SÖYLÜYOR.

DOSYA

EĞİTİMDE YENİ EĞİLİMLER VE DÖNÜŞÜM

olduğuna inanan ve yeniden örgütlenmek, hoşnutsuz bireylere, marjinalleştirilmiş, ve kendilerini dışlanmış hisseden bireylere ulaşmak için dijital teknolojileri kullanan beyaz üstünlükçü gruplardan kaynaklanıyor. Bu mecralar aracılığıyla, bu durumdaki insanlara bir tür tarikata ait olma duygusu verebiliyorlar.

Bir pandemi bağlamında bu hususları ısrarla dile getirmemin nedeni, 1918'deki büyük pandeminin Hitler'in iktidara gelmesine katkıda bulunan ortamı sağlamasıdır. O önemde de pandemi Almanya'da ekonomik durgunluğa, belediye harcamalarında düşüşe neden olan, pek çok insanı marjinalleştiren bir sürecin yaşanmasına sebep olmuştu. İnsanlar kendilerini hukuken güvende hissetmiyor, kimsenin onları umursamadığını, bu bağlamda, siyaset kurumu tarafından da parya olarak görüldüklerini düşünüyorlardı. Bütün bunlardan sonra bir adam 15 yıldan fazla bir süre, Almanya'nın seçilmiş şansölyesi olmak için tüm bu hoşnutsuz bireylerden oluşan bir koalisyon kurmayı başardı. O kişi, Adolf Hitler'di.

ZİHNİYET KALIPLARIMIZI DEĞİŞTİRMELİYİZ

Bence günümüzde herhangi bir eğitimin yapması gereken şeylerden biri, her şeyden önce, her öğrenciye ait oldukları kimliği kazandırmak, onların sadece oldukları şeyi hissetmelerini değil, hissettiklerini hayata geçirmelerini de sağlamak, aynı zamanda dünyanın siyah ve beyazdan ibaret olmadığını anlamalarına yardımcı olmaktır. Onların dünyanın basit hikayelerle işlemediğini ve birçok sorunun karmaşık olduğunu anlamalarına ve çok yararlı olduğunu düşündüğüm şeyleri hayata geçirmelerine destek olun.

Öğrencileri, öğretmenleri ve aynı zamanda toplumun geri kalanını eğitmek için önemli olduğunu düşündüğüm ikinci zihniyet kalıbı, onların insanlar arasındaki iş birliği, karmaşık sorunları çözmemi-

ze yardımcı olacak organizasyon türleri hakkında düşüncelerini sağlamaktır. Benim bürokratik zihniyet dediğim çok yaygın bir zihniyet kalıbı var. Bürokrasi, 19. yüzyılın büyük bir icadıydı. Büyük gruplardaki bireylerinin işlevlerini uzmanlaştırarak ordular, örgütlü gruplar, hükümet organizasyonları gibi büyük yapıları yönetebileceğiniz varsayımı üzerine inşa edildi. Ama sanırım üç yüzyılda, iyi fikirlerin her yerden gelebileceğini, kendini resmi otorite konumunda gören bir kişinin, herkesin peşinden koşacağı fikirlerin tekeline sahip olmadığını, bu fikirlerin herhangi bir bireyden veya farklı bir kaynaktan da gelebileceğini öğrendik. Bence daha gelişmiş bir insan organizasyonu anlayışı, bürokratik bir organizasyonun aksine saf bütünsel organizasyon dediğim şeydir. Gelişmiş insan haklarını savunan hareketleri düşünürseniz, ister hava kirliliği ile ilgili olsun, ister Birleşik Devletler'deki sivil hakları savunsun, ister çevre hareketi olsun, bunların genellikle bireylerin mevcut bürokrasilere meydan okunabileceğini kabul etmeleri sonucunda ortaya çıkmış hareketler olduklarını görürsünüz.

Bu toplumda, Amerika Birleşik Devletleri'nde, beyaz ırkın üyelerinin diğer gruplara, siyahlara ve diğer renkli insanlara göre daha üstün haklara sahip olmasının, erkeklerin kadınlardan daha üstün haklara sahip olmasının, gelecek nesillerin yaşamasını mümkün kılan çevreyle yağmacı bir ilişki kurmanın doğru olmadığını söyleyebilirim.

İYİ FİKİRLER HER YERDEN GELEBİLİR

İyi fikirlerin her yerden gelebileceğine, beceri ve pratik gerektirdiğine dair bu fikir üzerinde düşünmek Mart 2020'den bu yana Pandemi sürecinde yaptığım işlerden biri. Bu çok zor zamanda öğretmeye devam etmemize yardımcı olacak, herhangi bir yerde ortaya çıkan yenilikleri incelemeliyiz.

Yeni fikirlerin çoğunun, eğitim otoritelerinin iyi fikirlerin her yerden gelebileceğini kabul ettiği yerlerde ortaya çıktığını fark ettim. Size sadece iki örnek vereyim. Şili hükümeti, virüsün yayılmasını kontrol altına almanın bir yolu olarak okulları kapatmaya karar verdiğinde, San Santiago'nun eteklerinde, Santiago de Chile'de çok düşük gelirli bir mahalle-

**OKUL ANLAYIŞI PANDEMI
SONRASINDA KÖKTEN
DEĞİŞTİ. ÖĞRENCİLERİN
SADECE BİLGİYİ ÖĞRENME
KAPASİTESİNİ DEĞİL, AYNI
ZAMANDA FARK YARATMA
ARZULARINI VE FARK
YARATMA BECERİLERİNİ
GELİŞTİRMEK; OKULDA
SADECE İNSAN
HAKLARININ NE
OLDUĞUNU ANLAMAKLA
KALMAYAN, YALNIZCA
İNSAN HAKLARINI
ÖNEMSEMEKLE
YETİNMEYEN, AYNI
ZAMANDA İŞİNDE
BECERİLERE SAHİP OLAN
İNSANLAR YETİŞTİRMEK
DE ÖNEMLİ.**

gelebileceğini kabul edecek bir tevazuya sahip olmasalar bunların hiçbiri olmazdı. İyi bir lider çoğulcu girişimlere kapı açmalı, iyi fikirler üretenlere destek olmalı ve iyi fikirleri yaymak yönündeki girişimlere alan açmalıdır.

Benzer şekilde, Bogota şehrinde, ulusal hükümet okulları kapatmaya karar verdiğinde, Eğitim Sekreteri şehirdeki tüm okul müdürleriyle ZOOM aracılığıyla bir toplantı tertip etti. Orada dedi ki, “Okullar olmadan nasıl öğretmeye devam edeceğiz bilmiyorum, bu konuda

bir çözümlüm yok. Ama birlikte çalışırsak bir çözüm bulabileceğimize inanıyorum. Ben sadece, bu çok zor dönemde öğrencilerimizden vazgeçmeyeceğimizi taahhüt edebilirim.” Bana göre bu, gerçeğin veya diğer çözümlerin tekeline sahip olduğunu varsayımından hareket etmeyen örnek bir liderliktir. Hiyerarşik astlarının, iş arkadaşlarının önünde bulunabilen, onlardan yardım isteyebilen ve bunu birlikte yapalım diyebilecek kadar özgüven dolu bir liderlik.

Önemli olduğunu düşündüğüm daha çok örnek var elbette. Bana göre, pandeminin neden olduğu şu çok zor ve karmaşık dünyaya başa çıkmamıza yardımcı olacak çok önemli iki beceri var. Birincisi, İnsanlara kompleks düşünmeyi öğretmek dünyanın egemenleri olmadıklarını takdir etmelerine yardımcı olmak, onları bireysel özgürlüklerin kısıtlandığı bir dünyaya götürmek isteyen politik kanılara, demagogların manipülasyon ve beyin yıkama girişimlerine karşı aşlamak.

İkincisi; teknolojinin bize sunduğu şeylerden birinin bürokratik sınırları aşan örgütlenme imkanı sağladığını, organizasyonlarımızın silolarını yıkabileceğimizi ve bunun akıllı bir organizasyon olduğunu; resmi otorite konumunda olanlarla aynı fikirde olmayanların yeteneklerinin de değer kazandığı bir örgütlenme imkanı sağladığını herkesin anlamasına yardımcı olmak.

Son olarak, paylaşılan hedefin ortak yararına dair bir fikir geliştirmek için bireylerin kendileriyle ve yaşamlarıyla ilgilenme kapasitelerinin gelişimini dengelemenin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Öğrencileri küresel ortak yarar için iş birliği yapacak şekilde eğitmek bence çağımızın zorunluluklarından biri. UNESCO'nun, “*Geleceğimizi Birlikte Yeniden Tasarlamak*” başlıklı bu yeni raporunun alt başlığı da buna dikkat çekiyor: Eğitim İçin Yeni Bir Toplumsal Sözleşme...

de bir grup öğretmen kendilerine şu soruyu sordular: “Öğrencilerimize ne olacak?”

Devlet bizim öğrencilerimiz için ne yapacak diye sormadılar, “Öğrencilerimize ne olacak?” dediler.

70 farklı ülkede faaliyet gösteren ve yaptığı işlerden biri oralarda neler olduğunu belgeleyen bir haber bülteni üretmek olan bir ağın üyeleri olan iki genç öğretmen, hükümetin okulları kapattığı Pazartesi'den önceki Cuma, Uganda'daki meslektaşlarının çok basit matematik ve İngilizce derslerini iPhone'larını kullanarak kaydettiklerini ve bunları Whatsapp üzerinden paylaştıklarını öğrenmişti. Bundan ilham alan bu iki Şilili öğretmen de aynı şeyi yaptılar. Dersleri o kadar ilgi çekici, mizahi ve espriliydi ki, bu düşük gelirli topluluktaki herkesin, sadece statü sahipleri değil ebeveynler ve hatta okullarda çocuğu olmayan insanların bile bir hafta içinde dersleri dinlemeye başladıkları görüldü. Belediye başkanı da bu dersleri merak eder ve düşük gelirli bölgelerden 200 belediye başkanının katıldığı toplantıda kayıtları dinletir. Belediye başkanı bu dersleri daha çok insana yaymak için onların da fikirlerini alır, böylece yerel radyo istasyonlarıyla ortaklıklar kurarlar ve üç hafta içinde, bu iki genç öğretmenin dersleri radyolardan da yayınlanır. Şu anda bu yolla 200 farklı yerleşim bölgesine eğitim veriliyor. Eğer bu bilgi paylaşımı olmasaydı bunların hiçbiri gerçekleşmeyecekti.

Bu iki öğretmen Uganda'da ortaya çıkan bir uygulamadan ilham almasa, yerel liderler iyi fikirlerin herhangi bir yerden

ANDREAS SCHLEICHER

KRİZİ FIRSATA ÇEVİREBİLİRİZ

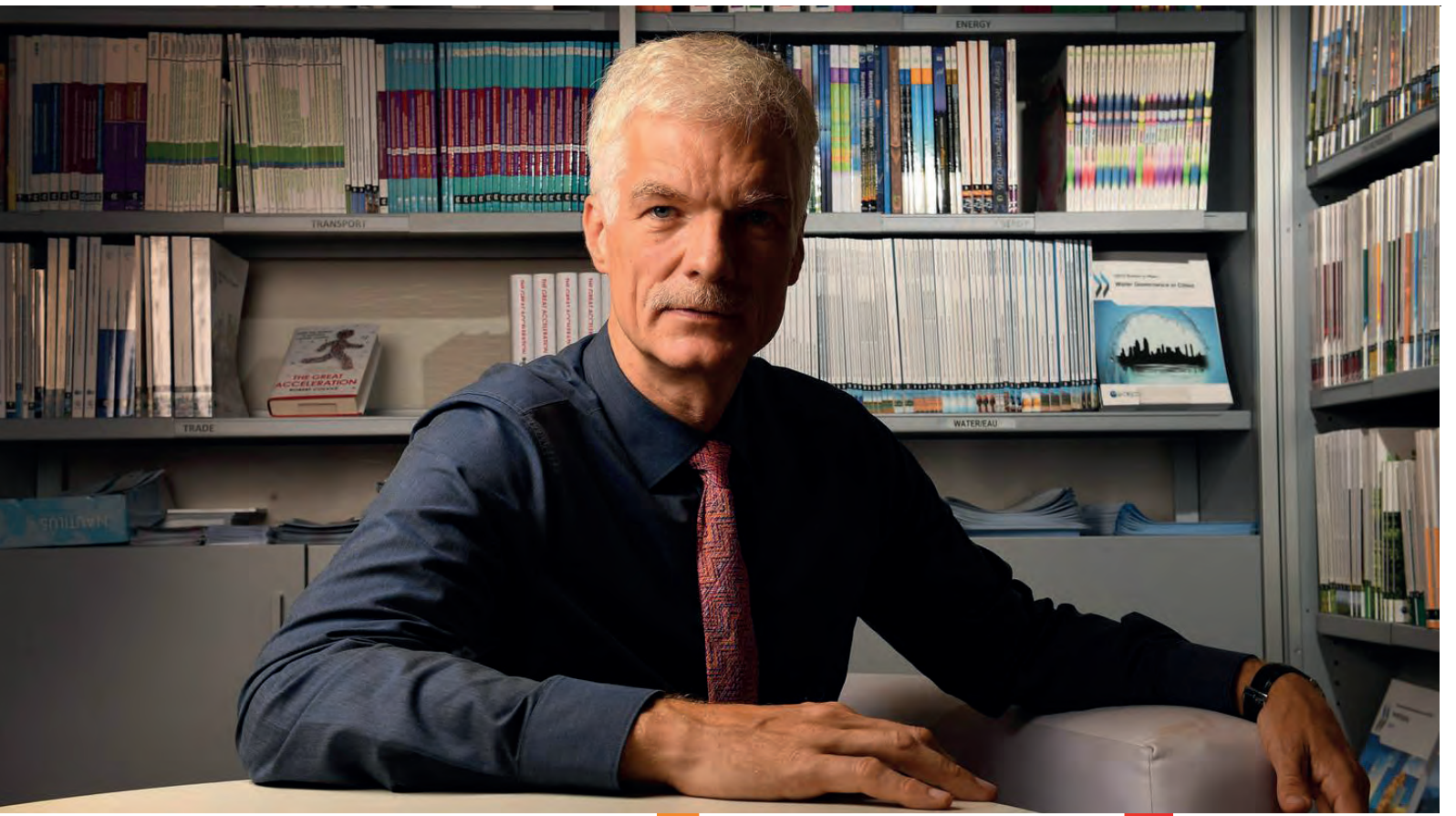
Dönüşüm için potansiyel var ama o potansiyel kendiliğinden harekete geçmeyecek. Daha önceki birçok krizi yeterince değerlendiremedik ve eski alışkanlıklarımıza geri döndük. İnsanların Covid 19 krizinden olumlu bir ders çıkaracağını ve işleri daha farklı yapabilme cesaretini göstereceklerini umuyorum. Daha iyisini inşa etmemize gerek yok, farklı şekilde inşa etmeliyiz.

Küresel pandemi ulusal ve uluslararası eğitim programlarını nasıl etkileyebilir? Pandeminin müfredatta yapısal bir değişikliğe neden olabileceğini öngörebilir miyiz?

Müfredatın temel amaçlarından tek tek öğretmenler yerine aynı okulda çalışan öğretmen ekiplerine rehberlik etmek olduğunu düşünüyorum. Böylece öğrencilerin bir dersten diğerine, bir sınıftan diğerine deneyimlerinde tutarlılık sağlanır. Öğrencilerin En güçlü eğitim deneyimleri, dünyada değer verdikleri konularla ilgili gördükleri problemlere dair otantik deneyimlerdir.

Türkiye Maarif Vakfı öğrencilerinin düşüncelerini aktaran bir video izledik. Aslında dikkatli dinlediğinizde benim burada yapabileceğimden çok daha güzel ifade ettiler eğitimle ilgili düşüncelerini.

Öğrenciler, 'Bilgi bizi eşsiz yapmaz. Eğitim; yaratıcılık, inşa etme, iletişim kurma sorumluluk alma, iş birliği gibi konularda da kapasitemizi arttırmalı hayal gücümüzü geliştirmeli.' diyorlar. Bunlar önümüzdeki süreçte PISA değerlendirmelerimizde de

öne çıkaracağımız temel becerilerdir ve bir sonraki raporumuzun odak noktası “**yaratıcı düşünme**” olarak belirlenmiştir.

Çok sayıda öğrenci teknolojinin öğrenme ortamlarındaki rolü hakkında düşüncelerini paylaştı. PISA değerlendirmesinde de ‘dijital dünyada öğrenme’ konusuna özellikle yoğunlaşmayı planlıyoruz. Öğrencileriniz, oyun ve eğlencenin, öğrenme ve değerlendirme süreçlerine entegre edildiği bir sistemin şu anki uygulamalarımızdan çok daha iyi olabileceğini dile getiriyorlar. Öğrencilerin ifadelerine yansıyan konular bizim de şu an üzerinde çalıştığımız büyük sorunlar. Öğrencilerin de ifade ettiği gibi, **çocuklarımızı geleceğe yönelik eğitmemiz gerekiyor geçmişe yönelik değil.**

Öğrencilerin öğretmenler hakkında değerlendirmelerini de çok beğendim. Öğretmenleri eğitmenden ziyade, bir mentor, bir koç, yenilikçi öğrenme ortamları tasarlayan bir tasarımcı olarak konumlandırıyorlar. Öğretmenler hakkında dile getirilen bu düşünceler, yakından bakarsak öğrenci

ANDREAS SCHLEICHER

*Eğitim ve Beceriler Başkanlığı
Direktörü, OECD*

Andreas Schleicher, OECD’de Eğitim ve Beceri Başkanlığı direktörüdür. Farklı ulus ve kültürlerden politika yapımcılar, araştırmacılar ve eğitimciler için eğitim politikaları ve uygulamalarına yenilik getirmek ve onları dönüştürmek için başlattığı küresel bir platform olan PISA’yı denetlemektedir. 20 yılı aşkın süredir bakanlarla ve dünya çapında eğitim liderleri ile eğitimde kaliteyi ve eşitliği geliştirmek için çalışmaktadır. OECD’ye katılmadan önce Uluslararası Eğitim Başarısı Kuruluşu’nda analiz direktörlüğü yapmıştır. Federal Almanya Cumhuriyeti’nin ilk cumhurbaşkanı adına “Örnek demokratik katılım” için verilen “Theodor Heuss” ödülü de dahil olmak üzere çok sayıda onur ve ödülün sahibidir. Heidelberg Üniversitesi’nde fahri doktora unvanına sahiptir.

DOSYA

EĞİTİMDE YENİ EĞİLİMLER
VE DÖNÜŞÜM

ve öğretmen ilişkileri konusunda PISA'nın arzu ettiği niteliklerle büyük oranda örtüşmektedir.

PISA'nın bakış açısını da göz önünde bulundurarak öğrenci odaklı eğitim ve öğretimin ülke eğitim sistemlerinde daha fazla öğrenciye uygulanabilmesi için neler önerirsiniz? Son on yılda en çok ilerleme kaydeden eğitim sistemlerine bakarsanız, birkaç şeyi gözlemleyebilirsiniz. Her şeyden önce, içeriğin yeniden üretimini esas alan müfredattan, öğrencilerin öğrendiklerini uygulama kapasitelerini öne çıkaran bir anlayışa geçildi. Bence bu, içerik bilgisinden yetkinleşmeye geçişin ayırt edici özelliklerinden biridir.

Bu sistemlerin tipik özelliği, öğrenmeyi birçok alanı kapsayan bütünsel bir deneyim olarak görmeleri ve gençlerin; sosyal, duygusal gelişimine daha fazla önem vermeleridir. Öğretmenlere, öğretim dışında öğrencilerle iletişim için alan açmak bu sistemlerin ortak özelliğidir. En gelişmiş eğitim sistemlerinin çoğunda, öğretmenlerin öğrencilerle ders dışı pek çok faaliyet yaptığını görebilirsiniz.

Söz konusu eğitim sistemlerinde öğretmenler, iyi uygulamaları çerçevelemek için meslektaşlarıyla ortak çalışmalar yürütüyor. Yine bu sistemlerde öğretmenler yenilikçi teknolojinin tasarımı konusunda da üretkenler. Bahsettiğimiz gelişmiş eğitim sistemleri kendi profesyonellerini de sahipleniyor, öğretmenleri daha çok bir mentor, koç, yol gösterici ve denetleyici olarak konumlandırıyor.

Yüksek performanslı eğitim sistemlerinin bir başka özelliği de uygulamada, öğretmenlerin üretim bandında montaj yapan, her an değiştirilebilir işçiler olarak görülmemesi, onlara ön cephede çok fazla sorumluluk verilmesidir. Bu sistemler, Öğretmenlerin genellikle, öğretim tasarımı ve uygulaması konusunda yaratıcılıklarıyla ön planda oldukları, oldukça profesyonel bir iş organizasyonuna sahiptirler.

PANDEMİ, EĞİTİMİN SADECE BİR AKTARIM İŞİ OLMADIĞI KONUSUNDA BİZİ AÇIKÇA İKAZ ETTİ. EĞİTİM HER ZAMAN SOSYAL VE KARŞILIKLI İLİŞKİ TEMELİNDE YÜRÜTÜLEN BİR DENEYİMDİR. DOLAYISIYLA, TEKNOLOJİ TABANLI BİR DÜNYADA İLİŞKİLERİN NİTELİĞİ MUHTEMELEN DAHA ÖNEMLİ HALE GELECEKTİR.

DİJİTALLEŞME ÖZERKLEŞMEYİ DE GETİRDİ

Son olarak değinmek istediğim nokta, eğitimdeki gelişmelerin teknolojiyle ilgisidir. Artık teknoloji aracılığıyla, öğretmek, test etmek kolay hale geldi. Dijitalleşme özerkleşmeyi de beraberinde getirdi.

Yeni süreçte, gençlerimizi bilgisayarlarımızda ürettiğimiz yapay zekanın yerine

koymayan çok çok farklı öğretme-öğrenme uygulamalarıyla kapasitelerine göre değerlendirilmesi gerekecektir. Teknoloji, öğrenmeyi çok daha eğlenceli, çok daha etkileşimli ve öğrencilerin farklı öğrenme ihtiyaçlarına çok daha uyumlu hale getirebilir. Teknolojinin giderek artan bir şekilde eğitimin önemli bir parçası haline geleceğini tahmin edebiliriz. Ama pandemi, eğitimin sadece bir aktarım işi olmadığı konusunda bizi açıkça ikaz etti. Eğitim her zaman sosyal ve karşılıklı ilişki temelinde yürütülen bir deneyimdir. Dolayısıyla, teknoloji tabanlı bir dünyada ilişkilerin niteliği muhtemelen daha önemli hale gelecektir.

Salgının eğitimin geleceği üzerindeki etkisi hakkında ne düşünüyorsunuz, bu süreç o zaman evde eğitime veya yakında okul topluluğuna doğru bir dönüşüme yol açabilir mi?

Bundan önceki pek çok krizde de benzer görüşler ileri sürüldü, ancak eğitim değişimi oldukça dirençliydi. Bir yandan pandeminin eğitim üzerinde kalıcı izler bıraktığını, eğitim sistemlerimizde uzun süre bizi etkileyecek çok sayıda eşitsizliği ortaya çıkardığını, öte yandan pandeminin yeni fırsatlar ortaya çıkardığını düşünüyorum. Bu fırsatların ilki öğrencileri ilgilendiriyor. Pandemiden sonra birçok gencin öğretmenlerine şunları söyleyeceğini hayal ediyorum: "Aslında, kendi başıma öğrenmeyi

öğrendim; bu süreçte birçok ilginç öğrenme kaynağı keşfettim ve pek çok teknolojik ürünle çalışmayı öğrendim.” Öğrenciler şu anda bile derslerinde öncekinden daha ilginç yöntemler kullanıyorlar.

Okul yöneticilerine şunları söyleyen öğretmenler göreceğinizi düşünüyorum: “Bu kriz anında, öğrenme ortamlarını yeniden tasarlamak ve yeni pedagojik uygulamalar üzerinde gerçek zamanlı projeler geliştirmek için meslektaşlarımla birlikte çalışmak istiyorum; mevcut sınıfta daha fazlasını yapamam.”

Yerel yöneticilere, “kriz anında kendi başımıza kaldık ve çalışma ortamımıza ayak uydurmaya çalıştık ama gerçek zamanlı çalışma için okul altyapılarında değişiklikler yapılmalı” şeklinde taleplerini ileten pek çok akademisyen görebilmeniz muhtemeldir.

Bu esnekliğe ve daha işbirlikçi bir kültüre eskiden olduğundan daha fazla ihtiyacımız var. Yakın okullarla diyalog geliştirecek, daha güçlü bir eğitim ağı için mücadelede liderlik üstlenecek, eğitimin devamlılığı için diğer okullarla birlikte çalışacak okul liderleri görebileceğinizi umuyorum.

**GENÇLERİN SADECE
AKADEMİK ALANDA
BAŞARILI OLMALARININ
YETERLİ OLMADIĞINI
DÜŞÜNÜYORUM.**

**GENÇLERİN
KENDİLERİYLE BARIŞIK
OLMALARI GEREKİYOR.**

**ALIŞILAGELDİK
ORTAMLARININ
DIŞINDA FARKLI
İNSANLARLA BİRLİKTE
YAŞAYABİLMELERİ,
FARKLI DÜŞÜNME
BİÇİMLERİNE, FARKLI
ÇALIŞMA BİÇİMLERİNE,
FARKLI İLGİ ALANLARINA
VE KÜLTÜRLERE AÇIK
OLMALARI GEREKİYOR.**

**POTANSİYEL VAR AMA
KENDİLİĞİNDEN HAREKETE
GEÇMEYECEK**

Evet, dönüşüm için bir potansiyel var. Umarım teknolojiyi mevcut eğitim uygulamalarını korumak için değil, gerçekten dönüştürmek için kullanırız. Potansiyel var ama o potansiyel kendiliğinden harekete geçmeyecek. Daha önceki birçok krizi yeterince değerlendiremedik ve eski alışkanlıklarımıza geri döndük. İnsanların bu krizden olumlu bir ders çıkaracağını ve işleri daha farklı yapabilme cesaretini göstereceklerini umuyorum. Daha iyisini inşa etmemize gerek yok, farklı şekilde inşa etmeliyiz.

Eğitimin geleceğinden beklentilerinizi kısaca anlatır mısınız?

Geleceğin öğrencilere mühendis olmak için ilham vereceğini düşünüyorum. An üzerinde çok takılıyoruz, geleceği ise tahmin edemeyiz. Bu noktada yapabileceğimiz şey, gelecek için alternatif senaryolara karşı daha donanımlı, daha dirençli, daha duyarlı ve daha açık olmaktır. Zihnimizi ne kadar açarsak o oranda farklı senaryoları hesaba katan bir düşünme kapasitesi kazanırız. Bence yeteneklerimizi ne kadar geliştirirsek o kadar iyi. Zaten gelecek olan geleceğe böyle hazırlanabiliriz.

Ayrıca gençlerin sadece akademik alanda iyi olmalarının yeterli olmadığını düşünüyorum. Bu yıl bu konuyu da tartıştık. Gençlerin kendileriyle barışık olmaları gerekiyor. Alışlageldik ortamlarının dışında farklı insanlarla birlikte yaşayabilmeleri, farklı düşünme biçimlerine, farklı çalışma biçimlerine, farklı ilgi alanlarına ve kültürlere açık olmaları gerekiyor.

Belirtmek istediğim son husus da şudur: Gençlerin, aslında hepimizin, gezegenle yaşamayı öğrenmemiz gerekiyor. Bu, daha büyük resmi görebilmek için şimdi ve gelecek arasında daha iyi seçimler yapabilmek, daha anlamlı bir ilişki kurabilmek anlamına geliyor.

TONY WAGNER

Ne Bildiğin Değil **BİLDİKLERİNLE** **NE YAPABİLDİĞİN** **ÖNEMLİ**

Şimdi inovasyon çağını yaşıyoruz. Dünya artık çocuklarımızın ne kadar bildiğini umursamıyor.

Bilgi, internete bağlı her cihaz gibi katlanarak büyüyen, sürekli değişen bir meta haline geldi.

Dünyanın umursadığı şey çocuklarımızın ne bildiği değil, bildikleriyle ne yapabildikleridir.

Beceri ve yeterliliklerin geliştirilmesi artık örgün eğitim sistemlerinin çok ötesine geçebilir. Hayat boyu öğrenme kapsamında öğrencilerin dijital dünyada gelişimleri için ne gibi önerileriniz var?

Einstein'ın sevdiğim bir sözü var: "Problemin ifade ediliş biçimi genellikle çözümden daha önemlidir." Bence burada çözmeye çalıştığımız şey, bugün eğitimdeki sorunun çerçevesi. 50 yıl önce öğretmenlik kariyerime başladığım dönem, endüstriyel çağın alacakaranlığı ve insanların bilgi ekonomisi dediği dönemin başlangıcıydı. Bu terimi 1969'da Peter Drucker ortaya attı. Artık bir bilgi ekonomimiz yok. İnsanların bugün yaşadığımız durumdan sadece bir bilgi sorunu olarak bahsetmelerinin çok büyük bir hata olduğunu düşünüyorum.

Şimdi inovasyon çağını yaşıyoruz. Dünya artık çocuklarımızın ne kadar bildiğini umursamıyor. Bilgi, internete bağlı her cihaz gibi katlanarak büyüyen, sürekli değişen bir meta haline geldi. *Dünyanın umursadığı şey çocuklarımızın ne*

bildiği değil, bildikleriyle ne yapabildikleridir. İşte bu yepyeni ve bambaşka bir sorun. Eğitimde muhteva hala önemli olmakla birlikte, beceriler daha önemli hale geldi. Carolyn Janner'ın ima ettiği gibi, motivasyonun veya eğilimlerin çok önemli olduğunu savunuyorum. Dolayısıyla, eğitim sorununu yeniden çerçeveselendirirsek, bence yapmamız gereken şey eskisinden farklı bir sistemi yeniden tasarlamaktır.

Şu anda eğitim sistemimiz zamana endekli. 12 yıl süren bir eğitim sonunda, 12 yıl sıralarda oturmanızın karşılığı olan ortaöğrenim diplomanızı aldınız diyelim. İyi davranış için zaman ayırmanıza gerek yok. 12 yıl sonunda okulu bitirdiniz ama hangi alanda ustalaştınız, ne tür Beceriler, yetkinlikler edindiniz, ne tür tasarımlar geliştirdiniz? Belki müfredatta yer alan içerikleri öğrendiniz, o kadar. Emin olduğumuz şey şu ki, çoğu çocuk sınavın hemen akabinde bildiklerini unutuyor. Bu yüzden, yapmamız gereken şeyin, okulda alınan diplomaların bir uzantısı olacak

TONY WAGNER

Kıdemli Araştırmacı, Öğrenim Politikası Enstitüsü (Learning Policy Institute)

Dünyaca tanınan bir eğitim uzmanı olan Tony Wagner, şu anda Linda Darling-Hammond tarafından 2015 yılında kurulan Öğrenme Politikası Enstitüsü'nde kıdemli araştırmacıdır. Bu pozisyonundan önce Wagner, Harvard Üniversitesi'nde yirmi yıldan fazla bir süredir çeşitli görevlerde bulunmuştur. 2021'de, gençlerin öğrenmeyi sevmelerine yardımcı olmak amacıyla kar amacı gütmeyen bir eğitim kuruluşu olan Better World Ed'in yönetim kuruluna katılmıştır. Ulusal ve uluslararası konferanslarda sık sık yer alan bir konuşmacı ve geniş çapta bilinen bir yazardır. Çalışmaları arasında çok sayıda makale ve en çok satan üç kitap da dahil olmak üzere yedi kitap yer almaktadır.

diplomalar/sertifikalar üzerinde temel-
den bir tasavvur geliştirmek olduğunu
düşünüyorum. Lise eğitimi ve deva-
mında verilecek bu diplomalar, okulda
oturulan sürenin karşılığı olarak verilen
belgeler değil belli bir alanda ustalık ser-
tifikaları olmalıdır. Bu sertifikaları öğ-
renmenin liyakat rozeti gibi düşünün.

**Mastery Transcript Consortium/
Ustalık Belgesi Birliği** adlı ulusal ama-
sında uluslararası bir organizasyonun
parçasıyım. Dünyanın her yerindeki
okullardan öğrencilerin temel yeterli-
liklerinin gelişimini kayıt altına alan bir
portföy oluşturduk. Farklı türde yeterli-
liklerin belgelendiği bir sisteme bu plat-
form üzerinden dahil olabilirsiniz. Bir

temel yeterliliğe tıkladığınızda aradığı-
nız niteliklere sahip kişinin dijital portfö-
yüne ulaşabilir, zaman içinde elde ettiği
ustalık sertifikalarını görebilirsiniz.

Sertifikaya dayalı öğrenmenin sağladığı
avantaj nedir? Bu yöntemle birdenbire
insanlara, herhangi bir yerde, herhangi
bir zamanda, herhangi birinden öğrenme
özgürlüğü sağlarız. Ortaöğretim diploma-
sı için bir dizi liyakat rozeti kazanmak ge-
rekiyorsa, bazılarının seçmeli olması ge-
rektiğini düşünüyorum. Böylece, iş bazlı
staj yapabilirim; toplum yararına çalışan
bir organizasyonda yer alarak öğrenme-
ler gerçekleştirebilir, bir yerlere seyahat
edebilir, farklı kültürleri incelemek ve
içinde buldukları zorlukları ve fırsatla-

rı anlamak için zaman ayırabilir, gençlerin
motivasyonlarının neye yöneldiğini anla-
mak için onları izleyebilirim.

BİLGİDEN ZİYADE PROBLEM ÇÖZME BECERİSİ

İçinde yaşadığımız dünyayı, artık yalnızca
bilgiyle değil, gerçekten yaratıcı problem
çözme yeteneği ve bunun için gereken be-
ceri ve eğilimler tarafından yönlendirilen
bir dünya olarak temelde yeniden kurgu-
lamamız gerektiğini düşünüyorum. Bu,
öğretmenlerin nasıl hazırlanacağı, okul-
ların ne şekilde düzenleneceği, mezun-
larımızın neye göre sertifikalandırılacağı,
gençlerin hayata hazırlanmasına yardımcı
olmak için toplum kuruluşları ve işletme-

MODERN ÇAĞIN
SORUNLARINA CEVAP
VERMEYEN BİR SİSTEMİ
TEVARÜS ETTİK.
ORTAÖĞRETİM VE
SONRASINDA YAPTIĞIMIZ
ŞEY, SINAVDAN SONRA
UNUTTUKLARINI
BİLDİĞİMİZ HALDE
ÖĞRENCİLERE
MUHTEMELEN İHTİYAÇ
DUYABİLİRLER DİYE
SADECE İÇERİK BİLGİSİ
VERMEKTİR. BİLİMSEL BİR
DİSİPLİNİ ANLAMAK İÇİN
ONLARA NADİREN BİR
ÇERÇEVE SUNULUYOR.

**YAŞADIĞIMIZ İNOVASYON
DÜNYASI AVRUPASI'NDA
EN GEÇER AKÇE, EN
ÖNEMLİ YETENEK,
YARATICI PROBLEM
ÇÖZME BECERİSİDİR.
BİR SORUNA HEM
İNSANİ HEM DE TEKNİK
OLARAK BİRDEN FAZLA
PERSPEKTİFTEN BAKMAK
İÇİN DOĞRU SORULAR
SORMA YETENEĞİ
GEREKİR.**

lerin işe nasıl dahil edileceği gibi konuları yeniden düşünmemizin yolunu açar.

Çok açık olmak gerekirse, biz gençleri sadece iş dünyasına hazırlamamalıyız. Görevimizin tüm gençleri çalışmaya, aktif ve bilinçli vatandaşlığa ve yaşam boyu öğrenmeye hazırlamak olduğuna inanıyorum. İhtiyaç duyduğumuz beceri ve eğilimlerin tarihte ilk kez bir araya gelmesi ise beni heyecanlandırıyor.

İklim krizi gibi küresel sorunlara çözüm bulmak için disiplinlerarası yaklaşımların öneminin arttığını söyleyebilir miyiz?

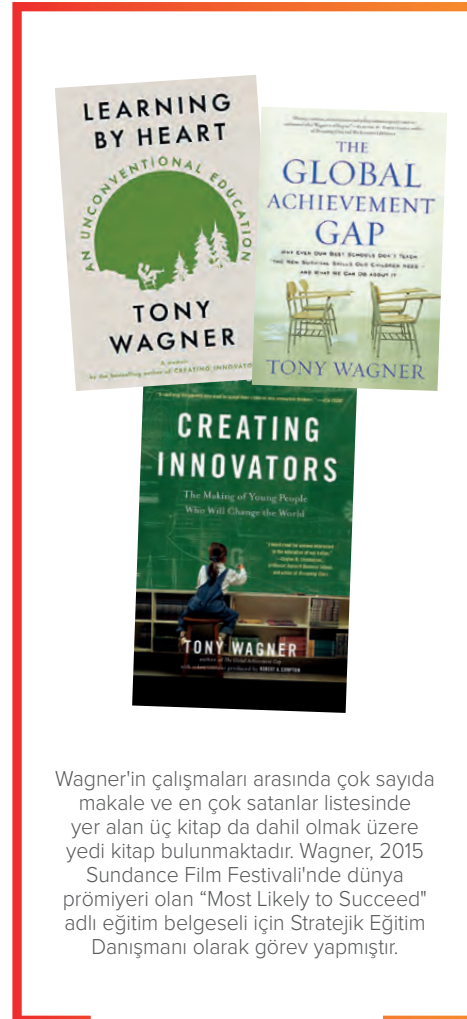
Yaşadığımız inovasyon dünyası Avrupa'sında en geçer akçe, en önemli yetenek, yaratıcı problem çözme becerisidir. Bunu iş dünyasından işverenlerle, hükümet temsilcileriyle, kâr amacı gütmeyen kuruluşların üyeleriyle yaptığım görüşmelerde tekrar tekrar duyuyorum. Bir soruna hem insani hem de teknik olarak birden fazla perspektiften bakmak için doğru sorular sorma yeteneği gerekir. Bu sorunların basit bir sorunlar olmadı-

ğını anlayabilirsiniz. Bırakın bireysel bir akademik disiplin bağlamında sorunları çözmeyi sistemi nasıl halledeceğiz? Mevcut sistem Carnegie birimlerinin geliştirildiği 100 öncesine dayanıyor. Son 100 yıldır her müfredat reformunda ne yaptık? Üniversitelere gittik ve profesörlere, öğrencilere öğrenmeyi öğretmek için yapmamız gereken en önemli şey nedir? diye sorduk. Onlar da her zaman, kendi uzmanlık alanları çerçevesinde düşündüklerini bize anlattılar. Dolayısıyla modern çağa gerçekten cevap vermediğini düşündüğüm bir sistemi tevarüs ettik. İçerik bilgisi ve uzmanlık elbette önem-

lidir. Karmaşık konularda ustalaşma yeteneği önemlidir. Ancak ortaöğretim ve sonrasında yaptığımız şey, sınavdan sonra unuttuklarını bildiğimiz halde öğrencilere muhtemelen ihtiyaç duyabilirler diye sadece içerik bilgisi vermektir. Bilimsel bir disiplini anlamak için onlara nadiren bir çerçeve veriliyor.

Çok spesifik bir örnek vermem gerekirse, eminim bu paneldeki herkes ortaöğretim yıllarında kimya dersinde periyodik tabloyu ezberlemek zorunda kalmıştır. Peki, sizler bugün kaç tane elementin sembolünü bana söyleyebilirsiniz? Aklınıza gelebilecek her sayı muhtemelen yanlış olacak, çünkü geçen ay tabloya birkaç tane daha yeni element eklendi. Şimdi bu örneği diğer her konuya uyarlayabiliriz. Her ortaöğretim öğrencisinin bilimsel yönetime hakim olması gerektiğini söyleyen bir yaklaşımla açıkçası içerik bilgisi birlikte yürütülmeli. Tanımı ezberlemekle yetinmeyin onu bir hipotezle de formüle edebilin. Bu hipotezi test etmek, sonuçları yürütmek ve bulgularını savunmak için bir deney tasarlayın. Bunu şimdi uydurmuyorum. Aslında bu söylediğimi farklı çocuklarla uygulayan ortaöğretim okullarında buldum.

Verdiğim örnek, çocuklara üzerine inşa edebilecekleri temel beceriler ve içerik bilgisi vermenin bir arada yürütülmesi gerektiğine dair iyi bir örnektir. Bu yüzden, çabucak unuttukları halde onlara daha fazla uzmanlık bilgisi vermekten ziyade, bu bilgiyi tam zamanında vermiyoruz. Bu noktada onların motivasyonlarını tespit etmek de önemli. Bu öğrenciler bir fark yaratmak, mesela iklim krizi gibi acil sorunlara çözüm üretmek konusunda oldukça motiveledir. Onlara fırsat verildiğinde, temel becerilere sahiplerse, ihtiyaç duydukları anda konuyla ilgili içerik bilgisini de öğreneceklerdir. Bizim işimiz öncelikle onların bu becerilere sahip olmalarını sağlamaktır.

Wagner'in çalışmaları arasında çok sayıda makale ve en çok satanlar listesinde yer alan üç kitap da dahil olmak üzere yedi kitap bulunmaktadır. Wagner, 2015 Sundance Film Festivali'nde dünya prömiyeri olan "Most Likely to Succeed" adlı eğitim belgeseli için Stratejik Eğitim Danışmanı olarak görev yapmıştır.

ADEEL MALIK

KALBİ EĞİTME DEN AKLI EĞİTEMEYİZ

Dünya Bankası veya BM'nin sürdürülebilir kalkınma hedefleri açısından bize telkin ettiği mantığın ve jargonun ötesine geçmemiz gerektiğini düşünüyorum. Eğitimi çok faziletli bir süreç olarak düşünmeliyiz. Aristoteles'in dediği gibi; "Kalbi eğitmeden aklı eğitemeyiz."

Ulus ve egemen bir toplumun inşasında eğitimin rolünün ne olduğunu bize söyleyebilir misiniz?

Eğitim hakkında düşündüğümüzde, onun sadece ekonomik getiri oranlarını düşünüyoruz. Başka bir deyişle, eğitimin araçsal bir değeri olduğunu düşünüyoruz. Eğitime, kalkınma ve ekonomik büyümeyi sağladığı için değer atfediliyor. Yıllar geçtikçe, eğer yeterli ortaöğretim imkanına sahip değilseniz ortaöğretimin altındaki eğitim düzeyine sahip toplumlarda iş ve istihdam politikaları nedeniyle gelirin de düştüğünü görüyoruz.

Burada daha büyük başka siyasi sorunlar var. Örneğin benim çalıştığım bölge olan Ortadoğu'da, büyük oranda eğitimle ilgili akreditasyon konusunda şikayetlerini dile getiren geniş orta kesimler var. Bu insanlar akreditasyon almak ve iş bulma amacıyla enstitülerin açtığı eğitimlere katılıyorlar. İş bekliyorlar, kamuda çalışmak için plan yapıyorlar. Ancak kamu sektöründe yeterli iş olmadığı gibi ücret de tatmin edici değil.

ADEEL MALIK

Kıdemli Uzman, Müslüman Toplum Ekonomileri, Oxford Üniversitesi

Profesör Adeel Malik, Oxford İslam Araştırmaları Merkezi'nde Müslüman Topluların Ekonomileri alanında Dünya Araştırmacısı ve Oxford Üniversitesi Uluslararası Kalkınma Bölümü'nde Kalkınma Ekonomisi alanında Doçent olarak görev yapmaktadır. Profesör Malik'in araştırma makaleleri Avrupa Ekonomi Birliği Dergisi, Avrupa Politik Ekonomi Dergisi, Kalkınma Ekonomisi Dergisi, Oxford Ekonomi Raporları, Dünya Kalkınması, Uluslararası Politik Ekonomi İncelemesi, Modern Asya Çalışmaları gibi çeşitli dergilerde yayınlanmıştır. Malik'in alandaki en güncel katkısı, Oxford University Press tarafından 2019'da yayınlanan "Orta Doğu'da Ahabap-Çavuş Kapitalizmi: Liberalleşmeden Arap Baharına İş Dünyası ve Siyaset" başlıklı kitabındaki ortak editörlüğü ile olmuştur. Malik'in araştırmaları aynı zamanda CNN, Financial Times, New York Times, Washington Post, Project Syndicate, Foreign Policy ve Foreign Affairs gibi platformlarda da yer almıştır.

Kalkınma ve eğitim konusunu düşüneceksek, biraz geri adım atmalı ve eğitimi bir ulus inşa projesi ve kalkınma için bir araç olarak konumlandıran devletlere bakmamız gerekiyor. Evet, eğitimin bu anlamda araçsal bir değeri olabilir ama eğitim daha çok içsel bir süreçtir.

Bu noktada **Dünya Bankası** veya **BM'nin sürdürülebilir kalkınma hedefleri** açısından bize telkin ettiği mantığın ve jargonun ötesine geçmemiz gerektiğini düşünüyorum. Eğitimi çok faziletli bir süreç olarak düşünmeliyiz. Aristoteles'in dediği gibi; "Kalbi eğitmeden aklı eğitemeyiz."

EĞİTİM KİM OLDUĞUMUZU ANLAMA ÇABASIDIR

Hayattaki amacımızı gerçekleştirmenin verdiği haz hakkına psikoloji alanında ortaya konulan birçok yeni araştırma/literatür tamamen gerçek içsel potansiyelimizi keşfetmekle ilgilidir. Başka bir deyişle, eğitim, kim olduğumuzu anlama, kavrama çabasıdır ve insan failliğinin bir parçasıdır. Bu bağ-

DOSYA

EĞİTİMDE YENİ EĞİLİMLER
VE DÖNÜŞÜM

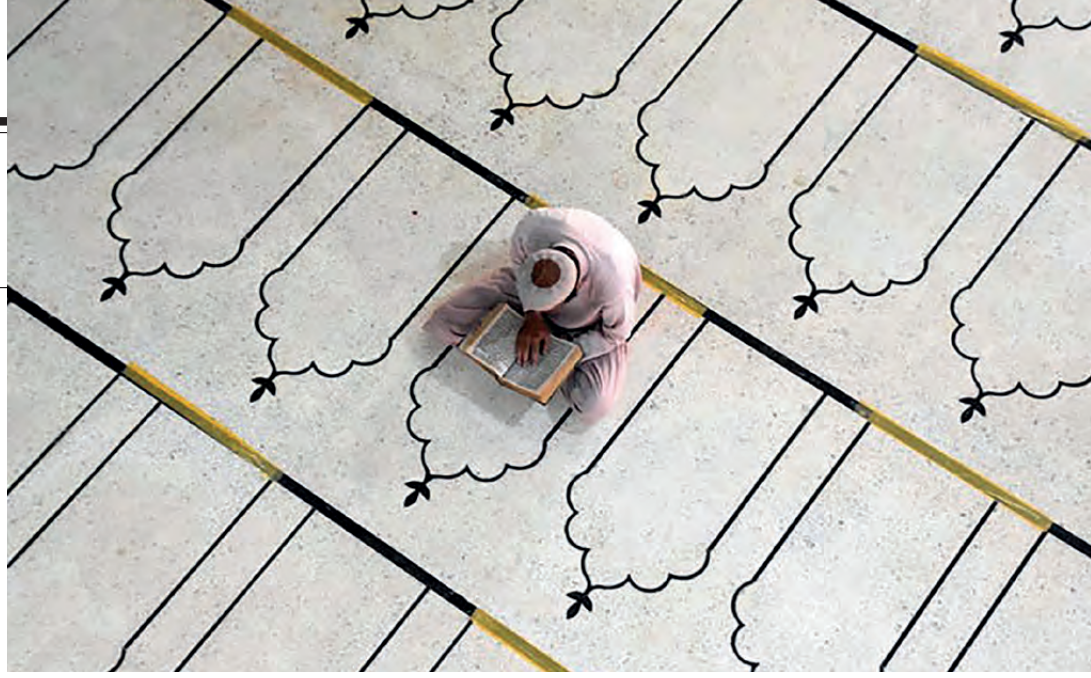
lamda eğitim sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin aracı olmanın çok ötesindedir. Bu önemlidir çünkü, ekoloji gibi soruları düşündüğünüzde, doğa ile olan ilişkimiz, kısmen kim olduğumuza ilişkin öznel kavrayışımız tarafından belirleniyor.

GEÇMİŞİN MİRASI

Tasavvufi eğitim, gelişiminin erken dönemlerinde bize çok ilginç bir deneyim sunuyor. Serenayka'daki (Libya'nın Doğusunda kıyı bölgesi) **Senusiler** örneğinin... Bu büyük sûfi tarikatı eğitim kurumları kuruyor aynı zamanda büyük tarım birlikleri oluşturuyordu. Böylece, ekonomik fırsat yaratılıyor, anlaşmazlıklar çözülmüyordu. Örneğin Konya'daki eğitimi düşünürseniz, **Mevlana**'nın öğretilerinin meslek loncalarıyla kök saldığını görürsünüz. Bu sûfiler esnafta ve meslek loncalarının bir parçasıydı. Buralarda hem bir meslekte yetkinlik kazanıyor hem de farklı tür bir bilgi alıyorlardı. Benzer şekilde Keşmir'de Seyyid **Ali Hamedani**, faaliyetlerini zanaat eğitimi verilen bir nevi fabrika işlevi gören "**Kargâh**" ve dini eğitimin verildiği "**Hangâh**" olmak üzere iki ayrı yapı üzerinden yürütüyordu. Bunlar aynı zamanda son derece içsel deneyimlerdi.

Sömürgecilik sonrası modern eğitim sistemlerinin İslam dünyasında tesisi elbette birçok alanda gelişmeye sebep oldu. Okuryazarlık arttı, birçok şey resmileşti. Ancak müteakmil bir özne olmayı hedefleyen yukarıda bahsettiğim bu erken eğitim deneyimi çok önemlidir. Özellikle Türkiye'de düzenlenen bir zirvede bunun önemini vurgulamak istiyorum. Çünkü, bu erken dönem bilgi sistemlerinin çoğu şu ya da bu biçimde halen mevcuttur sadece yeniden ortaya çıkarılması lazım, fakat bu yeni bir siyasi tahayyül gerektirir.

Müslüman dünyasındaki sorun, birkaç güçlü kişinin toplumun tamamını kontrol altında tutmasıdır. Çoğu İslam ülkesi otoriter rejimlerle yönetilmekte-

dir. Bu da politik tavrın eğitimde yenileşme girişimlerini yönlendirmesi anlamına gelir. Otoritenin arzu ettiği tavra sahip değilseniz istihdam edilmemez mümkün değildir. Bu ülkelerde eğitim kalitesi de oldukça düşüktür.

Eğitim, insanın egemen olma sürecinin bir parçası değildir. Otoriter devletler ellerindeki bu araçla kalkınmayı şekillendirebiliyorlar, bir gelecek tahayyülü oluşturabiliyorlar ama bu sadece otoriter devletlerin sorunu değil.

SIFIR TOPLAMLI OYUNLARDAN KURTULMALIYIZ

Oxford'da yaşıyorum ve baskın eğitim sistemlerimizin çoğunun sınırları olması gerektiği gibi temsil etmediğini görüyorum. Marjlardan bahsettiğimde, aslında gelişmekte olan toplumların çoğundan bahsediyorum. Gelişmekte olan ülkelerdeki eğitim sistemini tasarlamak için yabancı ülkelere çok fazla girdi sağlanıyor ama gelişmekte olan yoksul ülkeler eğitim sistemleri tasarlamak için çok sınırlı vasıtalara sahipler. Bu konu üzerinde daha çok şey söylenebilir ama bunları belirtmek istedim. Çünkü Eğitim ve ekonomi ilişkisi ve kalkınma için eğitimin önemine dair çok sayıda literatür var. Ama eğitimi ve gelişmeyi sınır terimleriyle ele alacak olursak, yalnızca zihnin eğitimini değil, aynı zamanda kalbin eğitimini de içeren bir tür eğitim deneyimi hakkında düşünmemiz gerekir. Gerçekten aydınlanmış bireyler yetiştirmek için

EĞİTİM, KİM OLDUĞUMUZU ANLAMA, KAVRAMA ÇABASIDIR VE İNSAN FAİLLİĞİNİN BİR PARÇASIDIR. BU BAĞLAMDA EĞİTİM SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİNİN ARACI OLMANIN ÇOK ÖTESİNDEDİR. BU ÖNEMLİDİR ÇÜNKÜ, EKOLOJİ GİBİ SORULARI DÜŞÜNDÜĞÜNÜZDE, DOĞA İLE OLAN İLİŞKİMİZ, KISMEN KİM OLDUĞUMUZA İLİŞKİN ÖZNEL KAVRAYIŞIMIZ TARAFINDAN BELİRLENİYOR.

kalbin eğitimi gereklidir. Özellikle günümüzde bu konu çok önemlidir. Çünkü ister bireyler düzeyinde ister devletler düzeyinde olsun, etkileşimimizin çoğu sıfır toplamı oyunlara takılıp kalıyor. Birinin zarar etmesi pahasına kazanıyorum ya da benim kaybım başkasının kazancı haline gelebiliyor. Sıfır toplamı dünya görüşünün ötesine geçerse, eğitimi sadece araçsal bir değer olarak görmekten de kurtuluruz. Zihnin eğitimini daha bütünleşik eğitim deneyimi elde etmek için temel terimlerle düşünmemiz ve kalbin eğitimini hesaba katmamız gerekir.

Müslüman tasavvuf ağı ve birbirine bağlı eğitim sistemi hakkında ne düşünüyorsunuz, bu ağ Müslüman toplumların gelişimini nasıl etkiliyor?

Geniş Tasavvuf ağlarını veya dini hareketleri düşündüğümüzde, birçok fonksiyon üstlendiklerini ve mobilite için birçok fırsat sağladıklarını görürsünüz.

**İSTER BİREYLER DÜZEYİNDE
İSTER DEVLETLER
DÜZEYİNDE OLSUN,
ETKİLEŞİMİMİZİN ÇOĞU
SIFIR TOPLAMLI OYUNLARA
TAKILIP KALİYOR.
BİRİNİN ZARAR ETMESİ
PAHASINA KAZANIYORUM
YA DA BENİM KAYBIM
BAŞKASININ KAZANCI
HALİNE GELEBİLİYOR.
SIFIR TOPLAMLI DÜNYA
GÖRÜŞÜNÜN ÖTESİNE
GEÇERSEK, EĞİTİMİ SADECE
ARAÇSAL BİR DEĞER
OLARAK GÖRMEKTEN DE
KURTULURUZ.**

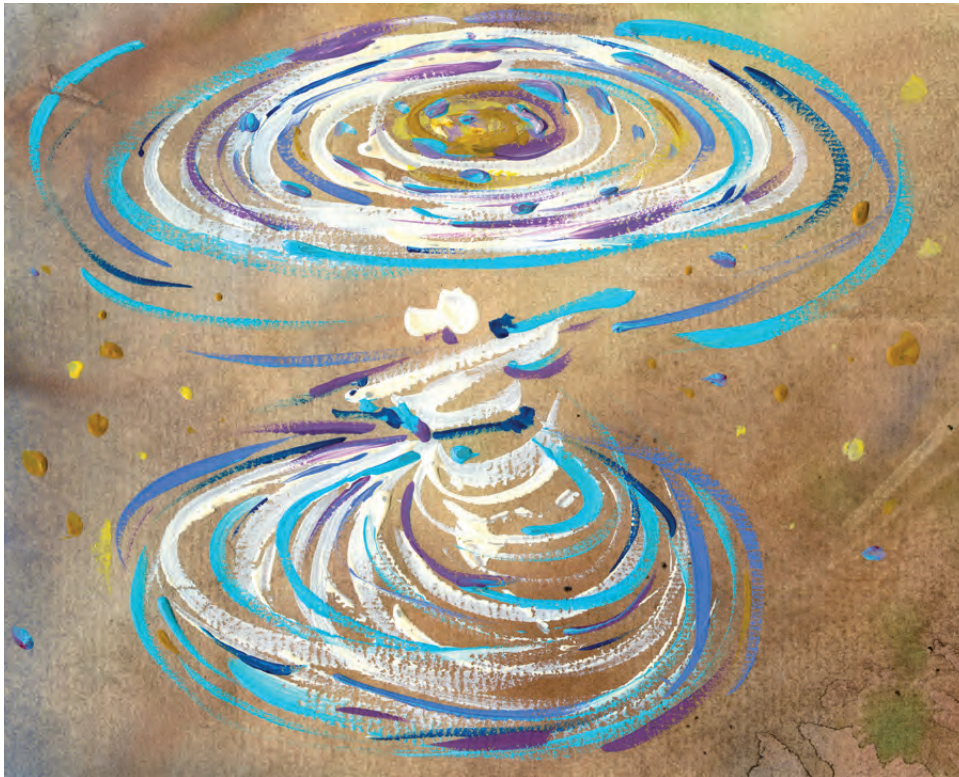

EĞİTİMDE EŞİTSİZLİK SORUNU

Özellikle Müslüman Toplumlarda büyük sıkıntılar var. Arap ülkelerine bakacak olursak, Arap ülkelerinde, ilköğretim düzeyinde eğitime erişim sağlama konusunda büyük bir başarı hikayesi söz konusu. İnsanlar bundan pek bahsetmiyor ama çoğu Arap Devleti'nin sıradan insanların eğitime erişimi için etkileyici adımlar attığını düşünüyorum. Ancak başta fırsat eşitsizliği olmak üzere bazı eşitsizlikler de yok değildir. Mesela, belirli bir bölgeden, diyelim ki Kuzey Afrika'da yaşıyorsanız, eğitim sonuçlarınız çok farklıdır. Az gelişmiş bölgelerden iseniz, eğitim çıktılarınız daha düşüktür. Daha yoksul bir geçmişe sahipseniz farklıdır. Dolayısıyla, Müslüman toplumların çoğunda, özellikle Arap ülkelerinde süregelen eğitim eşitsizliği alanları bulunmaktadır ama bunun küresel bir sorun olduğunu da belirtmeliyim.

Oxford'da, her yıl eğitimde eşitliğin zirvesi olarak tanımlanan İngiltere ve ABD'den gelen belirli gelir gruplarından öğrenciler görüyorum. Açıkça söyleyebilirim ki kaliteli eğitime erişimi olanlar buralarda da yine zengin sınıfa mensup insanlar.

Afrika'daki diğer birçok ülkenin bu arada Pakistan'ın şartlarını inceleme fırsatım oldu. Zenginlerin çocuklarını büyük özel okullara gönderebildikleri, neredeyse bir Apartheid eğitimini anımsatan, öğrencileri belirli seviyelere göre hazırlayan muazzam bir sistem buluyorsunuz. Hemen hemen bir İngiliz eğitim sistemi var ve öğrencileri bilfiil İngiltere, ABD veya Avustralya'nın İngilizce konuşulan bölgelerinde eğitim almaları ve belki de orada çalışmalarını için hazırlıyorsunuz. Bir de kendileri için bu kaliteli özel eğitimin son derece pahalı olduğu toplumun diğer kesimi var. Kamuda eğitim sistemi tamamen çöktüğü için insanların çoğu devlet okullarına çocuklarını göndermeyi göze alamıyorlar. Bu ülkelerde devlet okulları artık eğitim hare-

DOSYA

EĞİTİMDE YENİ EĞİLİMLER VE DÖNÜŞÜM

ketliliği için bir yol değil, çünkü eğitim kalitesi o kadar düşük ki, mezun olsanız bile özel sektörde de kamu sektöründe de iş bulamıyorsunuz.

Buradaki önemli bir zorluk da elitlerin sistemden çıkmış olmasıdır. Yani askeri, bürokratik, siyasi seçkinlerle özel okullara çocuklarını göndermeye parası yeten zenginlerin, devlet okullarıyla ilgisi yok. Bu ülkelerde ikili bir sistem var sanki.

Zenginler için sağlık ve eğitim, yoksulların sağlık ve eğitiminden ayrınsınca çocuklara eğitim sağlamanın tek yolu ya onları düşük kaliteli devlet okullarına göndermek ya da Medreseye yollamaktır. Bugün Pakistan'ın her yerinde bulunan bu medreseler insanlara ücretsiz eğitim sağlıyorlar. Bu sistemin çalışma şekliyle ilgili sorunlar olsa da yine de bu sistem eğitime erişimin bir yoludur.

MEDRESE REFORMU, AMA NASIL?

Şimdi tüm dünyada medrese eğitiminin reformu çokça tartışılıyor. Eğitim sistemlerinde nasıl reform yaparsınız? Yakınlarda incelediğim, erken dönem Müslüman deneyimlerinde eğitimin gelişimi ile ahlaki, ekonomik ve politik gelişim arasında kurulan ilişki beni çok şaşırttı. Erken dönem Sûfi tarikatlarının yayılışını incelerken bu deneyimi gerçekten büyüleyici buldum. Örneğin, Ticaniler, Kuzey Afrika'dan Sahra Altı Afrika'ya kadar uzanan Senusîler, Güneydoğu Asya'da, Güney Asya'da, Orta Asya'da uzun mesafeli ticaret yapan tasavvufi tarikatlar var. Bu tarikatların çoğu, eski ticaret yolları boyunca seyahat ettiler, bu ticaret yollarına yerleştiler, aynı zamanda bağımsız ekonomik faaliyet alanlarında kendi tarım örgütlenmelerini, küçük ölçekli ticaret işletmelerini oluşturdular. Bunların paralelinde dini okullarını ve medreselerini de kurdular.

Bu eğitim deneyimine ütöpik bir algı oluşturmak istemiyorum. Ancak vurgulamak istediğim nokta, istihdam sağlama faaliyetiyle bütünleşmiş yerel toplulukları

Gelişmekte olan ülkelerin büyük bölümünde altyapı da eksik. Yemen gibi ülkelerde pek çok okulda elektrik yetersiz. İslam coğrafyasındaki savaş ve çatışmalar da eğitimin önündeki en büyük engellerden biri.

güçlendiren ve böylece bir direniş siyaseti oluşturan, İslam'ın geniş ahlaki ekonomisiyle eğitimin nasıl bağlantılı olduğudur. İtalyan sömürgeciliğine direnenlerin Senusî sülûleri olduğunu unutmamalıyız. Sudan'da buna benzer birçok tarikat İngiliz sömürgeciliğine direndi. Dolayısıyla bu, bağımsız, egemen bölgeler oluşturan bütünleşik bir öğrenme ve gelişme deneyimiydi. Şimdi, Müslüman dünyasında eğitimi nasıl reforme edeceğiz? Bu sadece bir ilga süreci olarak yaşanmamalıdır. Eğitime erişimi nasıl yaygınlaştıracığımız konusunda harika fikirlerimiz var. Bununla ilgili şablonları Norveç'ten, İsveç'ten, Amerika Birleşik Devletleri'nden, dünyanın her yerinden alabiliriz. Ancak daha entegre bir eğitim deneyimi yaratmak için güvenebileceğimiz uygulanmış deneyimlerimiz de var. Bence bu deneyimler hakkında daha çok şey öğrenmeliyiz.

Bir çatışma ortamına çekilen, ülkeler arası jeopolitik rekabete göre tanımlanan bir dünyaya doğru giderken, eğitimin, başkalarıyla iş birliği yapabilen bireyler yetiştirmenin bir yolu olarak, toplumun katılımıyla ortaklaşa geliştirilecek bir plana göre tasarlanması gerekiyor. Eğitim metalaştırılacak bir alan değildir. Aslında siyasi, ekonomik, sosyal ve ahlaki yorumların bir parçası olup, üzerinde derin siyasi ve ideolojik düşünmeyi gerektiren bir projedir. Bu sadece hükümetin tik attığı hedefleri gerçekleştirmekle olmaz. Hükümetlerin; "Bakın şu hedefleri gerçekleştirdik ve böylece sıralamada yükseldik" demesi bu noktada bir anlam taşımaz. Daha fazla insanın eğitimin toplumdaki rolünün ne olması gerektiği hakkında düşünmesi gerekiyor.

Kalkınma hedefleri çerçevesinde gelişmekte olan Müslüman ülkelerde eğitim yatırımlarının bütçeye oranı nedir? Bu yatırımların makro ekonomiye katkısı uzun vadeli projeksiyonlarda nasıl değerlendirilebilir?

Açıkçası, Müslüman dünya kendi içinde de büyük farklılıklar barındırıyor. Gelir-

**MÜSLÜMAN DÜNYASINDA
EĞİTİMİ NASIL REFORME
EDECEĞİZ? BU SADECE
BİR İLGA SÜRECİ OLARAK
YAŞANMAMALIDIR.
EĞİTİMİLE İLGİLİ
ŞABLONLARI
NORVEÇ'TEN, İSVEÇ'TEN,
AMERİKA BİRLEŞİK
DEVLETLERİ'NDEN,
DÜNYANIN HER
YERİNDEN ALABİLİRİZ.
ANCAK DAHA ENTEGRE
BİR EĞİTİM DENEYİMİ
YARATMAK İÇİN BİZİM
DE GÜVENE BİLECEĞİMİZ
UYGULANMIŞ
DENEYİMLERİMİZ VAR.
BENCE BU DENEYİMLER
HAKKINDA DAHA ÇOK ŞEY
ÖĞRENELİYİZ.**

meden kaynağın nereye ve nasıl harcana-
cağını planlamak ise asıl meseledir. Örne-
ğin hem Nijerya'da hem de Pakistan'da,
hayalet okullar üzerinden boşa giden de-
vasa eğitim harcamaları olduğunu görür-
sünüz. Kağıt üzerinde bir okul görünse de
gerçekte yok. Bu da birçok insanın eğitim
için ayrılan parayı daha en başından çaldığı
anlamına geliyor. Öğretmenler gidiyor-
muş gibi maaşlarını alıyorlar, ancak sınıfta
görünmüyorlar.

Gelişmekte olan ülkelerin büyük bölü-
münde altyapı da eksik. Yemen gibi ülke-
lerde pek çok okulda elektrik yetersiz. Ka-
dın eğitimi için ayrı lavabo ve tuvaletlerin
olması önemlidir ama bu imkanlar sağlan-
mıyor. Bu ülkelerde paranın doğru değer-
lendirilmesi ve kaynakların daha verimli
kullanılabilmesi için toplum daha çok rol
üstlenmelidir.

Bu sorulara cevap ararken ekonomi
politige ilişkin faktörlerin çok önemli ol-
duğunu düşünüyorum. Bu yatırımların
gerçekleştiği bölgelerde güç ve mülkiyeti
ellerinde tutan geleneksel elitlerin tutumu
hakkında ekonomi tarihi çok şey anlatı-
yor. Sözü edilen elitler imtiyazlarını halkla
paylaşmaya ve eğitimin kitleleşmesine
karşı çıkıyorlar. Bu durumlar Amerika'da
da Afrika'da da yaşandı. Pakistan'da da
benzer bir tutumu kanıtlayan belgeler or-
taya çıkarttım. Burada da eğitim yatırımları
arttığında, elitlerin buna direndiğini
tespit ettim. Görünüşte okul yatırımlarına
karşı çıkmıyorlar ama okulları halkın ula-
şamayacağı uzak yerlere yapmak istiyorlar.
Okulları kendi özel amaçlarını gerçek-
leştirmek için kullanmak istiyorlar. Bu da
bu bölgelerde eğitim yatırımlarının etkili
olmamasına yol açıyor.

Problem aynı zamanda ulusal önce-
liklerle de bağlantılıdır. Seçkinler eği-
timin ne kadar önemli olduğunu düşün-
üyor? Kaynakların dağıtılma şekli ve
toplumunuzdaki yönetici elitin özellikleri,
araştırma yatırımlarına ayrılacak pay
gibi hususlar burada önem kazanıyor.

lerinin önemli bir kısmını eğitime ayıran
bazı ülkeler olduğu gibi eğitime çok az
kaynak sağlayan ülkeler de var. Pakisan ve
Nijerya gibi ülkeler bu konuda eksik kalı-
yor. Bu ülkelerde eğitime ayrılan bütçenin
%2,5-3 düzeyinden %5-6'ya çıkarılması
gerekliyor. Malezya veya Körfez ülkeleri,
zaten eğitime çok fazla kaynak ayırıyorlar.

YATIRIMDAN ÖNCE PLANLAMA

Bence temel sorun sadece eğitime yapı-
lan yatırımın seviyesiyle ilgili değil, aynı
zamanda planlamayla da ilgili. Yatırım-
ların ne kadarı tuğla ve harca gidiyor, ne
kadarı niteliği arttırmak için kullanılıyor,
önemli olan bu.

Gelişmekte olan birçok ülkede bu ara-
da Müslüman ülkelerde de böyle bir olgu
var. İnşaata yatırılan kaynak eğitim yatırı-
mlarının önemli bir parçasıdır ve siyasi
girişimciler bu yatırımı büyük oranda
prestij sağlamak için kullanır. Kayırmacı
bir siyasi sistemde inşaat daha fazla söz-
leşme anlamına gelir ve muhtemeldir ki,
perde arkasında ihaleler sevilen müteah-
hitlere gidiyordur. Eğitim yatırımlarında,
kaliteyi arttırmaya dönük harcamalardan
ziyade paranın tuğla ve harca gömüldü-
ğüne dair bir algı vardır.

Pek çok ülkede olan eğitim yatırımlarının
yanında eğitimde dil sorunu da
dikkate alınmalıdır. Açıkçası yerel dil-
lerde eğitim önemlidir. Bilimsel eğitim,
İran gibi gelişmiş ancak ayrıntılı çeviri

sistemleri olan bazı ülkeler dışında İngi-
lizce yapılmaktadır. Ancak ana dilin rolü
ve çoklu dillerin rolü hakkında bir sorun
var. Dünyanın belirli bölgelerinde biraz
Arapça ya da Farsça bilmeniz sizin için
önemlidir. Bu sayede gerçekten geniş bir
burs ve eğitim imkanına erişiyorsunuz.

Bu ülkelerde yatırım problemlerinin
çözümü nispeten daha kolaydır. İsraf et-

CAROLINE JENNER

DİJİTAL ÇAĞDA MESLEKİ EĞİTİM

Eğitim ve iş dünyası arasındaki boşluğun kapatılması konusunda eğitimcilerin üzerindeki baskının arttığını görüyoruz. İstatistiklere göre Avrupa'da eğitimcilerin %50'si bu baskıyı hissediyor.

Üzerlerinde bu baskıyı hisseden eğitimcilerin hepsinin internet çağından önceki dönemlerde eğitimlerini tamamladıkları görülüyor. Çağa uyum sağlamak öğretmenlerin üstesinden gelmesi gereken zor bir durum.

Dijital dünyada gelişen trendler göz önüne alındığında, Eğitimci veya öğretmen kalitesi ve nitelikleri açısından fırsatlar ve aynı zamanda tehditler nelerdir?

Bizi takip edenlerin, dünya çapında gençlik hizmetleri veren bir STK olan **Junior Achievement**'e ne düzeyde aşina olduklarını bilmiyorum. Junior Achievement, girişimcilik eğitimi, finansal okuryazarlık, işe hazırlık konularıyla ilgilenen küresel bir organizasyondur.

İş dünyası ile eğitim dünyası arasındaki etkileşim, bu iki alan arasındaki boşluğu kapatmak için son derece önemlidir. Bence fırsatlar ve tehditler de burada yatıyor. Yıllardır bu alanda eğitimciler ve eğitim sistemleri ile ortaklık yapan Junior Achievement, uzun süredir faaliyet yürütmektedir.

Eğitim ve iş dünyası arasındaki boşluğun kapatılması konusunda eğitimcilerin üzerindeki baskının arttığını görüyoruz. Bu konuda sistemden kaynaklanan engeller de var. İstatistiklere göre Avrupa'da eğitimcilerin %50'si bu baskıyı hissediyor. Üzerlerinde bu baskıyı hisseden eği-

timcilerin hepsinin internet çağından önceki dönemlerde eğitimlerini tamamladıklarına şahit oluyorum. Bu onlar açısından üstesinden gelinmesi gereken zor bir durum.

Dijital çağdan söz ederken, teknoloji temelli bir dünyaya girdiğimizi ve geçmişten gelen bilgileri bir kenara bıraktığımızı iddia etmemeliyiz. Yenilik yapmak ve ilerlemek için geçmişten nasıl daha iyi yararlanabileceğimize ve nasıl daha fazlasını öğrenebileceğimize odaklanmalıyız.

Yapılması gereken öğretmenlerin kendilerine sunulan yeni dijital araçları başarıyla kullanmaları için onlara eğitim vermektir. Bu noktada sistemden kaynaklanan başka engeller olduğunu da görüyoruz. Örneğin, okul tasarımları, okul içindeki bölümlerin dizaynı, ebeveynlerin tutumları veya sınav süreci gibi faktörler etkili olabiliyor. Bunların hepsi, dijital çağda gördüğümüz yeni değişikliklere kolayca uyum sağlayacak şekilde yeniden tasarlanmalı. Bu dediklerimi yapamazsak şayet, yetenekleri bir mesleğe yönlendiremeyiz ve onları elimizde tutamayız.

CAROLINE JENNER

*Operasyon Direktörü (COO),
Genç Başarı Eğitim Vakfı
(JA Worldwide)*

Caroline Jenner, Kanada ve Belçika çifte vatandaşıdır ve şu an Brüksel'de ikamet etmektedir. Jenner, kariyerine girişimci olarak başladı ve 1990'larda Slovakya'da gönüllü olarak Genç Başarı'ya (JA) katıldı. 2002 Yılında JA Europe'un kuruluşuna öncülük etti. Bu kuruluşta 17 yıl CEO olarak görev yaptı ve Girişimcilik Becerileri Geçidi'ni kurdu. 2020 yılının şubat ayında ise JA Worldwide'in Operasyon Direktörü (COO) olarak göreve başlamıştır. Dünya Ekonomik Forumu, OECD, Küresel Eğitim ve Beceriler Forum'u da dahil olmak üzere birçok konferans ve etkinlikte konuşma yapmıştır ve sıklıkla moderatörlük yapmaya devam etmektedir.

DOSYA

EĞİTİMDE YENİ EĞİLİMLER
VE DÖNÜŞÜM

Yaptığımız en önemli etki araştırmalarından biri, yaparak öğrenmeye dayalı eğitim deneyimlerini geliştirmek için verilecek eğitimin önündeki en büyük engellerden birinin aslında oldukça basit olduğunu göstermiştir. Takımdaki öğretmenler eğitime katılmak istese de okul yöneticileri gereken desteği sağlamıyorsa işler zorlaşıyor. Araştırma aynı zamanda, daha önce bu eğitimi almış ve bu eğitim sonucunda olumlu tecrübeler yaşamış okul liderlerinin kolayca ikna edilebildiklerini de göstermiştir.

Önemli olduğunu düşündüğüm bir diğer konu da sınıftaki takipçiler... Bunlar, beş ila 25 yaş arasında, Z kuşağı dedikleri jenerasyondan ve gerçek anlamda dijital çağın ilk kuşağı da bu nesil. Çok girişimci bir ruhları var. Yaratıcı ve yenilikçi bir beyne sahip olmayı arzuladıklarını söyleyerek kendi işlerini yapmayı severler. Ama aynı zamanda gerekli olmadığı halde okullarda bütün gün zaman harcanan konuların dışındaki alanlara odaklanırlar. Çevre, küresel vatandaşlık, girişimcilik, kariyer gelişimi gibi konularla daha çok ilgilenir, çapraz disiplinlerarası konuları merak eder, iş ve eğitimin bir arada olduğu, ikisinin arasındaki boşluğun ortadan kalktığı, birlikte çalıştığı bir dünyayı görmek isterler. Bu nedenle, geleneksel konu bazlı eğitim yaklaşımı ile disiplinler arası bakış arasında küresel problem çözme konusunda büyük ilgi ve motivasyona sahip gençler açısından bir çatışma yaşanıyor. Bu gençler, orijinal düşünmeyi, takım halinde çalışmayı severler, harmanlanmış öğrenmeyi sanal ve yüz yüze deneyimlediklerinde yeni eğitim modellerini hemen kavrarlar. Bunları çok çekici bulurlar; çünkü gerçekten dijitalleşmiş bir dünyanın ilk neslidirler.

EĞİTİMCİLERİ EĞİTMEK

Dolayısıyla böyle bir dünyada öğretmen yetiştirmek kolay değildir. Endişe verici şeylerden biri, başlangıç öğretmen

**UZMANLAR YETİŞTİRE-
BİLİRSİNİZ, ANCAK
ENDÜSTRİNİN BİRÇOK
ALANI ARASINDA EKİPLER
DE OLUŞTURMALISINIZ.
SADECE ÇIRAKLIK, STAJ
VEYA İŞE YERLEŞTİRME
DENEYİMLERİ YERİNE
DAHA FAZLA MENTOR-
LUK VE KOÇLUK
YÖNTEMLERİNİ İŞE DAHİL
EDEBİLİRSİNİZ.**

eğitimidir ve şimdiki haliyle çok muhafazakar kalmaktadır. Ancak, sisteme girerken öğretmenleri iyi bir şekilde yetiştirmiyor veya hazırlamıyorsak, öğretmenlerin öğretme şeklini modernize etme ve dönüştürme yeteneğimiz ile uygulamalarını paylaşma biçimleri arasındaki boşluklardan bazılarını devam ettirebiliriz.

Başlangıç öğretmen eğitimini bir kenara bırakırsak, öğretmenlerin becerilerini geliştirme konusunda oldukça önemli ilerlemeler var. Sürekli mesleki gelişim

eğitiminde uzun süredir meslekte olan bazı tecrübeli öğretmenlerin yenilikleri denemeye genç meslektaşlarından daha hevesli oldukları görülmektedir. Burada çeşitliliği artırmak için büyük fırsatlar var. Eğitimci kadromuzun geleneksel eğitimci anlayışının ötesine geçtiğini ve okul sistemine ek rol modelleri getirdiğini; bunun da sınıfta akademik ve akademik olmayan eğitimi harmanladığını düşünüyorum. Bence bu, öğretmenlere iş dünyası ile eğitim dünyası arasındaki uçurumu kapatmada yardımcı olacak ana fırsat alanlarından biri.

Mesleki eğitimde dijitalleşen çağa uygulanabilecek yeni farklı modeller nelerdir?

İnsanları çok özel iş türlerine yerleştirmek amacıyla onların becerilerini geliştirmek konusunda doğal olarak uzmanlaşmış Mesleki eğitimin istihdam konusunda gerçekten harika bir iş çıkardığını düşünüyorum. Öte yandan, bu süreci yönetmek konusunda biraz hantal kaldığı da iddia edilebilir. Çünkü bu alanda baş döndürücü bir hız ve sürekli yeni gelişmeler var. Endüstri ve işletmelerdeki değişim gerçekten çok hızlı. Dolayısıyla, mesleki eğitim sistemlerinin değişimin hızıyla başa çıkma yeteneği, muhtemelen sorunun asıl kaynağıdır. Ve eğer bunu değiştireceksek veya mesleki eğitimin alanda daha çevik olmasını sağlayacaksak, bu muhtemelen onların iş dünyası ve endüstri ile iş birliği yap-

ENDİŞE VERİCİ ŞEYLERDEN BİRİ, BAŞLANGIÇ ÖĞRETMEN EĞİTİMİDİR VE ŞİMDİKİ HALİYLE ÇOK MUHAFAZAKAR KALMAKTADIR. ANCAK, SİSTEME GİRERKEN ÖĞRETMENLERİ İYİ BİR ŞEKİLDE YETİŞTİRMİYOR VEYA HAZIRLAMİYORSAK, ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETME ŞEKLİNİ MODERNİZE ETME VE DÖNÜŞTÜRME YETENEĞİMİZ İLE UYGULAMALARINI PAYLAŞMA BİÇİMLERİ ARASINDAKİ BOŞLUKLARDAN BAZILARINI DEVAM ETTİRİYOR OLABİLİRİZ.

ma tarzlarında daha yaratıcı düşünme kabiliyeti kazanmalarına bağlı olacak. Bu nedenle, mesleki eğitim endüstriye eleman sağlayan bir boru hattı olmak yerine, çok daha fazla iş birliğine yönelik çaba göstermelidir. Uzmanlar yetiştirebilirsiniz, ancak endüstrinin birçok alanı arasında ekipler de oluşturmalısınız. Sadece çıraklık, staj veya işe yerleştirme deneyimleri yerine daha fazla mentorluk ve koçluk yöntemlerini işe dahil edebilirsiniz. Endüstriyi eğitim kurumlarına ve insanları da endüstriye sokmanın başka birçok yolu var.

GİRİŞİMCİLİK TEŞVİK EDİLMELİ

Bence odaklanılması gereken bir diğer önemli nokta girişimcilik alanındaki yeniliklerdir. Mesleki eğitimde olan gençlerin kendi işlerini kurabileceklerini hayal etmeleri çoğu zaman pek mümkün değildir. Ama bunu düşünmeye başlamaları sağlanabilir. Bu beceriler konusunda eğitilmiş olmaları gerekmez, serbest çalışmayı bir seçenek olarak görmeyebilirler veya en azından sistem içinde kendi işlerine sahip olabilecekleri bir alternatif olarak onlara öğretilmemiş olabilir. Bu aynı zamanda sadece onları sisteme dahil etmek için değil, gelişmek için de teşvik edilmesi gereken bir yönelimdir. Belki mesleki eğitim alanındaki yerel girişimler, gençleri, becerilerini geliştirmenin veya belirli bir uzmanlık alanındaki yenilikçi fikirler ortaya koymanın yollarından biri olarak kendi işlerini kurmaya teşvik edebilirler.

Bir başka önemli konu da son 40 yılda pratik becerilerde yetkinlik temelli öğrenme, modern akademik okullarda olduğu gibi teorik tarafı ağır basan bir

eğitime dönüşebilir. Bu da o okulların düştüğü tuzağa düşmek anlamına gelir. Bu eğitim bazen çok gelenekseldir ve proje tabanlı eğitimi destekleme konusunda yetersiz kalır.

Eğitimde dönüşüm görmek için sisteme daha çok şey katmalısınız. Takım çalışması uygulamaları daha fazla harmanlanmış öğrenme teknikleri, teknolojinin gerçekten yardımcı olabileceği alanlardır. Bu alanlarda çok daha fazla sınır ötesi iş birliği görebilirsiniz.

Hızı, öğrenilmesi gereken becerilerle dengeleyeceksek, bu eğitimcilerin birbirleriyle çok daha fazla temas halinde olmalarını gerektiriyor. Bu yüzden bence şu anda gerçekten bir fırsat, harmanlanmış öğrenmenin ve işyerinde öğrenmenin nasıl gerçekten değişebileceğini ve çok daha esnek olabileceğini keşfedebilmenin ve yeniden tasavvur edebilmenin zirvesindeyiz. İş dünyası, sanayici ve eğitimcilerin iş birliği konusunda çok daha hassas olmaları mesleki eğitimdeki gençlere bir armağan olacaktır.

ANTHONY SELDON

DEĞİŞİMİN ÖNCÜLERİ OLMALIYIZ

Eğitimde küresel çapta akıllı öneriler getiren öncüler olmak durumundayız. Ulusal liderlerin yapay zekânın olağanüstü olumsuz taraflarını çok hızlı bir şekilde anlaması gerekiyor. Değişimin öncüleri olarak sınav salonlarında, sıralarda oturan öğrencilerin pasif bir şekilde bireysel cevaplar yazdıkları testler yapıyorsunuz. Gençlere, ailelerine ve topluma yaşam boyu eğitim sunacak, ve onları dönüştürecek bir sistemimiz olabilir.

Sayın Seldon, eğitimin tarihsel süreçlerine bakıldığında eğitimdeki değişim ve dönüşümün kısmen yavaş olduğu görülmektedir. Ancak çeşitlilik, teknolojinin hızla ilerlemesi, eğitimde değişim ve dönüşümü de hızlandırdı. Bu değişim ve dönüşüm süreçlerinin eğitim sistemleri için olası sonuçları nelerdir?

İngiltere'de hem okulları hem de üniversiteleri yöneten tek yaşayan kişi olmak, eğitimin doğumdan yetişkin eğitimine kadar bir süreç olduğunu anlamama yardımcı oldu. Benim açımdan daha da netleşen durum, İngiltere'de ve tabii ki küresel boyutta eğitimin temelden dönüşmesidir. Bu süreçte harika gelişmeler de oldu. Ellerinden gelenin en iyisini yapan ciddi, değerli, samimi, parlak Zekâya sahip dürüst insanlar var. Bir taraftan dünya değişiyor ancak Andreas'ın da dediği gibi Covid 19'un eğitim dünyasındaki gelişmeler konusunda bir uyanışa vesile olacağının da garantisi yok.

Tarih bize, büyük yıkımların, bunalımların, küresel savaşların çoğu zaman değişimin tetikleyicisi, katalizörü olabileceğini, ancak bunların dönüşüm

ANTHONY SELDON

Eski Rektör Yardımcısı, Buckingham Üniversitesi

Buckingham Üniversitesi Eski Rektör Yardımcısı Anthony Seldon Britanya'nın önde gelen çağdaş tarihçilerinden, eğitimcilerinden, yorumcularından ve siyaset yazarlarından biridir. 20 yıl boyunca önce Brighton Koleji'nin daha sonra ise Wellington Koleji'nin başkanı olarak görev yapmıştır. Birleşik Krallık'ın son dört başbakanı hakkındaki kitaplar da dahil olmak üzere çağdaş tarih üzerine yazılmış 40'tan fazla kitabın yazarı ve editörüdür. Seldon aynı zamanda Çağdaş İngiliz Tarihi Enstitüsü'nün kurucu ortağı ve ilk yöneticisi, Action for Happiness kurucu ortağı, 10 Downing Street onursal tarih danışmanı, Birleşik Krallık Suudi Özel Temsilcisi, Birinci Dünya Savaşı Kültür Komitesi üyesi, Royal Shakespeare Company yöneticisi, IPEN başkanı, Ulusal Arşivler Vakfı Başkanı ve Via Sacra Western Front Walk kurucusudur.

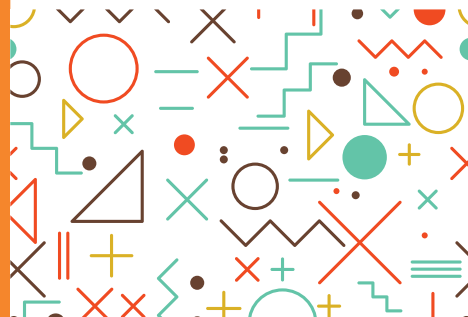
için her zaman yeterli olmadığını; arka planda bu dönüşümü engelleyen endişeli, muhafazakar çok daha etkili güçler olduğunu öğretiyor. Bunlar CO-VID'den sonra bildiklerimize geri dönmeliyiz diyen kötü niyetli güçler değil. Bildiğimiz eğitim sistemleri 19. yüzyıl teknolojisi ile 19. yüzyılda doğan ve 20. yüzyıl pazarının ve küresel yüksek öğretimin ihtiyaçlarına göre uyarlanan sistemlerdi. Günümüzde ise birkaç nedenden ötürü artık işlemiyor.

ESKİ SİSTEMLER NEDEN ÇALIŞMIYOR

İlkin, teknolojinin geldiği nokta çok açık. Yapay Zekânın mutlak dönüştürücü gücüne yeni uyanmaya başlayan dijital bir dünyada analog bir eğitim sistemimiz var.

İkincisi, insan beyni, pedagoji ve neyin işe yaradığına dair bilimiz de muazzam ölçüde ilerleme kaydetti.

Üçüncüsü, 20. yüzyılın başından itibaren, akıl hastalıklarında küresel olarak dikkat çeken bir artış var. Refah seviyesi yüksek ülkelerde refahın ve zen-

DOSYA

EĞİTİMDE YENİ EĞİLİMLER
VE DÖNÜŞÜM

ginliğin mutluluğun garantisi olmadığını, hatta tam tersi durumlarla karşılaştığımızı görebiliyoruz.

Dördüncüsü işverenlerin ve toplumun ihtiyaçlarının etkisi hakkında çok şey öğreniyoruz. İş dünyası temel olarak pasif ve hareketsiz bir şekilde sadece bilişsel bir eğitim sürecinden geçmiş bireylerden ziyade farklı niteliklere sahip çalışanlara ihtiyaç duyuyor.

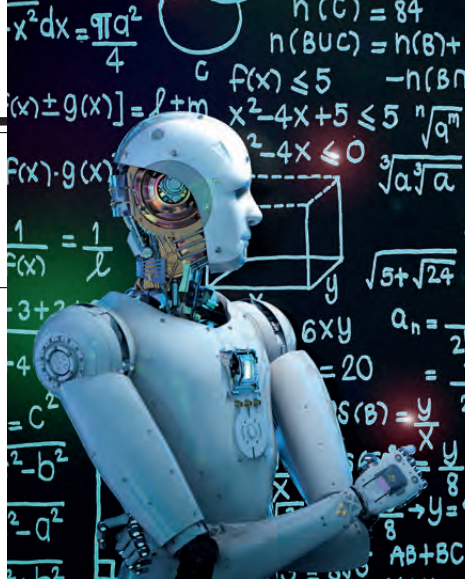
POTANSİYELİ YÜKSEK BİR ÇAĞA GİRİYORUZ

Eğitimde küresel çapta akıllı öneriler getiren öncüler olmak durumundayız. Ulusal liderlerin yapay Zekânın olağanüstü olumsuz taraflarını çok hızlı bir şekilde anlaması gerekiyor. Değişimin öncüleri olarak sınav salonlarında, sıralarda oturan öğrencilerin pasif bir şekilde bireysel cevaplar yazdıkları testler yapıyorsunuz.

Öğrenmenin çok daha bütüncül ve uygulamalı olduğu bu yeni, daha insancıl, bütüncül, akıllı ve derin eğitim sistemi için, eski sistemin şampiyonu olanların küresel güce öncülük ettiğini görüyoruz. Nasıl iyi insan olabiliriz? Nasıl iyiliğimizi hayata geçirebilir, nasıl şirketlerin toplumlarının değerli üyeleri olabiliriz? Bu soruların cevabını bulmak zorundayız.

Dördüncü eğitim devriminde hakkında çok şey yazdığım Yapay Zekâ, şimdi ısırma başlıyor. Ama bu mutlaka iyilik için kullanılacak bir güç olmayabilir. Verilerin kötüye kullanılması, mahremiyetin istismarı, derin sahte kaygılar, gençleri çocuklaştırmanın bir yolu olabilir. Dolayısıyla geniş potansiyel barındıran bir çağa giriyoruz. Temelden çökmüş bir sisteme geri dönmeceğimizin garantisi de yok. Ancak gençlere, ailelerine ve topluma yaşam boyu eğitim sunacak, ve onları dönüştürecek bir sistemimiz olabilir.

Beşinci yeni faktörü o kadar açık bıraktım ki, COP 26'dan (İskoçya'nın Glasgow kentinde gerçekleştirilen 26. BM İklim Değişikliği Konferansı -Glasgow Climate

Change Conference- UNFCCC COP 26) bahsetmedim. Yeşil değerler konusunda üç yaşından itibaren derin bir anlayışa sahip olmayan gençlere bu değerleri aşlamak zor. Doğal dünyayla uyum içinde yaşama duygusu, doğayı ve doğanın döngülerini anlama eğitimi üç yaşına kadar verilmeli.

Bu sıraladıklarım, Yapay Zekâ ve teknolojinin etkenlerden sadece biri olduğu değişime yol açan beş faktördür.

Sosyal medya ve benzeri dijital araçlar insanları dönüştürüyor. Bu bağlamda dijitalleşmenin genelde insanlar, özde ise öğrenciler üzerindeki etkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Lütfen dijitalleşmenin üçüncü eğitim devrimi teknolojisini olduğunu anlayın. Geleneksel dijital teknoloji ve Yapay Zekâ arasındaki fark şudur: Yapay Zekâ hem uyarlanabilir hem de özerktir. Kendi kendine öğrenir ve

Anthony Seldon, çağdaş tarih, siyaset ve eğitim üzerine 35'ten fazla kitabın yazarı veya editörüdür. "Dördüncü Eğitim Devrimi - The Fourth Education Revolution" ve devamı niteliğindeki "Dördüncü Eğitim Devrimini Yeniden Düşünmek - The Fourth Education Revolution Reconsidered" eğitim dünyasında çokça tartışılan kitaplar arasında.

OKUL DEDIĞİMİZ YAPININ BİRÇOK BOYUTU VAR. YAPAY ZEKÂ, TIPKI AKILLI ŞEHİRLERDE AKILLI ULAŞIMIN GELİŞTİRİLMESİNDE OLDUĞU GİBİ AKILLI OKULLARA SAHİP OLMAMIZ İÇİN BİLGİLENMEYE BAŞLIYOR. AMA BU AYNI ZAMANDA ÇOK BÜYÜK BİR RISK.

bu nedenle öğrencinin ihtiyaçlarına göre bireyselleşebilir. Bu nedenle her öğrenci, kişiselleştirilmiş gerçek zamanlı eğitim sunan, değerlendirme ve geri bildirim yapabilen, hayal edilebilecek en yetenekli öğretmenlerden öğrenme avantajına sahip olabilir. Bu teknolojiyi STEM ve dil öğreniminde kullanmak daha kolaydır. Ancak konu sadece öğrenme ve öğretme faaliyetiyle sınırlı değil ki. İnsani boyutuyla eğitim aynı zamanda okul binasıdır, sınıf tasarımıdır, çevre duyarlılığı ve akıl sağlığıdır. Tabi ki de aynı zamanda eğitim organizasyonudur.

Okul dediğimiz yapının birçok boyutu var. Yapay Zekâ, tıpkı akıllı şehirlerde akıllı ulaşımın geliştirilmesinde olduğu gibi akıllı okullara sahip olmamız için bilgilenmeye başlıyor. Ama bu aynı zamanda çok büyük bir risk. Bilgisayar oyunları büyük bir risk doğuruyor. Her hafta Gezegendeki 2 milyar insan bilgisayar oyunları ile meşgul oluyor. Bu sayının 2025 yılına kadar 3 milyara çıkması bekleniyor. Dünyanın her ülkesinden gençlerimizin çoğu, oyunları tamamlamaları için zihinsel olarak teşvik ediliyorlar.

Bazen sınıfta donuk, birbirini tekrarlayan pasif öğrenmeye odaklı eğitim anlayışından ürküyorum. En iyi ihtimalle, bu teknolojiyi öğrencileri bilimde, fizikte, biyolojide, coğrafyada ve ekonomide aktif öğrenenler haline getirmek için kullanabiliriz.

Bu teknolojiye, onları büyülemek, teşvik etmek ve memnun etmek için büyük bir potansiyel var. İşte bundan yararlanılabilir.

Dediğim gibi bu teknoloji çok büyük riskler de barındırıyor. İleri görüşlü insanlar bu risklere dikkat kesilir ve azınlığın değil çoğunluğun çıkarına çalışırlarsa bu risklerle baş edebiliriz.

Bilgisayar da dahil olmak üzere teknoloji üreten firmalar eğitim teknolojisi de üretiyorlar. Bunlar sistemlere çok fazla para vermeden gençlerimizden çok para kazanan teknoloji şirketleri.

Ve son olarak şunu söylememe izin verin, tüm bu gelişmelerde işin etik boyutu daha önemli hale gelecek. Bu süreci verimli kullanabilirsek gençler okullarda iki, üç kat daha hızlı öğrenebilecekler. Okulların tuğla ve sudan müteşekkil fiziksel yerler olduğunu öğrenecekler.

TEKNOLOJİ BİZE ZAMAN KAZANDIRABİLİR

20 Yüzyılda okul akşam veya gündüz eğitim alınan yerlerdi. Bir çocuk sabah veya akşam öğrencisi ise, öğrendikleri bununla sınırlıydı. Fakat artık öğrenme hafta sonları, tatillerde gerçekleşiyor ve öğrenciler kendi hızlarına sahipler. Şu anda pek çok okul sisteminde okullar için sosyal alanların çok değerli olduğu konusunda hemfikiriz. Bu da bize zaman kazandırıyor. Okul, stresli gençlerin kafalarına pasif bir konumda çok verimsiz bir şekilde bilgi yüklemekle fazlaca meşgul olmamızı buyuruyor. Derin öğrenmeyi ve bilginin uygulanmasını sağlayan sosyal öğrenmeye, yaratıcı çalışmaya, grup faaliyetlerine, problem çözmeye, sunum becerilerine, gönüllü faaliyetlere, gezilere ve daha fazlasına zaman bırakmıyor. Teknolojiyle, öğrenmede çok daha verimli olunarak ve çok daha derin ve uygulamalı bir şekilde eğitim sağlanarak, okullar çok daha fazlasını yapmak için özgürleşebileceklerdir.

Daha nitelikli eğitim, yüksek öğretimde iş açısından değişen beceri ve yetkinliklerle uyumlu büyük bir kredi modeli oluştu-

rabilir mi? Kitlesele Açık Çevrimiçi Kurslar, örgün yüksek öğretim modeline ciddi bir alternatif olabilir mi?

Üniversiteler bütün açılardan değişime uğruyor. Bu değişimin sonucu olarak üniversiteler tek bir dersten ibaret. Dersler, mevcut teknoloji kullanılarak çevrimiçi olarak daha rahat yapılabilir. Öğrenciler daha sonra dersi durdurabilir, not alabilir, bir fincan kahve yapabilirler.

İkincisi, Yapay Zekâ destekli MOOC'lar (Massive Open Online Courses - Kitlesele Açık Çevrimiçi Kurslar) ile seminerler. Bunlara kitlesele ve çevrimiçi kurslar denilmektedir. Bu kurslar, utangaç ve ipece dönük öğrencilerin fiziksel alanda yaptıklarından çok daha fazla derse katılmalarına imkân tanır.

Üçüncüsü, artırılmış gerçeklik, VR, AR ve Karma Gerçeklik teknolojileriyle sanal gerçeklik olağanüstü heyecan verici şekillerde kullanılarak deneyler yapılabilir. Bu deneyler üniversite laboratuvarlarında çok yer işgal eder. Aynı şey araştırma ve makale yazımında da geçerli. Bir öğrenci, herhangi bir yerden beş tıklamayla ulaşabileceği bir kitap veya makale için neden bir üniversite kütüphanesine gitmek istesin ki? Gerçek zamanlı mikro akreditasyonla test ve sınavların yapıldığı bir dünyada öğrenme, belirli becerileriniz hakkında blockchain kimlik bilgilerinizi de oluşturuyor.

Daha önce de okullar hakkında söylenildiği gibi, üniversitelerin yararı sosyal fayda sağlamaları mıdır? İnsanlık güvencedir. Biz sosyal hayvanlarız. Kimliğimizin bir karşılığının olması, mutluluğumuz, neşemiz, zevkimizin anlamlı olması ve onaylanmak için birbirimize ihtiyacımız var. Üniversitelerin giderek daha fazla şekilde sosyal etkileşim, grup öğrenimi, yaratıcılık, uygulamalı bilgi, ait olduğu topluluklarla ilişki kurmak konusunda söylediklerimizden çok daha fazlasını yapmaları gerektiğinin vurgulandığını göreceğiz. Eski üniversite modeli henüz kırılmadı ama baskı altında. 2020'lerde her türden üniversite modelinin aniden ortaya

çıktığını görmeyi umduğumuz yeni bir dönem başlıyor.

Sör Anthony Seldon, eğitimin geleceğinden ne beklediğinizle ilgili görüşlerinizi de paylaşır mısınız?

Bu panelde yer alan değerli meslektaşlarının fikirlerini paylaşıyorum. Diğer meslektaşlarımda da hemfikir olduğundan emin olduğum bir şeyi vurgulamama izin verin. İster okullarda ister eğitim sistemi içerisinde ister üniversitelerde çalışsın, isterse de okullarda aktif rollerde bulunsun okulları geleceğe göre şekillendirmek için iyi niyetli ve yaratıcı okul liderlerinin önemine vurgu yapmak istiyorum.

YENİ BİR SİSTEM KURMALIYIZ

Farklı ülkelerde okul sistemlerinde çalışan insanlar kötü niyetli değil. Onlar iyi insanlar. Sadece uyarılara yanıt veriyorlar, bu da onları genellikle okul tasarımcılarının okul hedefleri ve okul teknolojisi konusunda temkinli olmaya itiyor. Baştan beri değinilen konuları tekrarlamamın önemini görmemiz gerekiyor. Andreas'ın da dediği gibi, COVID'in saatleri ileri alacağını garanti yok. Geçmişte yapılmı daha iyi bir şekilde inşa etme fikrinden vazgeçmeliyiz. Daha yaratıcı ve daha işbirlikçi; öğrencileri, toplumu, genellikle okul sistemlerinin dışında bırakılan ebeveynleri de kapsayan; hayal gücü yüksek, iş birliğini önceleyen, ileriye dönük bir sistem kurmalıyız.

Çok daha eğlenceli, teşvik edici, hassas, verici ve toplumla daha entegre bir okul sistemine sahip olabiliriz. Ama bunun gerçekleşme garantisi yok. Diğer panelist arkadaşlarımla birlikte gelecek tahminimin ne olduğunu sordunuz. Gelecek işte bu arkadaşlarımda. Ben geçmişte kaldım. Geçmişte kaldım ama, geleceği şekillendirmek de isterim. Ve eğer buradakiler ve diğerleri birlikte çalışırsak, geleceği çoğunluğun yararına olacak biçimde birlikte şekillendirebileceğimizi düşünüyorum.

DOSYA

EĞİTİMDE YENİ EĞİLİMLER
VE DÖNÜŞÜM

Digital Education Futures Initiative Cambridge'de yapmaya çalıştığımız şey, mesleki gelişim araştırmamızın bir parçası olarak, internet gibi yeni teknolojiler sayesinde mümkün olan yeni eğitim olanaklarını keşfetmek.

RUPERT WEGERIF

İSTANBUL
EĞİTİM
ZİRVESİ
TÜRKİYE MAARİF
VAKFI

Küresel internet tabanlı bir EĞİTİM SİSTEMİ GELİŞTİRMELİYİZ

Sanırım bir geçiş dönemindeyiz. Oldukça tutarlı, küresel, matbu kaynaklar üzerine bina edilmiş bir eğitim sisteminden gelecekte bir noktaya atlıyoruz. Diyaloğa dayalı, tutarlı, küresel internet tabanlı bir eğitim sistemi geliştirmeliyiz. Diyalog bilgidenden daha fazlasıdır ve ilişkiye dayanır.

Dijital eğitimin geleceği bağlamında daha nitelikli bir eğitim ortamı yaratmak için öğretmenlerin mesleki gelişimleri için neler yapılabilir?

Yaklaşık 30 yıldır Cambridge'deki **Futures Initiative**'te eğitim alanındaki sorunları araştırmak için çalışıyorum. Çözümler konusunda tüm cevapları doğru dürüst araştırmadan, bildiklerimizi düşünmeden, sonuçları keşfedebilmemiz için tasarım temelli araştırmalar yapmadan, biraz fazla hevesle bu işe girdiğimiz için erkenden başarısız olduğumuzu düşünüyorum. Bu durumda Sokrates'e atfen; **'Gerçekten bilmiyoruz ama öğrenmemiz gerekir.'** diyebilirim.

Politika yapımcılar için genellikle beklenmedik etkiler konusunda ikna edici ciddi araştırmalar yapmamız gerekiyor. **Digital Education Futures Initiative Cambridge**'de yapmaya çalıştığımız şey, mesleki gelişim araştırmamızın bir parçası olarak, internet gibi yeni teknolojiler sayesinde mümkün olan yeni eğitim olanaklarını keşfetmek.

RUPERT WEGERIF

*Eğitim Profesörü ve Dijital Eğitim
Geleceği Merkezi Direktörü,
Cambridge Üniversitesi*

Profesör Rupert Wegerif, Cambridge Üniversitesi Eğitim Fakültesi üyesi ve Hughes Hall Dijital Eğitim Geleceği Girişimi direktörüdür. Cambridge Eğitim Diyaloğu Araştırma Grubu yürütme kurulundadır ve Avrupa Öğrenme ve Öğretim Araştırmaları Derneği'nin tartışma, akıl ve diyalog Özel İlgi Grubu'nun eş organizatörüdür. Projeleri için çok sayıda hibe alan Wegerif'in, eğitimde teknolojinin kullanımını araştıran ve internet çağı için yeni bir eğitim teorisi geliştiren kitapları ve makaleleri çok kez alıntılanmıştır.

Bu tür teknolojiler ne yaptığımızı belirlemezler, ancak bazı şeyleri öncesinden daha kolay hale getirirler. Özellikle beni heyecanlandıran şey, yeni teknolojilerin ve internetin akranlar arası öğrenmeyi destekleme ve eğitim için küresel bir bağlam oluşturma potansiyelidir. Bunun sağlayacağı yarar, sadece öğrenciler için değil öğretmenler için de geçerlidir.

Country Project altyapısı ile öğretmenlerin kendi araştırmalarını pratik uygulamalarını paylaşmaları için küresel bir platform oluşturmaya çalışıyoruz. Bu sayede, Japonya veya başka bir ülkede başarılı bir uygulama üzerine bina edilmiş bir dersi paylaşmak mümkün olabiliyor. Bu, öğretmenlerin yeni teknolojilerle öğretmenin en iyi yolları hakkında tartışmalarına aktif olarak katılabildiği bir platformdur. Bu platform aracılığıyla, eğitime ilişkin sorunları birlikte araştırabilir ve daha sonra bunları kendi okullarında ve aynı zamanda küresel ölçekte diğer öğretmenlerle paylaşabilirler. Bu sayede Japonya veya Çin'deki öğretmenlerden de bir şeyler öğreniyoruz.

DOSYA

EĞİTİMDE YENİ EĞİLİMLER VE DÖNÜŞÜM

Şimdi bu platformu çeşitli sponsorların finansman desteğiyle geliştiriyoruz. Böylece sahayı izleyip öğretmenden öğretmene yeni bir tür mesleki gelişim yöntemi geliştirip geliştiremeyeceğimizi göreceğiz. Öğretmenler birbirlerine gerçekten güvenirlerse ve aynı zamanda, en iyi ve en heyecan verici yenilikleri geliştirmek için araştırmaya hevesli geniş bir insan topluluğunuz varsa, yeni sistemler geliştirebilirsiniz. Bu esnek, küresel boyutta yaygın bir paylaşım grubuna katılarak gerçekleşebilir. Müfredatta bazı konular yerel olsa da bu yöntemle dijital çağa uygun olarak geliştirilebilir.

Dijitalleşme sürecinde eğitimi yeniden yapılandırmak için diyalojik pedagoji öğrenme ve öğretme süreçleri nasıl daha etkin kullanılabilir?

BİLGİ SABİT BİR ŞEY DEĞİLDİR

Diyalojik pedagoji ile ne kastettiğimizi açıklayarak başlasam daha yararlı olur. Bu, bir bakıma iyi sorular sorma becerisiyle ilgilidir. Bilgi olarak kabul ettiğimiz fikir aslında sabit bir şey değildir. Her zaman sorduğumuz soruların cevabıdır. Biz bu soruları birbirimizle, bilimsel topluluklarla ama aynı zamanda doğa ile diyalog kurarak soruyoruz ve sadece sorduğumuz sorulara uygun cevapları alıyoruz.

Dolayısıyla diyalojik pedagoji iki ana konuyla ilgilidir. Birincisi, gençlere ve öğrencilere diyalog yoluyla öğrenmeye nasıl dahil olacaklarını, nasıl iyi sorular sorabileceklerini, diyaloglar yoluyla birlikte öğrenmede nasıl daha verimli olabileceklerini öğretmek. İkincisi, artık bir şekilde Küresel Diyaloglar olan ve benim uzun vadeli kültür diyalogları dediğim şeye katılmakla ilgili. Eğitimin ne hakkında olması gerektiğine bakarsanız, bilim hakkında bir şeyler öğrendiğinizde Galileo hakkında da bilgi edinir, geçmişteki büyük olayları da öğrenirsiniz.

Ancak bu matbuata, basılı kaynaklara dayalı eğitim için geçerlidir. Bu şekilde öğrenme çoğu zaman, sanki sabit bir bilgi bütünüdür aktarılmış gibi hissettirir. Oysa artık **internet ile birlikte bilgi her an yeniden inşa edilmektedir**. Bu yüzden sadece geçmişin bilgisini aktarmanın pek bir anlamı yok. Yapmanız gereken, öğrencileri şu anda internette meydana gelen dinamik canlı diyalog ortamlarına katılabilecek şekilde donatmaktır. Bu sadece soyut bilgi ile ilgili değil. Eğitimle ilgili gerçek bir sorun olan

sadece öğretmenin istediklerine odaklı bir çalışma da değil.

Kenya'nın kırsalında çalışan, Akıllı cep telefonunu kullanarak insanlarla tarımsal bilgilerini bir uygulama üzerinden paylaşan ve bu sayede bir paylaşım grubu oluşturan bir öğrencim var. Bu tür insanları her bölgede bulabilirsiniz. Eğitim, canlı bir ağa katılmakla, üye olduğunuz bir diyalog ortamında bulunmakla da olabilir. Dolayısıyla, bu diyalojik eğitim modelinin İnternet çağının sağladığı olanaklarla çok ilgili olduğunu ve eğitimi

EĞİTİM, CANLI BİR AĞA KATILMAKLA, BİR PAYLAŞIM ORTAMINDA BULUNMAKLA DA OLABİLİR. BU DİYALÖJİK EĞİTİM MODELİNİN İNTERNET ÇAĞININ SAĞLADIĞI OLANAKLARLA ÇOK İLGİLİ OLDUĞUNU VE EĞİTİMİ DÖNÜŞTÜRMEİNİN BİR YOLU OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYORUM. SANIRIM BU NOKTADA SORU ŞU OLMALI: TEKNOLOJİYİ NASIL DAHA ETKİLİ BİR ŞEKİLDE KULLANABİLİR, TEKNOLOJİ İLE ÇEVİRİMİÇİ OLARAK BAŞKALARIYLA NASIL ETKİLEŞİMDE BULUNUP BİRLİKTE ÖĞRENEBİLİRİZ?

ve öğretmenlerinin görüşlerinin derlendiği videoda da değinildiği gibi, Eğitimin amacının iyilik ve hikmet olduğu iddiasının kısmen diyalojik eğitimin bu vizyonu yeniden hayata geçirmesiyle ilgili olduğunu düşünüyorum. Bu vizyonun hayata geçirilmesi dünyanın her yerinden başkalarıyla ilişki kurmamıza bağlıdır. Açıkçası bilgi daha büyük topluluklar inşa etmenin bir parçasıdır. Nihayetinde bu bir tür kozmik ilişki anlamına gelmektedir. Kozmos, “bildiğimiz her şey” anlamına gelen Yunanca bir kelimedir. Eğitim sayesinde biz de bu kozmik ilişkiye çekiliyoruz. Diyalogla daha fazla bilgi üreterek diyalojik alanı genişletiyoruz. Ve bence, bilgeliğin özü budur. Bilgeliğin özü, olayları birden çok perspektiften görmek, birden çok görme biçimine sahip olmaktır. İnternet çağının bize bunu sağlayabileceğini düşünüyorum.

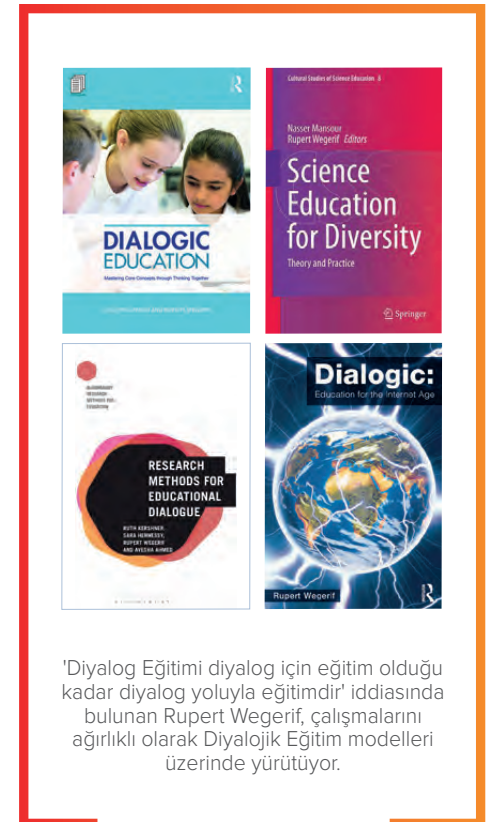
dönüştürmenin bir yolu olduğunu düşünüyorum. Sanırım bu noktada soru şu olmalı: Teknolojiyi nasıl daha etkili bir şekilde kullanabilir, teknoloji ile çevrimiçi olarak başkalarıyla nasıl etkileşimde bulunup birlikte öğrenebiliriz?

DİJİTAL TEKNOLOJİLERİ KULLANMAK TEMEL BECERİLERDEN BİRİ OLMALI

İnterneti bu şekilde kullanmak, okuryazarlık ve aritmetik kadar temel becerilerden biri olmalıdır. Öğrenmeyi öğretmeyi

başkalarıyla birlikte keşfedebilmek için çevrimiçi birçok öğrenme topluluğuna katılabiliriz. Açık eğitim kaynakları tarafından desteklenen, katılabileceğimiz sonsuz sayıda topluluk var.

Sanırım bir geçiş dönemindeyiz. Oldukça tutarlı, küresel, matbu kaynaklar üzerine bina edilmiş bir eğitim sisteminde gelecekte bir noktaya atlıyoruz. Diyaloga dayalı, tutarlı, küresel internet tabanlı bir eğitim sistemi geliştirmeliyiz. Diyalog bilgidenden daha fazlasıdır ve ilişkiye dayanır. Türkiye Maarif Vakfı öğrenci

'Diyalog Eğitimi diyalog için eğitim olduğu kadar diyalog yoluyla eğitimidir' iddiasında bulunan Rupert Wegerif, çalışmalarını ağırlıklı olarak Diyalojik Eğitim modelleri üzerinde yürütüyor.

Prof. Dr. Mehmet TURAN

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Çevre ve
Teknolojinin
uyumunu esas alan
bir eğitim modeli
önerisi:
**TeknoOrganik
Eğitim**

***Öğretim programlarının
hormonlu bilgi kapsülleri
olarak değil; fitrata
muvafık, yerli ve milli
tohumlar (müfredat)
olarak tasarlanması
gerekir. Çünkü hormonlu
bilgi küpleri yerine,
meyve ağaçları (nesiller)
yetiştirebilmemiz,
bu tohumlarımızın
korunmasıyla
mümkündür.***

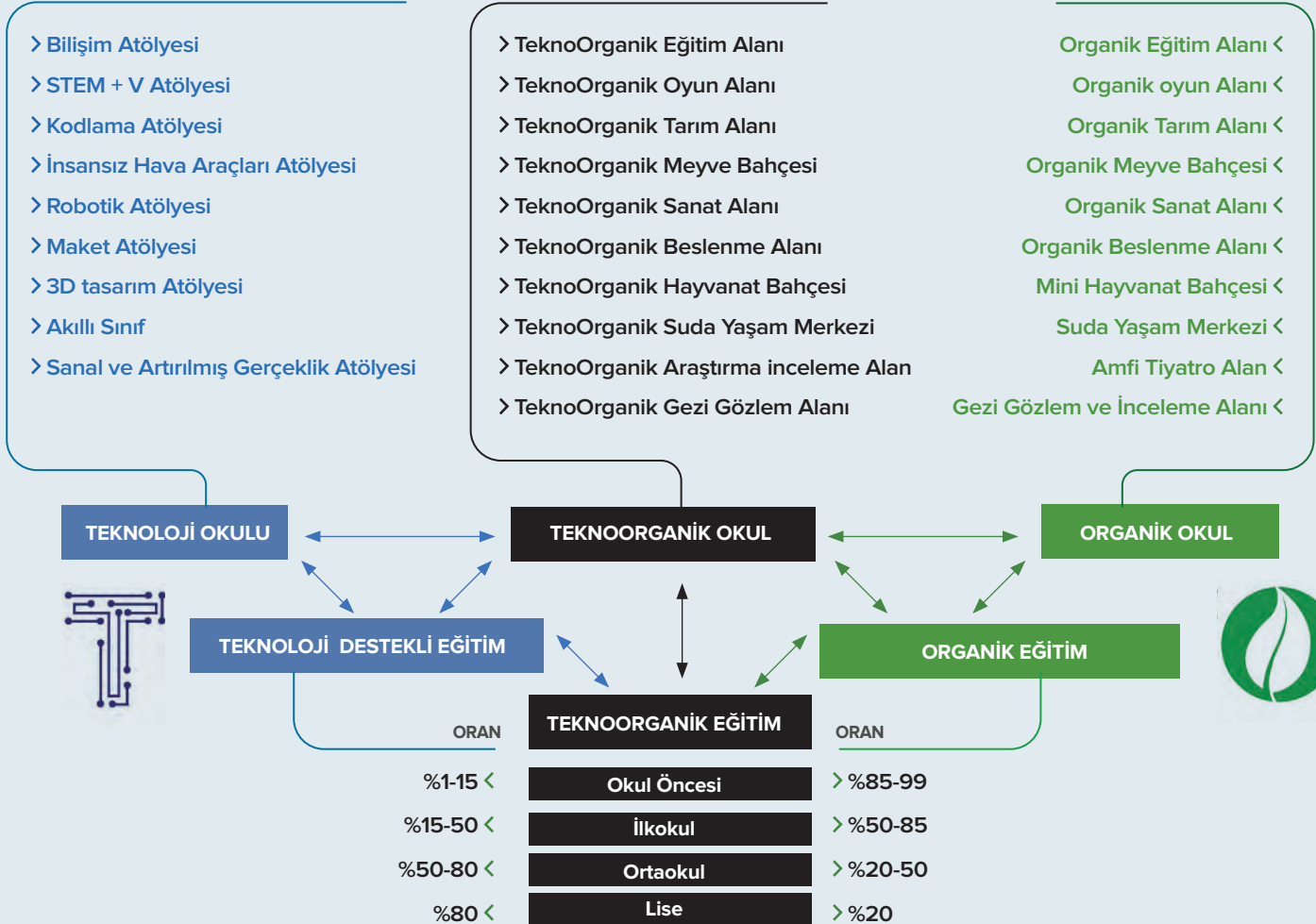
Eğitim, toplumun ve insan yaşamının en temel ve önemli konularından birisidir. İnsanın hayata başlaması ve hayata tutunup önemli bir rol alması açısından eğitimin önemli bir etkisinin olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Toplumların birlik, beraberlik içerisinde sağlıklı ve huzurlu bir yaşam sürmesinde de eğitimin önemli bir rol aldığı söylenebilir.

ORGANİK EĞİTİM?

Çocukların eğitim ve beslenme dışındaki zamanlarının çoğunu teknolojiye (daha açık ifadeyle sanal oyunlara ve sosyal medyaya) ayırmaları fenomeni 21. Yüzyılın ikinci çeyreğinde kendi sorunlarını da beraberinde getirmiştir. Bu bağlamda çocuklarda gözlemlenen **ekran bağımlılığı, sosyal-zihinsel becerilerde bozukluk ve öfke/zorbalık** eğilimlerinin giderilmesi;

kendi kendine yetebilen bireyin, toplumun ve milli ekonominin inşası için eğitimde yeni bir çözüme ihtiyaç duyulmaktadır (Turan, 2020:3). Bu çözüme yönelik tarafımda **“Organik Okul Modeli”** geliştirilmiştir. Bu model yaparak-yaşayarak öğrenme yaklaşımını temel almakta ve çocukların problem çözme, eleştirel düşünme, iletişim, işbirliği ve yaratıcılık becerilerinin geliştirilmesini hedeflemektedir.

ŞEKİL 1 - TEKNO ORGANİK EĞİTİM MODELİ

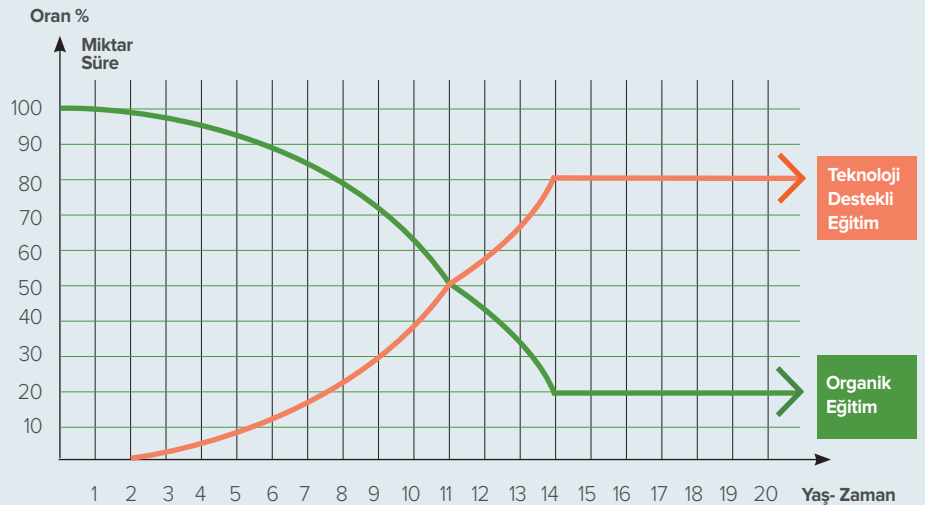

Organik Eğitim; bireylerin doğal bir ortamda, doğal öğretimsel araç-gereçler ve yaşamsal deneyimlerle, okul ve yaşam arasında güçlü ilişkiler kurmasını sağlamak ve yaşamlarını sağlıklı bir şekilde sürdürebilmeleri için gereken temel bilgi, beceri, tutum ve davranışların kazandırılması amacıyla yapılan eğitimsel ve öğretimsel faaliyet süreci olarak tanımlanabilir.

Organik Eğitim; bireylerin doğal bir ortamda, doğal öğretimsel araç-gereçler ve yaşamsal deneyimlerle, okul ve yaşam arasında güçlü ilişkiler kurmasını sağlamak ve yaşamlarını sağlıklı bir şekilde sürdürebilmeleri için gereken temel bilgi, beceri, tutum ve davranışların kazandırılması amacıyla yapılan eğitimsel ve öğretimsel faaliyet süreci olarak tanımlanabilir (Turan, 2020: 4). **Organik okul** ise bireylerin doğal bir ortamda, doğal öğretimsel araç gereçler ve yaşamsal deneyimlerle, okul ve yaşam arasında güçlü ilişkiler kurmasını sağlamak ve yaşamlarını sağlıklı bir şekilde sürdürebilmeleri için gereken temel bilgi, beceri, tutum ve davranışların kazandırılması amacıyla yapılan eğitimsel ve öğretimsel faaliyetlerin yürütüldüğü alternatif bir okul modelidir (Turan ve Çalışkan, 2018: 266).

Organik eğitime dayalı organik öğretim süreci Organik Okul alanında yürütülecektir. Organik Okulun faaliyet alanları; **“Organik Eğitim Alanı”**, **“Organik Oyun Alanı”**, **“Organik Tarım Alanı”**, **“Organik Meyve Bahçesi”**, **“Organik Sanat Alanı”**,

ŞEKİL 2 - TEKNOORGANİK EĞİTİM MODELİNİN YAŞ- ORAN DAĞILIMI

“Organik Beslenme Alanı”, **“Mini Hayvanat Bahçesi”**, **“Suda Yaşam Merkezi”**, **“Amfi Tiyatro Alanı”** ve **“Gezi, Gözlem ve İnceleme Alanı”** olmak üzere on başlık altında toplanmıştır. Buna ilişkin Şekil 1 incelenebilir.

Çocuklara hadi oyun oynayalım denildiğinde hemen sanal oyunlar akıllarına gelmektedir. Çocuklar bu oyunları daha iyi biliyor ve oynuyorlar. Televizyon, bilgisayar, internet, akıllı telefonlar vb. çocuklarımızı esir almış durumdadır. Konuşmayan, koşmayan, hareket etmeyen sanki bir robot gibi

yaşam süren bir nesil yetişiyor (Turan, 2014: 261). Dolayısıyla çocukların bedensel, duygusal ve sosyal yönden gelişmelerini sağlayıcı, organik oyunların oynandığı bir eğitim modeline ihtiyaç vardır (Turan ve Çalışkan, 2015: 91). Geleneksel çocuk oyunları; çelik çomak, mendil kapmaca, sek sek, birdirbir vb. oyunlar çocuğun psiko-sosyal gelişimi açısından çok önemlidir (Turan, 2012). Organik okul, eğitim-öğretim faaliyetlerinin doğal, sağlıklı ve insan fitratına uygun bir ortamda etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesini hedeflemektedir (Turan, 2020: 3).

TEKNOLOJİ DESTEKLİ EĞİTİM?

Eğitimde teknoloji kullanımı öğrencilerin motivasyonunu artırmaktadır. Gençler teknolojiyi en çok iletişim ve oyun için kullanmaktadırlar. Eğitimde teknoloji kullanımı sorulduğunda akla en çok bilgisayar ve projeksiyon gelmektedir (Tugun, Bayanova, Erdyneeva, Sakhipova & Zasova, 2020: 10). Mevcut olan ve gelecekteki teknolojiler, tüm eğitim sistemini dönüştürme potansiyeline sahiptir (Priyanka, 2017: 35). Halbuki teknoloji destekli bir eğitim-öğretim süreci çok çeşitli atölyelerde birçok cihaz, makine ve araç-gereç ile sürdürülebilir. Teknoloji destekli eğitime dayalı öğretim süreci Teknolojik Okul alanında yürütülecektir. Teknolojik Okulun faaliyet alanları; “Bilişim Atölyesi”, “Dijital Oyun Atölyesi”, “STEM+V Atölyesi”, “Kodlama Atölyesi”, “İnsansız Hava Araçları Atölyesi”, “Robotik Atölyesi”, “Maker Atölyesi”, “3D Tasarım Atölyesi”, “Akıllı Sınıf”, ve “Sanal ve Artırılmış Gerçeklik Atölyesi” olmak üzere on başlık altında toplanmıştır. Buna ilişkin Şekil 1 incelenebilir.

TEKNOORGANİK EĞİTİM MODELİ?

Eğitimde öğretim sürecinin tamamının salt organik veya salt teknoloji destekli yürütülmesi uygun değildir. Salt organik eğitim çağın gereklerine uymamaya dayalı geri kalmışlığa; salt teknoloji destekli eğitim ise insanın fizyolojik ve psikolojik ihtiyaçlarını dikkate almamaktan kaynaklı ekran bağımlılığı, sosyal-zihinsel becerilerde bozukluk ve öfke/zorbalık eğilimleri, obezite vb. problemlerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu problemlerin yaşanmamasına dayalı olarak hem teknoloji destekli eğitimin hem de organik eğitimin bir arada verildiği bir öğretim yaklaşımı tarafımca geliştirilmiştir. Bu öğretim yaklaşımının adı “TeknoOrganik Eğitim Modeli” dir.

TeknoOrganik Eğitim Modeli her öğrencinin seviyesine, karakterine, ilgi, arzu ve isteğine göre öğrenme-öğretme ortamlarının çeşitlendirilmesi ve zenginleştirilerek

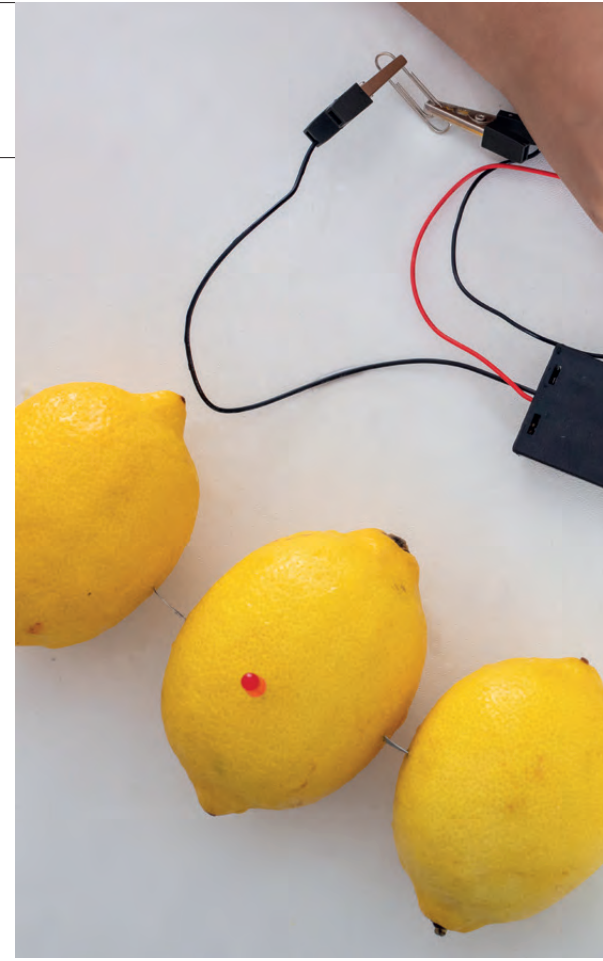

Organik okul; bireylerin doğal bir ortamda, doğal öğretimsel araç gereçler ve yaşamsal deneyimlerle, okul ve yaşam arasında güçlü ilişkiler kurmasını sağlamak ve yaşamlarını sağlıklı bir şekilde sürdürebilmeleri için gereken temel bilgi, beceri, tutum ve davranışların kazandırılması amacıyla yapılan eğitimsel ve öğretimsel faaliyetlerin yürütüldüğü alternatif bir okul modelidir.

yürütülmesini yeğler. TeknoOrganik eğitime dayalı TeknoOrganik öğretim süreci TeknoOrganik Okul alanında yürütülecektir. TeknoOrganik Okulun Faaliyet alanları “TeknoOrganik Eğitim Alanı”, “TeknoOrganik Oyun Alanı”, “TeknoOrganik Tarım Alanı”, “TeknoOrganik Meyve Bahçesi”, “TeknoOrganik Sanat Alanı”, “TeknoOrganik Beslenme Alanı”, “TeknoOrganik Hayvanat Bahçesi”, “TeknoOrganik Suda Yaşam Merkezi”, “TeknoOrganik Araştırma İnceleme Alanı” ve “TeknoOrganik Gezi, Gözlem Alanı” olmak üzere on başlık altında toplanmıştır. Buna ilişkin Şekil 1 incelenebilir.

Şekil 1 incelendiğinde TeknoOrganik Eğitimin teknoloji destekli eğitim ve organik eğitime dayalı eğitim kademelerinde oransal dağılımı görülmektedir. Okulöncesi dönemde öğretim süreci %1-15 aralığında teknoloji destekli eğitim; %85-99 aralığında ise organik eğitim yoluyla yürütülecektir. İlkokul dönemde öğretim süreci %15-50

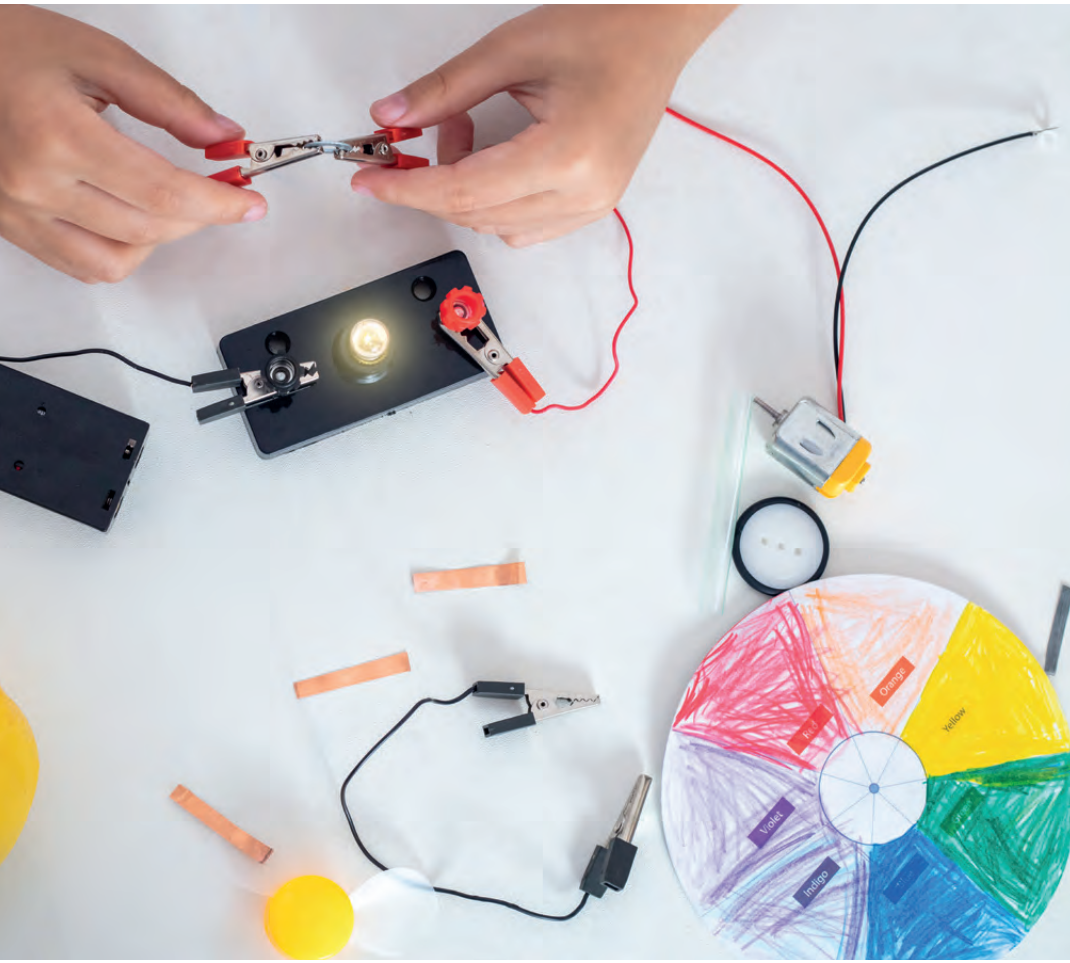
aralığında teknoloji destekli eğitim; %50-85 aralığında ise organik eğitim yoluyla yürütülecektir. Ortaokul dönemde öğretim süreci %50-80 aralığında teknoloji destekli eğitim; %20-50 aralığında ise organik eğitim yoluyla yürütülecektir. Lise ve daha üst dönemlerde öğretim süreci %80'e kadar teknoloji destekli eğitim; % 20 ye kadar ise organik eğitim yoluyla yürütülecektir.

TEKNOORGANİK EĞİTİM MODELİNİN İLKELERİ

Öğrencinin yaşı, seviyesi, karakteri, ilgisi, isteği ve motivesine göre öğrenme-öğretme ortamlarının çeşitlendirilmesi ve zenginleştirilmesi gerekir.

Eğitimde öğretim sürecinin tamamının salt organik veya salt teknoloji destekli yürütülmesi uygun değildir.

Çocuğun yaş, gelişim, ilgi ve motivesine göre öğretim süreçleri organik ve teknoloji destekli öğretime dayalı hibrit bir şekilde yürütülebilir.

cilerin olumlu görüşleri de önemli bir bulgudur. Dolayısıyla gelecekte TeknoOrganik Eğitim Modeline dayalı araştırma ve uygulamaların yapılarak TeknoOrganik Eğitim Modelinin küresel dünyanın ve ülkemizin eğitim sisteminin geleceğinin inşası açısından ve özellikle de çağın gereğine dayalı olarak eğitimin millileşmesi yönüyle önemli rol alacağı öngörülmektedir.

KAYNAKÇA

Can, N. (2019) *Alternatif Bir Model Olarak Tekno-Organik Eğitim Modelinin İlkokul 3. Sınıf Matematik Dersinde Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarıları ve Tutumlarına Etkisinin İncelenmesi*. Danışman: Prof. Dr. Mehmet TURAN. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Priyanka, M. (2017) Technology Supported Education for People with Disabilities. *TechnoLearn: An International Journal of Educational Technology*. 7 (1,2) 35-44

Tugun, V., Bayanova, A., Erdynееva, K., Mashkin, N., Sakhipova, Z. & Zasova, L. (2020). The Opinions of Technology Supported Education of University Students. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (IJET)*, 15(23), 4-14.

Turan, M. (2012) Organik Oyunlar. <https://www.so-der.org>

Turan, M. (2014, Haziran 19-21) Değerler eğitiminde alternatif bir model: organik okul. (Sözlü Bildiri) *Uluslararası insani değerlerin yeniden inşası sempozyumu*, Erzurum. Atatürk Üniversitesi Yayınları No:1078 - Sayfa: 461-464

Turan, M ve Çalışkan, E. F. (2015) Organik oyunlar ve organik oyun alanları. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. XIV. Uluslararası katılımlı sınıf öğretmenliği eğitimi sempozyumu (21-23 Mayıs 2015) Özel Sayısı, Sayfa: 91-96.

Turan, M ve Çalışkan, E. F. (2018) Views of educators about organic school which is an alternative model in education. *International Journal of Research in Education and Science (IJRES)*, 4(1), 263-278.

Turan, M. (2020) Organik Okul. Ankara: Sonçağ Yayıncılık.

Yücedağ, L. (2021) *Teknoorganik Eğitim Modeliyle İlk Okuma ve Yazma Öğretiminde Makey Makey Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Tutumlarına Etkisi*. Danışman: Prof. Dr. Mehmet TURAN. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Çocuğun 1 yaşına kadar teknoloji destekli eğitimle karşılaşmaması gerekir. 1 yaşımdan itibaren teknoloji destekli eğitime geçilebilir.

Belli bir süreye kadar yaş azaldıkça organik eğitime dayalı eğitim oranı ve yaş arttıkça teknoloji destekli eğitim oranı artar.

Çocuğun soyut işlemsel döneme geçme yaşına kadar en az %50'lik oranda organik eğitime dayalı bir öğretim sürecinin yürütülmesi gerekir.

11 yaşından itibaren teknoloji destekli öğretim süreci %50'den fazla bir oranda yürütülebilir.

Eğitimde teknoloji destekli öğretim sürecinin en fazla %80 oranında yapılması gerekir. İnsan biyososyal ve kültürel bir varlık olduğundan 14 yaş ve üzeri bireylerin öğretim sürecinde %20'lik bir oranda organik eğitim sürecinin yürütülmesi gerekir. Bu durum insanın biyososyal bir varlık olmasının gereğidir. Nasıl ki bir insanın yaşamının devam edebilmesi için su, hava ve gıdaya

ihtiyacı varsa, eğitimin öğrenme-öğretme süreçlerinde de belli oranda organik eğitime ihtiyaç duyulmaktadır. Bundan dolayı %100'lük teknoloji destekli eğitim insanın fitratına uygun olmayıp, gelecekte telafi edilemeyecek hasarlar bırakabilir.

Öğretim programları, organik ve teknoloji destekli eğitim şeklinde yeniden düzenlenebilir.

Yapılan bu araştırmalar incelendiğinde, teknoloji destekli eğitim ve organik eğitimin bir arada yürütüldüğü TeknoOrganik Eğitim Modeline dayalı, hem ilkökul birinci sınıf için en önemli ve kritik ders olan Türkçe ilk okuma yazma öğretimi dersinde hem de ilkökul üçüncü sınıf matematik dersinin öğretiminde kullanılması ve eğitimsel-öğretimsel faaliyetler açısından araştırmalarda olumlu sonuçların elde edilmesi önemli bir gelişmedir. Ayrıca bu araştırmalara katılan öğrencilerin bu derslere karşı ilgi ve motivasyonlarının artması ve daha çok sevmeleri ile eğitim-

ÜLKELER VE KÜLTÜRLER

KIRGIZ CUMHURİYETİ

Geleneklerin kadim yurdu

KIRGIZ

Cumhuriyeti

*Adının duyulduğu ilk anda tüm dünya vatandaşlarına Türklerin ortak tarihini anımsatan, geniş ve yüksek bozkırları ve ulu dağları çağrıştıran, kültür ve tarih zengini Orta Asya coğrafyasından, doğal güzellikleri ve kadim mirası ile dikkat çeken bir ülke: **Kırgız Cumhuriyeti.***

İbrahim Hakkı Boyacı

Türkiye Maarif Vakfı Kırgız Cumhuriyeti Temsilciliği

Orta Asya coğrafyasında yaşamış olan Türk (Turkic) topluluklarından Kırgızlar, M.Ö. 200'lere dayanan Çin tarih kayıtlarıyla, yazılı tarihte adı geçen ilk Türk topluluğu olma özelliğini taşımaktadır. Bölgedeki yerleşik yaşam ve şehir kültürünün teşekkülü Göktürk Devleti döneminde İpek Yolu'nun etkisi ile gerçekleşmiştir.

Ülkenin kuzey ve güney şehirleri farklı dinamiklere, tarihlere ve özelliklere sahiptir. Örneğin güneyde bulunan Calal-Abad bölgesinde mağaralarda ve açık alanlarda yapılan kazılarda taş üzerine resimler ve taş devrine ait ev eşyaları kalıntıları bulunmuştur. Aynı bölgede metallerin piri olarak bilinen Hz. Davud'un adını taşıyan **Davut Pirim Türbesi** ve Hz. Eyyub'un adını taşıyan **Ayıp Too'su** (Eyüp Dağı) bulunmaktadır. Yine güneyden Oş şehrinde bulunan ve Hz. Süleyman'ın yaşadığı düşünülen **Sulayman Too** bölgedeki Kırgız ve Özbekler tarafından kutsal kabul edilmektedir.

Ülkenin kuzeyinde bulunan Tokmok şehri (eski adı ile Balasagun) Karahanlı Devletinin başkentliğini yapmış, ilk Türkçe sözlük olan Divan-ü Lügat-it Türk'ün yazarı **Kaşgarlı Mahmud**'un doğup büyüdüğü, Türk edebiyatındaki ilk siyasetname ve ilk

mesnevi kitabı olan Kutadgu Bilig'in yazarı **Yusuf Has Hacib**'in dünyaya geldiği kadim bir şehirdir.

Bugün Kırgız Cumhuriyeti topraklarının bulunduğu coğrafya ve Kırgız halkı erken tarihlerinde Buhara, Hive ve Hokand Hanlıkları bünyesinde bulunmuş, 1876 yılında Hokand Hanlığının yıkılması ile Rus İmparatorluğunun hakimiyetine girmiştir.

Kırgızların milli şairi Cengiz Aytmatov

Selvi Boylum Al Yazmalım, Gün Olur Asra Bedel, Cemile, Toprak Ana ve Beyaz Gemi gibi birçok eseri ile dünyanın "eserleri en çok dile çevrilen edebiyatçısı" olan Cengiz Aytmatov (Çingiz Aytmatov) Kırgızların milli şairi ve en önemli değerlerinden birisidir. Milli şair, Kırgız gençlerine dünyanın küreselleşen yapısına ayak uyduracak donanımı edinirken, kendi öz benliklerini ve kültürlerini de unutmamaları gerektiğini anlattığı birçok didaktik esere de sahiptir.

Orta Asya coğrafyasında hâkim olma düşüncesi güden güçlerin 20.yy boyunca geçirmiş oldukları ciddi dönüşümler ve fikri ve ideolojik mücadele Kırgız halkını da etkilenmiştir. Rus İmparatorluğunun bünyesinde bulunan Kırgızlar, 1917'deki Bolşevik İhtilali ile İmparatorluktan ayrılmış ancak 1926 yılında **Kırgız Özerk Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti** daha sonra da 1936 yılında **Kırgız Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti** adını alarak SSCB bünyesinde varlığını devam ettirmiştir. Çarlık Rusyasının ve SSCB'nin bölgede uygulamış olduğu idari düzen geleneksel Kırgız düzeni ile örtüşmemiş ve 31 Ağustos 1991 tarihinde Kırgızistan Cumhuriyeti Yüksek Meclisinin (Coğorku Keneş) Deklarasyonu ile bağımsızlık ilan edilmiştir. Ve bu bağımsızlık ilanını tanıyan ilk ülke Türkiye Cumhuriyeti olmuştur.

Bu yıl bağımsız bir ülke olarak 30 yaşını tamamlayan Kırgız Cumhuriyetinin komşuları kuzeyde Kazakistan, batıda Özbekistan, güneybatıda Tacikistan ve doğuda Çin Halk Cumhuriyetidir. Yaklaşık 6,5 milyon nüfusa sahip olan Kırgız Cumhuriyeti Batken, Bişkek, Çuy, Calal-Abad, Narın, Oş, Talas ve Issık-Göl olmak üzere toplam 8 idari bölgeden oluşmaktadır. Kırgızcanın yanısıra Rusça da ülkenin resmi dilidir ve ülkede kiril alfabesi kullanılmaktadır.

Kırgız Cumhuriyeti

Başkent: Bişkek

Yönetim şekli: Cumhuriyet

Resmi dili: Kırgızca, Rusça

Yüzölçümü: 199.951 km²

Para birimi: Kırgız Somu

Nüfus: 6,5 milyon (2020)

Baharın gelişini simgeleyen ve kadim Türk tarihinde önemli bir yeri olan Nevruz, ülkede bayram olarak kutlanmakta, **Nevruz** zamanlarında 1 haftalık resmî tatil ilan edilmektedir. At üzerinde 11'er kişilik iki takımın mücadelesi şeklinde oynanan **Kök Börü** oyunu da Kırgızların tarihi geleneklerinden biri olarak devam etmektedir. Kök Börü oyunları büyük bir şenlik havasında gerçekleşir ve oyunun sonunda izleyicilere yiyecek ikram edilir.

Tanrı Dağları ve bu dağ silsilesinin etrafında oluşan zorlu ama bir o kadar da hayranlık uyandırıcı coğrafi koşullarda at halen hayatın vazgeçilmezlerindedir. Taşrada ulaşım aracı olarak da kullanılan at, hem etinden hem de sütünden faydalanan bir hayvandır.

Ülkenin yüzölçümünün çoğunluğunu kaplayan Tanrı Dağlarının barındırdığı çok sayıda dağ gölü, şelale, akarsu ve ırmak bulunmaktadır. Bu yönüyle Kırgız Cumhuriyeti su zengini ülkeler sıralamasında dünyada 34. sırada yer almaktadır. Yüksek rakımına rağmen yer yer sıcak su kaynakları da bu toprakların bereketinin bir göstergesidir. Doğa ve sağlık turizmi yönünden avantajlarının yanı sıra ülkenin elektrik ihtiyacı da büyük ölçüde bu su kaynaklarına bağlı hidroelektrik santrallerinden karşılanmaktadır. Bununla birlikte Tanrı Dağlarının eteklerindeki zengin altın madenleri de Kırgız Cumhuriyetinin ekonomisinde önemli bir yer tutar.

GÖÇEBELİĞİN İZLERİNİ DEVAM ETTİREN KÜLTÜR

Kırgızların **Boz-Üy** adını verdikleri yöresel çadırları ülkenin en önemli sembollerinden birisidir. Üy Kırgız dilinde ev anlamına gelmektedir ve boz da çadırın iskeletinin kaplandığı keçenin renginden alınmıştır. Çadırın iskeleti yün kumaşlarla birbirine bağlanan ahşap çitalardan oluşur, iskeletin kurulması esnasında çivi kullanılmaz. Böylece sökülüp taşınması ve tekrar başka bir yerde kurulması oldukça kolaydır. Sadece buradan bile göçebe geçmişin kokusunu almak mümkündür. İskeleti oluşturan çitelerin birleştiği tavan bölümünde ise tündük denilen yuvarlak baca bulunmaktadır. Bu ülkenin bayrağında da yer alan ve göçebe tarihlerinden gurur duyduklarını gösteren ulusal bir Kırgız simgedir.

KIRGIZLARIN YOLDAŞI: AT

Kırgızların milli simgelerinden bir diğeri de kolaylıkla tahmin edilebileceği üzere attır. Ülkenin %80'ine yakınına kaplayan

Tarihi, gelenek ve göreneklere gibi Kırgızların mutfağı da diğer Türk toplulukları ile benzerlikler göstermektedir. **Boorsok**, **samsı**, **mantı** gibi hamur işleri ile **kurdak**, **beşparmak** ve **şaşlık** gibi et yemekleri Kırgız mutfağının en karakteristik ürünleridir.

ÜLKELER VE KÜLTÜRLER KIRGIZ CUMHURİYETİ

GEZİ REHBERİ

Kırgız Cumhuriyeti tarihi, kültürel değerler ve doğal güzellikleriyle de insanı büyüleyen bir zenginlik barındırıyor. İşte, Kırgızistan'a yolunuz düşerse mutlaka görmeniz gereken yerlerden bazıları...

Ala-Too Meydanı: Adını başkenti çevreleyen ala dağlardan alan meydan, etrafında parlamento binası, Devlet Tarih Müzesi ve Oak Parki ile şehrin tam olarak kalbidir. Meydanda bulunan Lenin heykeli bağımsızlıktan sonra yerini Manas heykeline ve bağımsızlık anıtına bırakmıştır. Orta Asya'daki en geniş ve ihtişamlı şehir meydanlarından biridir.

Dordoy Pazarı: Bişkek'in stratejik konumu ve birçok ülkenin geçiş güzergahı üzerinde bulunması nedeniyle Dordoy Pazarı tüm kıta Asyasının en büyük halk pazarıdır. Yaklaşık 100 hektarlık bir alana yayılan Dordoy Pazarında tekstilden mobilyaya, araba parçasından inşaat malzemelerine, gıdadan elektrikli ev aletlerine kadar farklı sektörlerde ticaret yapan 40.000'e yakın işletme ve 55.000'e yakın çalışan bulunduğu söylenmektedir.

Ala-Arşa Milli Parkı: Kazakistan, Özbekistan, Çin ve Kırgızistan sınırlarına sarkan Tanrı Dağlarının en yüksek ikinci noktası Bişkek'in 40 km dışında bulunan Ala-Arşa Milli parkındadır. Buzul gölleri, ladin ağaçları ve devasa büyüklükte kayaların oluşturduğu tepelerle birlikte büyüleyici bir görüntüye sahiptir.

Issık Göl: En derin noktası 700 metreyi bulan, 6.000 km²'yi aşan alanıyla onlarca dağ gölüne sahip olan Kırgız Cumhuriyetinin en büyük gölüdür. Ilık göl manasına gelen ismi tarih içerisinde Demir Göl ve Tuz Gölü olarak da kullanılmıştır. Son baharın ilk günlerine kadar sıcaklığını koruyan gölde suya girerken gölün etrafını çevreleyen karlı dağlar ziyaretçilerine enfes manzaralar sunar.

Sarı Çelek: Yine Tanrı Dağlarının üzerinde ancak Bişkek'e 500, Oş'a 300 km uzaklıkta bulunan 1.900 metre rakımlı bir dağ gölüdür.

Son Göl: 20'den fazla akarsuyun beslediği ve bu yüzden seviyesi hiç azalmayan, hayvancılık için eski tarihlerden beri kullanılan verimli ve olağanüstü bir doğa harikası.

Burana Kulesi: Tokmok şehrinde bulunan ve 10-11. yy'lardan kaldığı tahmin edilen 21 metre yüksekliğinde ve 9 metre çapındaki kule, Kırgız topraklarında bulunan tarihi kalıntıların en önemlilerindedir. Aynı bölgede balbal denilen mezar taşları da bolca görülür.

Kegeti: Araç yolunun ulaşabildiği yerlerde dahi şelaleler, iğne yapraklı ağaçlarla bezenmiş sırtlar ve yemyeşil bir vadi görülür. Ancak araç yolunun sonrasında, yürüyerek ya da dağ atları ile çıkılabilecek noktalarda akarsu takip edilerek devam edildiğinde bu zahmetli yolculuk buz rengine bürünmüş bir dağ gölü ile bekleneni fazlasıyla veriyor.

Kırgız dilinden birkaç kelime

Merhaba: **Саламатсызбы** (Salamatsızby)
Günaydın: **Кутмандуу таң** (Kutmanduu tan)
Güle güle: **кош болуңуз** (Koş bolunuz)
Nasılsınız?: **кандайсыз?** (Kandaysız)
Ekmek: **нан** (Nan) / Su: **суу** (Suu) / Çay: **чай** (Çay)
Bu kaç? **Бул канча?** (Bul kança) / Para: **акча** (Akça)
Okul: **мектеп** (Mektep)
Eğitim: **билим берүү** (bilim berüü)
Öğrenci: (okuçuu)
Öğretmen: **муғалим** (mugalim, okutuçuu)
Konuşmak: **сүйлөшүү** (süyloşüü)
Evet: **Ооба** (Oova) / Hayır: **жок** (cok)
Yirmi: **жыйырма** (ciyırma)
Ben: **мен** (men) / Sen: **сен** (sen)
Uyumak: **уктоо** (uktoo) / Oynamak: **ойноо** (oynoo)
Çalışmak: **иш** (iş)

Bağımsızlığının 30. Yıldönümünde Türkiye- Kırgızistan İlişkileri

Uluslararası Maarif Dergisi'nin 2021 Aralık sayısında gönül coğrafyamızın ayrılmaz parçası Kırgızistan'a yer vermesinden memnuniyet duyuyorum. Bu vesileyle, bazı görüş ve değerlendirmelerimizi değerli okurlarla paylaşmak isterim.

ATAYURT KIRGIZİSTAN

Orta Asya'nın en kadim milletlerinden Kırgızların anayurdu Kırgızistan, Türkistan coğrafyasında jeopolitik açıdan stratejik bir konuma sahiptir. Tarihi İpek Yolu üzerinde yer alan bu ülke; bölgenin ulaştırma merkezi olma potansiyeli, sahip olduğu zengin su ve yeraltı kaynakları, Türkistan'ın tahıl deposu "Fergana Vadisi"ne uzanan toprağı ve genç nüfusuyla dikkat çekmektedir. Kırgızistan'ın sözkonusu zenginlikleri, Kırgızistan'a gerek siyasi gerek iktisadi alanda önemli bir ülke konumu sağlamaktadır.

TÜRKİYE-KIRGIZİSTAN İLİŞKİLERİ

Ortak dil, din, tarih ve kültür bağlarımız bulunan Kırgızistan'ı 31 Ağustos 1991 tarihinde bağımsızlığını ilan etmesinin akabinde 16 Aralık 1991 tarihinde ilk tanıyan ve bu çerçevede Kırgızistan'da 29 Ocak 1992 tarihinde ilk Büyükelçilik açan ülke Türkiye olmuştur.

Türkiye ile Kırgızistan arasında imzalanan 1997 tarihli "Ebedi Dostluk ve İşbirliği Anlaşması" ile 1999 yılında yayımlanan "Türkiye ve Kırgızistan: Birlikte 21. Yüzyıl Bildirisi", Türkiye-Kırgızistan diplomatik ilişkilerinin stratejik çerçevesini çizmiş; bu kapsamda SSCB sonrası dönemde, Kırgızistan'ın ve kardeş Kırgız halkının istikrarı, refahı ve kalkınmasını öncelik olarak benimseyen Türkiye, genç Kırgız devletinin uluslararası toplumla bütünleşmesine destek vermiş, yine bu süreçte devlet yapılanmasına ilişkin asırlara dayanan bilgi ve

Ahmet Sadık Doğan
Kırgız Cumhuriyeti Nezdinde
Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçisi

tecrübesini Kırgızistan'a aktarmış, ülkedeki altyapı projelerine kaydadeğer katkı sağlamış, özellikle bağımsızlığının ilk yıllarında Kırgızistan'ın güçlü ve geleceğe güvenle bakan bir ülke olması yolunda her türlü adımı atmıştır. 2011 yılında imzalanan "Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi (YDSK) Kurulmasına İlişkin Ortak Açıklama"yla ikili ilişkiler stratejik ortaklık seviyesine yükselerek yeni bir boyut kazanmıştır.

Kırgızistan'la son 30 yılda başta siyasi, ekonomik/ticari, askeri, kültür-egitim, sağlık ve ulaştırma alanlarında olmak üzere geliştirilen çok boyutlu ilişkilerin bir sonucu olarak, Türk özel sektörü Kırgızistan ekonomisine 1.700'ü aşkın firması ve 1,5 milyar ABD dolarına baliğ sermayesiyle katkı sağlamış, Kırgızistan'ın öndegelen yabancı doğrudan yatırımcılarından biri olmuştur. Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı'nın (TİKA) 1 milyar ABD Dolarını aşkın kalkınma yardımı ve son olarak Kırgızistan'ın en modern hastanesi konumundaki 72 yatak kapasiteli Türk-Kırgız Dostluk Devlet Hastanesi'nin Kırgızistan'ın bağımsızlığının 30. yılında kardeş Kırgız halkının istifadesine sunulması Türkiye'nin kardeş Kırgız halkıyla kalkınma odaklı dayanışmasına örnektir.

Türkiye ile Kırgızistan arasındaki stratejik ilişkiler uluslararası platformlarda da başarılı şekilde sürdürülmekte; bu çerçevede, TÜRK-SOY, Türk Devletleri Teşkilatı, TÜRKPA, EİT ve İİT gibi bölgesel kuruluşlarda ve Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nda dayanışmamız geli-

mektedir. Türkiye'nin "Yeniden Asya Girişimi" de Türkiye ile Kırgızistan arasındaki stratejik işbirliğine bölgesel bir vizyonla katkıda bulunacaktır.

DOSTLUK KÖPRÜLERİMİZ: EĞİTİM İŞBİRLİĞİ

Eğitim işbirliğini, ülkesine ve milletine kendini adayacak nesiller yetiştirmenin yanı sıra, halklarımız arasında dostluk köprüleri kurmak gibi ortak ilke ve hedefler bütünü olarak tanımlayabiliriz.

Gururla söylenebilir ki; Türkiye, dost ve kardeş ülke Kırgızistan'da eğitim alanında en önemli ortak haline gelmiştir. 1995 yılında kurulan Kırgız-Türk Manas Üniversitesi, Avrasya'nın saygın eğitim kurumlarından biri olarak faaliyetlerine devam etmektedir.

Türkiye Türkçesi Öğretim Merkezi kuruluşundan bu yana Kırgızistan'da yaşayan 35 binden fazla kardeşimizin Türkçe öğrenmesine katkıda bulunmuş; benzer şekilde, 1992 yılından bu yana Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı'nın sağladığı Türkiye Bursları sayesinde ülkemizde eğitim gören 4.500'den fazla Kırgız öğrenci halklarımız arasında kültür elçileri olmuştur.

Diğer taraftan, 10 Kasım 2020'de imzalanan anlaşmayla ahdi zemini oluşturulan ve Kırgızistan'ın 30. bağımsızlık yıldönümüne denk gelecek şekilde Eylül 2021'de 500'ü aşkın öğrencisiyle faaliyete geçen Türkiye Maarif Vakfı Bişkek Eğitim Kompleksi, Orta Asya'da ve Kırgızistan'da açılan ilk TMV okuludur. Dört dilde sunacağı kaliteli eğitimle evrensel ve milli değerleri benimsemiş nesiller yetiştirecek Türkiye Maarif Vakfı okulları Kırgızistan'ın eğitim çitasını yükseltecektir.

GELECEĞE GÜVENLE BAKMAK

Kırgızistan'ın bağımsızlığının 30. yılında her alanda gelişmekte olan Türkiye-Kırgızistan ilişkileri Kırgızistan'ın bağımsızlığının, refahının ve aydınlık geleceğinin teminatıdır. Karşılıklı yarara ve anlayışa dayanan; Kırgızistan'ın huzurunu, halkının refahını ve esenliğini esas alan işbirliğimiz ışığında geleceğe güvenle bakıyoruz.

Bu vesileyle, Kırgızistan'ın bağımsızlığının 30. yıldönümünü en kalbi duygularla kutluyorum.

Kırgız Cumhuriyeti'nde Türkiye Maarif Vakfı

20 Kasım 2020 tarihinde Vakfımız ve Kırgız Cumhuriyeti Eğitim ve Bilim Bakanlığı arasında imzalanan "Türkiye Maarif Vakfının Kırgız Cumhuriyetinde Eğitim Kurumu Açmasına Yönelik Anlaşma" çerçevesinde başlatılmıştır.

Ülkemiz ile Kırgız Cumhuriyeti arasındaki ilişkiler, ülkenin bağımsızlığından bu yana bir çok farklı alanda süregelmiştir. Bu süreçler içerisinde başta Milli Eğitim Bakanlığımız ve Yükseköğretim Kurumumuz olmak üzere eğitim alanında da Kırgız Cumhuriyeti ile işbirlikleri gerçekleştirilmiştir. Bu işbirlikleri kapsamında ülkede **Kırgız-Türk Manas Üniversitesi**, Milli Eğitim Bakanlığımızın k12 seviyesinde okulları ve TÖMER ofisleri bulunmaktadır.

Vakfımızın ülkedeki faaliyetleri ise ilk olarak Sayın Cumhurbaşkanımızın 2018 yılında ülkeye gerçekleştirdiği ziyaret kapsamında gündeme gelmiş ve 20 Kasım 2020 tarihinde Vakfımız ve Kırgız Cumhuriyeti Eğitim ve Bilim Bakanlığı arasında imzalanan **"Türkiye Maarif Vakfının Kırgız Cumhuriyetinde Eğitim Kurumu Açmasına Yönelik Anlaşma"** çerçevesinde başlatılmıştır.

Eğitim kompleksinde Kırgızca, Rusça ve İngilizce dillerinde üç farklı müfredat işletilmekte, öğrenciler istedikleri dilde eğitim alabilmektedir.

İmzalanan anlaşmaya müteakip ruhsat ve lisans süreçleri Kırgız makamlarının da destekleri ile hızla tamamlanmış ve 15.000 metrekare alan üzerine kurulu uluslararası standartlarda bir eğitim kompleksi Bışkek şehrinde aktif hale getirilmiştir. **Maarif Eğitim Kompleksi** tamamladığı ilk kayıt döneminde Kırgız halkının yoğun bir ilgisine mazhar olmuş ve planlananın yaklaşık 2 katı kadar, yedek listesi ile birlikte 560, öğrenci kaydı alınmıştır. Kayıt döneminin sonunda, 10 Eylül 2021 tarihinde, gerçekleştirilen açılış programına ise Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Yardımcısı ile Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Başkanı bizzat katılım sağlamış, Maarif Eğitim Kompleksinin açılış kurdelesini Vakfımız Başkanı ile birlikte kesmişlerdir. Halen 520 öğrenci okulumuzda eğitim görmektedir.

Eğitim kompleksinde Kırgızca, Rusça ve İngilizce dillerinde üç farklı müfredat işletilmekte, öğrenciler istedikleri dilde eğitim alabilmektedir. Bununla birlikte her dildeki müfredat diğer dilleri ve

Eğitim kompleksinin açılışında T.C. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Başkanı Akılbek Caparov ve Vakfımız Başkanı Birol Akgün kurdeleyi birlikte kestiler.

Maarif Eğitim Kompleksi tamamladığı ilk kayıt döneminde Kırgız halkının yoğun bir ilgisine mazhar olmuş ve planlananın yaklaşık 2 katı kadar, yedek listesi ile birlikte 560, öğrenci kaydı alınmıştır.

Türkçeyi dil dersi olarak barındırmaktadır. Böylece okulumuzda bulunan tüm öğrenciler 4 dili de en az B1 seviyesine kadar öğrenmiş olmaktadır.

Eğitim kompleksimizde akademik derslerin yanı sıra ders dışı aktivite olarak robotik, satranç, bilgisayar, kodlama gibi alanlar, okçuluk, judo, güreş, masa tenisi, futbol ve basketbol gibi sporlar, piyano, gitar, komuz ve keman gibi çalgı aletleri ile yöresel ve uluslararası danslar öğrencilerimizin tercihli seçimlerine sunulmaktadır. Bu gibi aktivitelerle öğrencilerimizin akademik başarılarının yanı sıra sosyal ve sportif alanlarda da aktif birer birey olarak yetişmeleri amaçlanmaktadır.

Kırgız kültürüne ve geleneklerine ait özel günler tüm öğrencilerimizin

hazırlık ve katılımı ile gerçekleştirilen programlarda hatırlanmakta ve kutlanmaktadır. Ayrıca okulumuz bahçesinde kurulu Boz-Üy ve diğer birçok geleneksel ekipman ile öğrencilerimizin tamamının

Kırgız kültürü ile bağlantı kuvvetlendirmeye ve sürdürmeye çalışılmaktadır.

Tüm bu çalışmalarımız kapsamında vakfımızın eğitim vizyonu çerçevesinde; küresel rekabet şartlarına karşı teknik donanımlı, dil yeterliliğini sağlamış, sosyal bilimler bakış açısına sahip ve öz kültürünü taşıyan iyi insanlar yetiştirilmesi hedeflenmektedir.

Dr. Ayhan Öztürk

University of Arkansas +Milli Eğitim Uzmanı

Alfabenin 30. Harfi: Matluba Uymayan Nesil!

Bir çiçekle bahar olmaz, ama her bahar bir çiçekle başlar.

Prof. Dr. Necmettin Erbakan

Bilinmeyen ve tahmin edilmesi zor bir geleceğe doğru ilerliyoruz. Bu geleceğe ev sahipliği yapacak olan genç nesillerin bizlerden beklentisi, onları sadece iyi bir işe ve yüksek gelire sahip olacak şekilde hazırlamamızın çok ötesindedir. Asıl beklentileri, daha yaşanabilir ve adaletli bir dünyanın tüm toplumlar için tesisidir.

Ideal bir toplum arayışı içerisinde, günümüz gençliğinden/toplumundan şikayetçi olmayanımız çok azdır desek, mübalağa sayılmaz. Belki de bu durumu bir şikâyet unsuru değil de herkesin kendi “eski güzel günlerine” olan özlemi olarak ifade etmeliyiz ya da hızına yetişemediğimiz sosyal ve kültürel değişim süreci içerisinde çocuklarımızın geleceğini kurtarma telaşı. Kontrol etmekte çoğu zaman zorlandığımız bu telaş hali, “Yapacak bir şey yok”, “Bizden ancak bu kadar olur” yılgınlığını ve çaresizliğini de beraberinde getirmektedir. Hemen ifade edelim ki, çocuklarımızın yetiştirilmesi dolayısıyla toplumun geleceği mevzusundaki bu yılgınlık ve çaresizlikle ancak nesilleri doğru bir şekilde tanıyarak, anlayarak, yetiştirerek ve sadece elimizden geleni değil gelmeyi de yapmaya namzet olarak mücadele edebiliriz.

Türkiye, bulunduğu stratejik konumu itibarıyla toplumsal dönüşüme belki de en fazla tabi olmuş ülkelerden birisidir. Küreselleşmenin ve sürekli ilerleyen teknolojik gelişmelerin son zamanlardaki tetikleyicisi olduğu bu değişim ve dönüşüm süreci şüphesiz ciddi bir sosyal (*göç dalgaları, şehirleşme, kolay iletişim ve farklılaşan yaşam standartları*), kültürel (*küresel değerlere yönelim, tek tip insan arayışları, artan kültürel çeşitlilik*), ekonomik (*global market anlayışı, finansal bağımlılık, açlık ve sorumsuz tüketim*) ve çevresel dönüşümü (*iklim değişikliği, doğal kaynakların artan önemi, kaybolan türler, tükenen kaynaklar ve çevre kirliliği*) beraberinde getirmektedir. Hiç kuşkusuz bu gelişmeler özellikle genç kuşakları birçok yönden etkilemektedir.

Bu yeni ve farklı dünyada bilgiyi üretme, kullanma ve aktarma mekanizmalarının toplumların geleceklerinin şekillenmesinde en önemli belirleyiciler olduğu

bir gerçektir. Bu mekanizmaları etkili bir şekilde çalıştırabilecek, muasır dünyanın ihtiyaçlarına en iyi şekilde cevap verebilecek ve dolayısıyla geleceğin yönünü tayin edebilecek donanımlı nesillerin yetiştirilmesi ülkelerin en temel meselelerinden birisidir. Geleceğe iyi bir şekilde hazırlanmış ve geleceğe yön verebilecek potansiyele sahip bireylerin öne çıkan özelliklerinden bazıları şu şekilde ifade edilebilir: **Farklı disiplinlerde geniş kapsamlı ve özel nitelikli bilgilere sahip olmak; bilinmeyen ve değişen durumlar karşısında sahip oldukları bu bilgileri etkili bir şekilde yeni durumlara aktarıp kullanabilmek; eleştirel, üretici ve kendi başına öğrenmeyi yönetebilen düşünce yapıları gibi bilişsel yeteneklere sahip olmak; iş birliği, empati ve kendinin farkında olma gibi duygusal becerilere sahip olmak; etkili iletişim kurabilme, birlikte çalışabilme ve sorumluluk alabilme gibi sosyal**

Eğitim sistemleri; içerisinde bulunan zamanın gereksinimlerine, inançlarına, ekonomik yapısına, siyasi ve kültürel ortamına ve hâkim düşünce sistemine uygun olarak şekillenir. Bu noktada tartışılması gereken belki de en önemli konulardan birisi günümüz eğitim sistemlerinin bu denli kritik becerileri fertlere kazandırma konusunda yeterli olup olmadığıdır.

becerilere sahip olmak ve değişen çağın gereklerine uygun olarak teknolojik araçları etkili bir şekilde kullanma becerisine sahip olmak. Esasında bahsi geçen bu hususların birçoğu birbiriyle ilişkilidir. Örneğin duygusal becerilere sahip olup bu özelliklerini iyi bir şekilde kontrol edebilen bireylerin bir konuya odaklanma ve birlikte çalışabilme gibi becerilerinin de gelişmiş olması beklenir.

Bahsi geçen bu hayati özellikleri gençlerimize kazandırmamız gerektiğini vurgularken, genç kuşaklarımızı hangi amaca hizmet ettiği belli olmayan dizilere, tecrübe ve sosyalleşmeyi internet oyunlarına sığdırmaya çalışan zihniyete, üç beş cümlecik ile kendilerini ifade etmelerini beklediğimiz sanal platformlara, muhababı oyalamaktan ve idare etmekten başka bir niteliği olmayan dalkavuklara, ciddiyetsizliği ve yüzeyselliği ayıp olmasın diye alkışlayanlara ve sıradanlaşmayı ideal, farklılıkları ise hor gören “küresel züppeliğe” mahkûm etmememiz gerektiğini de bir kere daha vurgulamak istiyorum. Hatta bunlarla mücadele için yönetimlerin somut adımlar atması gerektiğini düşünüyorum.

EĞİTİMİN GÖREVİ NESİLLERİ GELECEĞE HAZIRLAMAK

Eğitim sistemleri; içerisinde bulunulan zamanın gereksinimlerine, inançlarına, ekonomik yapısına, siyasi ve kültürel ortamına ve hâkim düşünce sistemine uygun olarak şekillenir. Bu noktada tartışılması gereken belki de en önemli konulardan birisi günümüz eğitim sistemlerinin bu denli kritik becerileri fertlere kazandırma konusunda yeterli olup olmadığıdır. Kişilere bilginin değerini öğreterek ona ulaşabilme, onu üretebilme ve kullanabilme; yeteneklerini keşfederek doğru ve etkili bir şekilde sergileyebilme; yerel ve evrensel değerlere uygun davranışlar geliştirebilme ve kendisinin ve çevresindeki gelişmelerin farkında olup buna göre hareket edebilme gibi

Gelişmiş ülke ekonomileri bugünün gençlerini “dijital yerliler” olarak tanımlarken dünyanın diğer tarafında hala savaş ve terör olaylarının içerisinde büyüyen, açlık ve yoksulluk sorunuyla mücadele eden ve sosyal adaletsizliğin sonuçlarını her an tecrübe etmek zorunda olan bir neslin olduğu gerçeğini de göz ardı etmemek gerekir.

önemli özellikleri kazandırması beklenen eğitim süreci gelecekte karşılaşılabilecek tahmin edilmesi zor olan durumlar için de genç nesilleri hazırlamak zorundadır. Bu zorlu görev karşısında eğitim sistemleri ve paydaşları için başlangıç noktası, hedef kitlesi olan talebelerini yani günümüz kuşağını iyi analiz edip onların kendilerine mahsus karakteristiklerini ve beklentilerini doğru anlamak olmalıdır. Fakat bu kendine has kuşağı

tanımak için sınavlar ve teoride sıkışıp kalan araştırmalar gibi miadı dolmuş stratejilerin kullanılmasının yeterli olmayacağını buraya not düşmek gerekir.

KUŞAK TANIMLAMALARI NE KADAR GERÇEKÇİ?

Her yeni kuşağın tanımı dönemin çığır açan ve küresel çapta etkili olan olaylarının nedenlerine, gelişim sürecine ve sonuçlarına dayanılarak yapılır. Birinci ve

civarında olduğu belirtilmektedir. Ayrıca böyle bir sınıflandırmanın aynı yaş grubundaki insanları tektipleştirip farklı yaş grupları arasındaki uçurumu derinleştireceği muhakkaktır. Böyle bir süreçten kârlı çıkacakların ise tüketim toplumunu tasarlayıp ülkelerin toplumsal dinamiklerini yıkmaya çalışan kişi ve kurumlar olacağı unutulmamalıdır. Yerel gelişmeleri, milli, kültürel ve coğrafi gerçekleri ikinci plana atan bu küresel sınıflandırma çabalarını akamete uğratmak için elimizdeki kaynakları ve vasıtaları, “insan”ı anlamak ve ona yatırım yapmak için kullanmamız gerekmektedir. Toptancı bir anlayışın ürünü olan ve bireyin kendisi olmasına izin vermeyen bu tek tip sınıflandırma çabası kültür ve inancımızın en önemli öğretilerinden birisi olan kişinin kendi şakilesi üzerine hareket ettiği gerçeğini de göz ardı etmektedir.

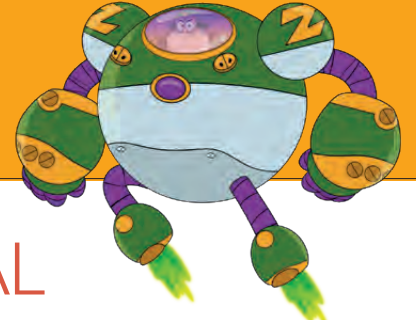
Bilinmeyen ve tahmin edilmesi zor bir geleceğe doğru ilerliyoruz. Bu geleceğe ev sahipliği yapacak olan genç nesillerin bizlerden beklentisi onları sadece iyi bir işe ve yüksek gelire sahip olacak şekilde hazırlamamızın çok ötesindedir. Asıl beklentileri, daha yaşanabilir ve adaletli bir dünyanın tüm toplumlar için tesisidir. Bu beklentilerin gerçeğe dönüşmesi için gerekli olan en önemli mekanizma ise şüphesiz eğitimidir. Dolayısıyla ülkelerin eğitim sistemlerini günümüzün ve geleceğin ihtiyaç ve beklentilerine cevap verebilecek şekilde güncellemeleri, müfredatlarını şekillendirirken küreselleşme adı altında sunulan ve toplumların bağımsızlığının önünde tehdit olması muhtemel “sentez bilgileri” iyi analiz etmeleri, dünyayı tanımının önemini vurgularken asıl önemli olanın kendimizi tanımak olduğunu unutmamaları, bugün küresel sorun diye ifade edilen iklim değişikliği ve yoksulluk gibi daha bir çok problemin kaynağının sözüm ona “modern ve gelişmiş ülkeler” olduğunun farkında olmaları ve buna göre hareket etmeleri gerekmektedir.

İkinci Dünya Savaşları, soğuk savaş dönemi, iletişim teknolojilerinin kişiselleşmesi ve küresel çapta yaşanan ekonomik kriz dönemleri bu olaylara örnek olabilir. Her ne kadar kuşaklara yön veren bu olayların tüm yaş gruplarını etkilemesi beklense de sosyologlar bu sürecin etkilerinin özellikle psikolojik olarak daha hassas ve yetişkinliğe geçiş evresinde olan kişiler üzerinde daha yoğun bir şekilde görüleceğini ifade etmektedir. Burada göz ardı edilmemesi gereken önemli noktalardan bir tanesi de yerel düzeyde yaşanan olayların kuşakların şekillenmesine olan etkisidir. Nitekim gelişmiş ülke ekonomileri bugünün gençlerini ekonomi ve konfor anlamında en rahat olan, eğitim faaliyetlerinden en üst düzeyde yararlanabilen, çevrim içi ortamlar sayesinde bilgiye her an hâkim olan “dijital

yerliler” olarak tanımlarken dünyanın diğer tarafında hala savaş ve terör olaylarının içerisinde büyüyen, açlık ve yoksulluk sorunuyla mücadele eden ve sosyal adaletsizliğin sonuçlarını her an tecrübe etmek zorunda olan bir neslin olduğu gerçeğini de göz ardı etmemek gerekir.

Bu nedenle aynı dönemi benzer yaş gruplarında tecrübe ediyor olsalar bile küresel çapta bireyleri tek bir kuşak ismi altında toplamanın doğru bir yaklaşım olmadığı ifade edilebilir. Hele ki değişim ve gelişim hızının takip edilemeyecek bir seviyede olduğu ve kitleler üzerinde etkili olan olayların sayısının ve çeşitliliğinin sürekli arttığı günümüzde gençleri “a, b, c...z” gibi başlıklar altında sınıflandırmak neredeyse imkansızdır. Nitekim önceleri 30-50 yılda bir kuşakların şekillendiği ifade edilirken günümüzde bu sürenin 3-5 yıl

TRT ÇOCUK KANAL
KOORDİNATÖRÜ
M. BORA DURMUŞOĞLU:

“ÇOCUKLARIMIZI KALİTELİ VE EĞİTİCİ YAPIMLARLA BULUŞTURUYORUZ.”

Çocuklara yönelik yapılan her işin eğitim açısından bir değeri, bir anlamı var. Çocuklar okul dışı zamanlarının önemli bir bölümünü, oyun oynayarak, televizyon izleyerek geçiriyorlar. Bu nedenle çocuklar için hazırlanan içerikler daha da önem kazanıyor. Ülkemizde çocukların en çok izlediği kanal TRT Çocuk... Sorumlu bir anlayışla çocuklarımızı kaliteli ve eğitici yapımlarla buluşturuyor. TRT Çocuk Kanal Koordinatörü M. Bora Durmuşoğlu ile TRT Çocuk ve yayın politikası üzerine keyifli bir sohbet yaptık.

 Bekir Bilgili

Çocuklara yönelik yapılan her işin eğitim açısından bir değeri, bir anlamı var. Çocuklar okul dışı zamanlarının önemli bir bölümünü, oyun oynayarak, televizyon izleyerek geçiriyorlar. Bu nedenle çocuklar için hazırlanan içerikler daha da önem kazanıyor. Ülkemizde çocukların en çok izlediği kanal TRT Çocuk... Sorumlu bir anlayışla çocuklarımızı kaliteli ve eğitici yapımlarla buluşturuyor. TRT Çocuk Kanal Koordinatörü M. Bora Durmuşoğlu ile TRT Çocuk ve yayın politikası üzerine keyifli bir sohbet yaptık.

Merhabalar Bora Bey, bize TRT Çocuk'un öyküsünü kısaca anlatır mısınız?

TÜRKİYE'NİN EN ÇOK İZLENEN ÇOCUK KANALI

1 Kasım 2008'de yayın hayatına başlayan TRT Çocuk, kurulduğu günden bu yana birbirinden farklı birçok mecrada içeriklerine yenilerini eklemeye devam ediyor. Çocuk gelişim uzmanları, psikologlar ve pedagoğların denetiminden geçirdiğimiz içerikleri, mobil oyun ve uygulamaları, sinemadaki başarısı, sosyal medyadaki gücü, lisanslı ürünleri, müzikal etkinlikleri, tiyatro gösterileri ve küçük okurların ellerinden düşürmediği dergisiyle daima çocukların sevgisini kazanan kanalımız, Türkiye'nin en çok izlenen çocuk kanalı olma başarısına sahip.

Kısa zamanda Türkiye'nin en çok izlenen çocuk kanalı olmayı nasıl başardınız? Yayın politikamızın bunda nasıl bir payı var?

"ÇOCUĞUN OLDUĞU HER YERDEYİZ"

Daha önce 'çocuk sesinin olduğu her yerde olmak' olarak ifade ettiğimiz misyonumuzu görme ve işitme engelli çocuklarımıza da ulaşmamız gerektiğini

düşünerek güncelledik ve artık 'çocuğun olduğu her yerde olmak' olarak tanımlıyoruz. Bu misyonu yerine getirmek için sağlamamız gereken iki unsur var; minik izleyicilerimizin sevgisini ve ebeveynlerin güvenini kazanmak. Kamu yayıncısı hassasiyetiyle bu iki unsuru sağlayarak yalnızca Anadolu'da değil, Türkiye'nin sesinin ulaştığı her coğrafyada daima ülkemizi en iyi şekilde temsil etme hayaliyle çalışıyoruz. Dolayısıyla bu gayretimiz de başarıyı beraberinde getiriyor.

İçerik üretimi sürecinde çocuk gelişim uzmanları, psikologlar ve pedagoğlardan faydalanıyoruz. Çocuğun medyayla sağlıklı ilişki kurabilmesi için eriştiği içeriklerin denetimden geçirilmiş olması bizim için çok önemli.

İçerik oluştururken çocukların gelişimi açısından nelere dikkat ediyorsunuz?

ÇOCUKLARIMIZA UZMAN DENETİMİNDEN GEÇİRİLMİŞ İÇERİKLER SUNUYORUZ

TRT Çocuk'u güçlü kılan unsurlardan bir diğeri, hedef kitleyle özdeşleşebilme kabiliyeti. Kamu yayıncısı sorumluluğuyla ticari kazanç elde etmenin ötesinde bir misyonla çocuklara güvenilir içerik üretmeyi hedefliyoruz. Çocuğun yüksek yararına odaklı bu yaklaşım sayesinde onları ekran başında kaldıkları süre boyunca eğlendirirken aynı zamanda sahip olmaları gereken kazanımları da en üst seviyeye çıkarmak istiyoruz. Bunu en doğru biçimde yapabilmek için içerik üretimi sürecinde çocuk gelişim uzmanları, psikologlar ve pedagoğlardan faydalanıyoruz. Çocuğun medyayla sağlıklı ilişki kurabilmesi için eriştiği içeriklerin denetimden geçirilmiş olması bizim için çok önemli.

Televizyon yayını dışında TRT Çocuk olarak başka ne gibi faaliyetleriniz var? Bildiğim kadarıyla çocuk yayınları ve çocuklara yönelik organizasyonlarda da oldukça aktifsiniz.

TRT ÇOCUK'UN MOBİL OYUN VE UYGULAMALARI 70 MİLYONU AŞKIN İNDİRİLMEME SAHİP

Ücretsiz ve reklamsız olarak sunduğumuz 70 milyonu aşkın indirilmeye sahip olan 38 adet mobil oyun ve uygulamamızı kullanıcılarla buluşturuyoruz. Bu mobil oyun ve uygulamalara her an ve her yerde tüm akıllı cihazlardan erişim sağlanabiliyor.

Sevilen uygulamalarımıza 23 Nisan'da bir yenisini daha eklemiştik: "TRT Çocuk Kitaplık". Türkiye'nin seçkin yayınevlerine ait en sevilen çocuk kitapları, ücretsiz ve reklamsız olarak "TRT Çocuk Kitaplık"ta bir araya getirildi.

Rafadan Tayfa Göbeklitepe, Türkiye'de tüm zamanların en çok izlenen animasyon filmi rekoruna sahip.

Diğer yandan TRT Çocuk, vizyona girecek yeni filmlerini izleyicilerle buluşturmak için gün sayıyor. “Aslan Hürkuş Kayıp Elmas” ve “Kaptan Pengu ve Arkadaşları 2” çok yakında beyaz perdede küçük hayranlarıyla buluşacak sinema filmleri arasında yer alıyor.

DEZAVANTAJLI ÇOCUKLARA DA ULAŞIYORUZ

2021 yılının başından bu yana birçok çizgi filmi ayrıntılı alt yazı seçeneğiyle sunmaya başladık. İşitme engelli çocukların diğer akranlarından farkları, okuma alışkanlıkları, okumada bölümlenme becerileri, dakika başına ortalama kaç kelime görmeleri gerektiği gibi konularda yapılan araştırmaları göz önünde bulundurarak uzun süren çalışmalar sonucu alt yazı seçeneğini sunmaya başladık. Konunun hassasiyetine uygun olarak uzman ekiplerden sürecin her aşamasında destek alındı. Burada normal alt yazı sisteminden farklı bir yöntem izlendi ve ayrıntılı alt yazı seçeneği tercih edildi. İşitme engelli çocuklarımız ise yalnızca kumandada bulunan alt yazı tuşuna basarak bu çizgi filmleri ayrıntılı alt yazıyla izleyebilir.

Dezavantajlı çocuklara ulaşma konusunda attığımız diğer bir adım ise işaret dili tercümesi oldu. Türkiye'nin ilk ve tek çocuk haber programı Haberin Olsun'da konusunda uzman bir işaret dili tercümanının anlatımıyla işitme engelli çocuklarımız da tıpkı diğer akranları gibi programı izleyebiliyor. Engel tanımayan yayın anlayışımızla dezavantajlı çocukların ulaşabileceği içeriklerin çeşitliliğini artırma yönündeki çalışmalarımız hız kesmeden devam ediyor.

SİNEMA FİMLERİ BEYAZ PERDEDE GİŞE REKORLARI KIRIYOR

Rafadan Tayfa Göbeklitepe, Türkiye'de tüm zamanların en çok izlenen animasyon filmi rekoruna sahip. Sinema tarihinde ilk kez vizyondaki 3'üncü haftasında gişe rekoru kıran 2019 yapımı animasyon ve macera türündeki Rafadan Tayfa Göbeklitepe, erişilmesi güç bir izlenme sayısı ile 3 buçuk milyonu aşkın izleyiciye ulaştı. Böylelikle Türkiye'de yerli ve yabancı tüm zamanların en çok izlenen animasyon filmi oldu. Bu hem animasyon sektörü açısından hem de TRT açısından tarihi bir başarıdır.

TÜRKİYE'NİN İLK VE TEK ÇOCUK MEDYASI KONFERANSI

Her yıl farklı bir başlık altında dünyanın dört bir yanından gelen konuklar eşliğinde düzenlenen Türkiye'nin ilk ve tek çocuk medyası konferansı olan TRT Uluslararası Çocuk Medyası Konferansı, pandemiden dolayı geçtiğimiz sene yapılamadı. Rekor bir katılım ile gerçekleştirilen son konferansta farklı bakış açıları ve vizyonlar bir araya getirilirken aynı zamanda çeşitli atölye çalışmaları da gerçekleştiriliyor. Alanında uzman isimlerin konuşmacı ve katılımcı olarak yer aldığı konferans, çocuğu odak alan farklı disiplinleri buluşturarak çocuk medyasının gelişimine katkı sağlamayı hedefliyor ve internet üzerinden de erişim sağlanabiliyor. Böylelikle ebeveynler de uzman isimlerin görüşlerinden faydalanabiliyor.

TRT Çocuk Uluslararası Çocuk Medyası Konferansı'nın 2022 yılında kaldığı yerden devam etmesi planlanıyor.

Müsaadenizle Ceketimi Çıkarabilir miyim Efendim?

İnsanoğlu, toprağı yoğururken toprağın da kendisini yoğurduğundan habersizdir. Bereketli topraklarda bol ürün yetişir. Bozkırda ise durum biraz farklıdır. Allah, bozkırda bereketi toprağından alıp insanına vermiştir. Yoksa başka türlü bozkırda bunca sazın yetişmesi nasıl izah edilir?

📍 Sümeyye YILMAZ TURAN - Okan YILDIZ

Myası âşık mayası, toprağı da âşık toprağı olan Neşet Ertaş, 1938 yılında “ay dost deyince yeri göğü inleyen” Muharrem ustanın oğlu olarak Kırşehir’in Çiçekdağı ilçesinin Kırtıllar köyünde sazın, söziün ve muhabbetin azık olarak sofraya konulduğu bir evde dünyaya geldi. Daha dünyaya geldiği ilk gün babasının sevinçle sazı söyletmesi ile saz önce kulağına sonra kalbine girmiş, sanat hayatı çoktan başlamıştı. Küçük Ertaş, üç dört yaşlarından itibaren babası gibi saz çalmaya heveslendi. Elde imkân yok, o da aldı anasının çamaşır tokacını saz çalar gibi yaptı ve saz eğitimini başlattı.

*“Yeni bitirmiştım üç ile dördü
Baban gibi sazıcı oldun dediler”*

Okumak, öğrenmek, okula gitmek onun için hep bir arzu olarak kaldı. Zor hayat şartları onun yolunu okula değil, Kelismailuşağı köyündeki varlıklı ailelerin tarlalarına çıkardı. Bu köyde bağları bekledi, öküzleri güttü, düvenleri sürdü ama yolu bir türlü okul yoluna çıkmadı.

Ertaş ailesi, tüm bozkırı turladı. Yozgat'a, Kayseri'ye, Niğde'ye, Nevşehir'e, Kırıkkale'ye, Kırşehir'e gittiler. Gittikleri her yerde köy köy gezip düğünlerde saz ve cümbüş çaldılar. Sazlarını, sözlerini, seslerini ve avazlarını bozkırın tüm bucaklarında bıraktılar.

Kırşehir'de keman çalmaya başlayan Neşet Ertaş, bir yandan sazını, bir yandan da çalıp söylemeyi ilerletmeye çalışır. On beş on altı yaşlarında güçlü bir duyguyla yüreği sarsılır. İlk aşkına tutulmuştur. Aşk ataşı düşünce garip gönlüne 1953 yılında sözü ve müziği kendisine ait olan ilk türküsünü de yakar. Böylece çalıp söylemenin yanına yazmayı ve bestelemeyi de ekler.

EFENDİM SAZ ÇALARIM

Aşkın ataşıyla bozkıra sığamaz hâle gelir. Elinde sazi, üstünde en güzel giyimleri yola çıkar. Zor bela İstanbul'a düşürdüğü yolun sonu Şençalar Plak'tır. Saz çaldığını söyler hemen ve başlar "neden garip garip ötersin bülbül" bozlağını çalmaya. Kim varsa dükkânda onun çığlığına dikkat kesilir ve birden önüne bir kâğıt getirirler. Artık bir imzası bir de adı vardır "garip".

VARIP BİR CANANA İKRAR VERDİN Mİ?

Batı müziği, yapısal olarak pes seslerden tiz seslere doğru gitme eğilimi gösterirken bizim müziğimizde durum tam aksidir. Öyle ki bozlaklarda bu açıkça görülmek-

Neşet Ertaş'ın aslında Türk kültür tarihimizin Kam-Şaman-Ozan geleneğinin devamı olan ve ozandan devşirilen âşık sıfatını taşıdığı ve Türk toplum yapısının bir tezahürü olduğu görülmektedir. Kökü mazide olan ancak yaşadığı devrin şartlarına göre kendini güncelleyen gelenek, Neşet Ertaş'ın sazında ve sözünde karşılık bulmaktadır.

Neşet Ertaş, her daim gönlünün derinlerinde hissettiği lirizmi, duygu yoğunluğunu saz ve söz yoluyla ifade etmiştir. O'na babasının sazındaki 17 perde yetmemiş, davul çalmadaki hünerini sazıyla birleştirmiştir.

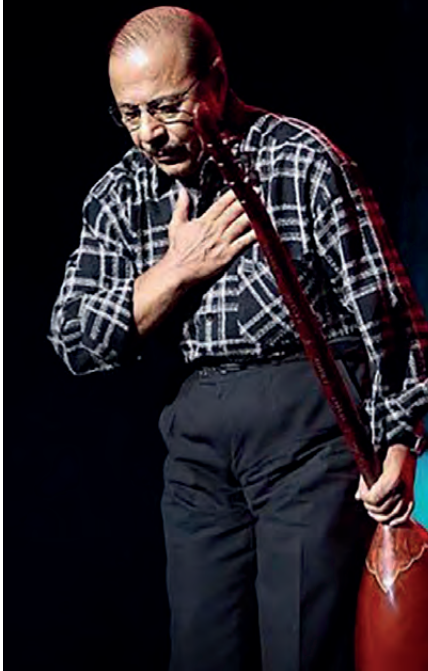
tedir. Âşığın çığlığı andıran sesi, bir acı inlemeden, isyandan sonra gittikçe dinginleşir ve sessiz bir teslimiyete dönüşür. Bu, toprağınca yoğrulan insanın bir bakıma müziğine yansımadır. İnkâr olmadan ikrar olmayacağı gibi, çığlıklar, inlemeler ve isyanlar olmadan dinginleşmek, hakikati kabul etmek de pek güçtür. Neşet Ertaş, müzikte ikrarın en güzel örneklerindedir. Onun Zahide'si hepimizin Zahide'si, onun gönül dağı hepimizin gönül dağı olmuştur. Bu da Anadolu insanının, batılıların kolektif bilinçaltı dedikleri bizim ise insanın aynı toprakta mayalanması olarak izah ettiğimiz durumdan kaynaklanmaktadır.

Umay Günay, Âşık Tarzı Şiir Geleneği ve Rüya Motifi adlı eserinde Âşıklığın ferdi bir

husus olduğu kadar ictimâî bir yön arz ettiğini ifade etmektedir. Buradan hareketle Neşet Ertaş'ın aslında Türk kültür tarihimizin Kam-Şaman-Ozan geleneğinin devamı olan ve ozandan devşirilen âşık sıfatını taşıdığı ve Türk toplum yapısının bir tezahürü olduğu görülmektedir. Kökü mazide olan ancak yaşadığı devrin şartlarına göre kendini güncelleyen gelenek, Neşet Ertaş'ın sazında ve sözünde karşılık bulmaktadır. Onda hem Yunus dinginliği hem Karac'oğlan coşkunuğu vardır. Bu da âşığın kültür taşıyıcı özelliğini gözler önüne sermektedir. "Kolektif Bilinaçaltı"nın bundan güzel örneği olabilir mi?

Neşet Ertaş, bozlak geleneğimizin bir önceki büyük ustası Muharrem Ertaş'ın

yanında yetişen, Çekiç Ali, Hacı Taşan gibi şahsiyetlerle Anadolu'yu gezen, Anadolu'yu gezerken müziğini zihinlere ve kalplere adeta bir çivi gibi zerk eden, içerisinde yaşadığı toplumun neşesini de hüznünü de sazına, sözüne taşıyan bir âşıktır. Bir taraftan "Yalan Dünya" deyip sitem edip üzülürken bir yandan "Halime Kız" diyerek halkın neşesine ortak olmuş ya da neşesine halkı ortak etmiştir. Bu, Anadolu insanının Dede Korkut Kitabı'nda yer alan destanlarda olduğu gibi iki yönünü ortaya koymaktadır. Umutsuzluğa düşmeyen, neşesini de acısını da derin bir duygu yoğunluğuyla yaşayan insanımızın var olduğu toprakların üzerinde böylesine sanatçıların yetişmesine şaşılmalıdır.

Neşet Ertaş, her daim gönlünün derinlerinde hissettiği lirizmi, duygu yoğunluğunu saz ve söz yoluyla ifade etmiştir. O'na babasının sazındaki 17 perde yetmemiş, davul çalmadaki hünerini sazıyla birleştirmiştir. Sazın böğrüne vurarak, sazında ve sözünde tok bir ses meydana getirmiştir. Böylece sazındaki perde sayısını 32'ye çıkartarak ruhunda hissettiği duygularını sazıyla birleştirerek dinleyenlerin ruhuna sunmuştur. Bu denli güçlü bir sese ve saz çalma kabiliyetine sahip olmasına rağmen "Mütevazı olanı Rahmet-i Rahman büyütür" düsturuyla hareket ederek dinleyicilerine karşı her zaman gıpta edilecek bir saygı ve hürmet beslemiştir. 21. yüzyıl sanatçılarının kendilerine rol model aramada çok uzağa gitmesine gerek yoktur. Öyle ki konserinde giydiği ceketin kendisini terletmesi üzerine ceketini çıkarmak için dinleyicilerinden müsaade istemesi bile tek başına onun örnek alınması için yeterli bir sebeptir.

KAYNAKLAR

Günay, U. (1999). Türkiye'de Âşık Tarzı Şiir Geleneği ve Rüya Motifi. Ankara: Akçağ Yayınları.

Ergin, M. (2018). Dede Korkut Kitabı I-II: Metin-İndeks-gramer-tıpkıbasım. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Yamaner Yamak, Hasibe. Neşet Ertaş'ın Hayatı ve Eserleri. Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, 2003.

Modern Eğitim

Tarihimizde Bir Köşetaşı:

Vefa Lisesi

1874'te açılan Vefa Lisesi ilk resmî lisemizdir. Çeşitli eserlerde, Vefa Lisesinin Mekteb-i Mülkiyenin hazırlık şubesi şeklinde 1872 veya 1873 yılında açıldığı yönünde bilgiler varsa da kaynaklar bu bilginin doğruluğunu teyit etmemektedir. Vefa Lisesinin kuruluşundaki ismi İdadi Mektebidir.

Prof. Dr. Fatih Demirel

Uludağ Üniversitesi

Osmanlı Devleti'nde eğitim kurumlarının hiyerarşik yapısı ve onların işleyişi 1869'da yürürlüğe giren Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ile belirlenmiştir. Nizamname, ortaöğretim kurumlarını ikili bir yapıda tasarlamıştır. Buna göre nüfusu 1000 haneyi geçen yerlerde, öğretim süresi 3 yıl olarak açılacak olan idadiler ortaöğretimin ilk kademesini oluşturacaktı. Rüştüyelerden mezun olanlar idadilere devam edeceklerdi. İdadilerin üzerinde ise vilayet merkezlerinde, idadi mezunları için 3 yıllık bir eğitimi kapsayacak olan sultaniler açılacaktı. Ancak tarihi süreç Nizamnamede planlandığı gibi işlememiştir.

KURULUŞTAN VEFA İDADİSİNE

İlk idadinin açılışı Cevdet Paşa'nın Maarif Nazırı olmasıyla gündeme gelmiştir. Cevdet Paşa 18 Aralık 1873'te Sadrazamlığa sunduğu yazısında idadilerin o tarihe kadar açılmamış olmasının ortaya

çıkardığı sıkıntıları anlatmıştır. Problemin çözümü için bir de komisyon oluşturulmuştur. Komisyon, Nizamnamede belirtildiği üzere nüfusu 1000 haneyi geçen yerlerde idadi açılması gerektiğini ancak bunun çeşitli nedenlerle mümkün olamayacağını, bu nedenle de şimdilik numune bir idadinin açılması gerektiğini ifade etmiştir. Örnek olarak açılacak idadiye yeni bir okul binası yapmak için de fazlaca paraya ve vakte ihtiyaç vardı.

Nihayetinde, tüm nedenler dikkate alınmış ve ilk idadinin yani ilk resmi lisenin vakit kaybetmeden açılabilmesi için Valide Macid Türbesi civarında bulunan Darülmaarif'in idadiye çevrilmesi kararlaştırılmıştır. Darülmaarif, Sultan II. Mahmud'un annesi Bezmialem Valide sultan tarafından 1850 yılında rüştüye eğitimi için yaptırılmış bir okuldu. Darülmaarif hem mevki hem de bina olarak elverişli görünüyordu. Açılacak idadinin ilk öğrencileri de Darülmaarif'in başarılı öğrencileri arasından seçilecekti. Seçil-

meyen öğrenciler ise yakınlarda bulunan Fazıl Paşa Mektebine gönderilecekti.

Darülmaarifin idadiye çevrilmesi ile ilgili hazırlanan kanun taslağı 6 Ocak 1874 tarihinde padişah tarafından onaylanmış ve böylece Osmanlı Devleti'ndeki ilk resmi lise kurulmuştur. Aynı yıl içerisinde öğretim faaliyetlerine de başlanmıştır. Darülmaarif binası rüştüye eğitimi için planlanmış olduğundan bu yeni açıl-

lan idadi için çok uygun olmamıştır. Bu nedenle Darülmaarif sahasında yeni bir idadi binası yapılmasına karar verilmiştir. Binanın yapım işi Anastaş ve ortağı Yorgi Kalfalara verilmiştir.

Okul, askeri idadilerle karıştırılmamak için Mekteb-i Mülkiye İdadisi olarak da isimlendirilmiştir. İsminde kullanılan mülki sıfatı, çok kısa süreliğine de olsa kapatılmasına sebep olmuştur. Bu ilk idadi Sultan

II. Abdülhamid zamanında Mekteb-i Mülkiyenin (Şimdiki Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi) bir yükseköğretim kurumu olarak yeniden kuruluşu sürecinde Mekteb-i Mülkiyenin hazırlık sınıfı zannedilerek kapatılmıştır. Ancak yanlışlık hemen fark edilmiş ve kapatılan idadinin, Nizamname gereğince açılmış olan idadilerin ilk örneği olduğu anlaşılmış ve okul tekrar açılmıştır (14 Mart 1878).

1913 yılında, diğer yedi yıllık idadilerin de sultaniye dönüştürülmesi kararlaştırıldı. Bu doğrultuda Vefa İdadisi de 1913–1914 ders yılı itibariyle sultaniye dönüştürüldü ve Vefa Sultanisi olarak adlandırıldı.

Vefa Lisesinde kimya dersi.

Okul, İdadi Mektebi, Mekteb-i İdadi, Mekteb-i Mülkiye İdadisi isimleriyle anıldıktan sonra, vilayetlerde de idadiler açılmaya başlanıp her biri bulunduğu vilayetin adıyla anılmaya başlanınca Der-saadet İdadisi (İstanbul İdadisi) olarak isimlendirilmiştir. Okul Şehzadebaşı'nda Acemoğlu Meydanı'ndaki Saffet Paşa Konağı'nda eğitim-öğretime devam ederken Vefa'da bulunan Mütercim Şirvanizade Rüşdü Paşa'dan Gazi Ahmet Muhtar Paşa'ya geçmiş olan konağın satın alınmasıyla birlikte oraya taşınmıştır. Okulun Vefa Semt'i'ne taşınmasıyla birlikte adı da Vefa Mekteb-i İdadi-i Mülkiye-i Şahanesi olarak ifade edilmeye başlanmıştır.

RÜŞTİYE, İDADI, SULTANI

Vefa idadisi, Nizamnameye uygun olarak, 3 yıl öğretim süreli olarak kurulmuştur. 1892 yılında idadiler yatılı ve gündüzlü olarak ikiye ayrılmış ve vilayet merkezlerinde bulunan yatılı idadilerin öğretim süresi yedi yıl olarak belirlenmiştir. O idadilerin ilk 3 yılı rüştiye sınıflarını, sonraki 2 yıl ortaöğretimin ilk kademesini oluşturan idadi âdi sınıflarını, son 2 yıl ise ortaöğretimin ikinci kademesini oluşturan idadi âli sınıflarını oluşturacak şekilde düzenlenmiştir. Vefa İdadisinde ise bünyesinde rüştiye sınıfla-

1925-1926 ders yılına kadar ortaokul mahiyetinde olan okul, o ders yılında Vefa Erkek Lisesi adıyla liseye dönüştürülmüştür. Ancak okul bir sonraki ders yılında yine ortaokula çevrilmiştir. 1933 yılında okul tekrar lise statüsüne geçirilmiştir.

rı olmadan rüştiye mezunlarının kabul edildiği 4 yıl süreli bir ortaöğretim kurumu olarak eğitime devam edilmiştir. Okulun yatılı kısmı bulunmamaktadır. Daha sonra İstanbul'da açılan idadiler

de Vefa İdadisi örneğinde olduğu gibi yalnızca lise seviyesinde sınıflarla 4 yıl süreli olarak kurulmuşlardır. Anlaşılacağı gibi Nizamnamede planlanan sultani mektepleri de idadilere sınıf eklemek suretiyle açılmıştır.

Maarif-i Umumiye Nizamnamesinde idadilere ve sultanilere Müslüman ve gayri Müslim öğrencilerin birlikte gitmesi kararlaştırılmıştır. Bu çerçevede Vefa İdadisinde hem Müslüman hem de Gayrimüslim öğrenciler birlikte eğitim almışlardır.

VEFA İDADİSİNDEN VEFA SULTANİSİNE

II. Meşrutiyet Dönemi'nde, 1910 yılından itibaren idadilerin sultaneye dönüştürülmesi kararı alınmıştır. Alınan bu kararla, eğitim kalitesi Avrupa liselerinin seviyesinde olan, rüşdiye sınıflarından başka, her

1915-1916 Vefa Mekteb-i Sultanisi muallim ve son sınıf talebeleri toplu halde.

Vefa Mekteb-i İdadî-i Mülkiye-yi Şahanesi Aferin belgesi.

devresi üçer yıllık iki devreden oluşan ve mükemmel bir eğitim vermesi planlanan sultanilerin açılması amaçlanıyordu. Bu doğrultuda ilk etapta on iki idadi sultanîye dönüştürülmüştür. Ancak Vefa İdadisi, Sultaniye çevrilen bu on iki idadi arasında değildir. Okulda, 1912-1913 ders yılı sonuna kadar bir idadi mektebi statüsünde eğitim faaliyetlerine devam edilmiştir.

1913 yılında, diğer yedi yıllık idadilerin de sultaniye dönüştürülmesi kararlaştırıldı. Bu doğrultuda Vefa İdadisi de 1913-1914 ders yılı itibarıyla sultaniye dönüştürüldü ve Vefa Sultanisi olarak adlandırıldı. Yeni sultanilerin öğretim süresi 12 yıl olarak belirlenmişti. Sultaniler ilköğretim ve ortaöğretimin tüm sınıflarını barındırıyorlardı. İptidai olarak adlandırılan ilk 5 yıl günümüz ilkokulları gibiydi. Tali sınıflar olarak adlandırılan sonraki 7 yılın ilk dört senesi ilk devreyi, son üç sınıf ise ikinci devreyi oluşturmaktaydı. Üç yıllık ikinci devrede dersler Fünun ve Edebiyat olmak üzere ikiye ayrılmıştı. Vefa Sultanisinin ilk ders yılında, okulda hem iptidai hem de tali sınıflar açılmıştı. Ancak, bu ilk yıl okulun iptidai kısmının dört ve beşinci sınıflarında, tali kısmının ise yedi, dokuz ve on ikinci sınıflarında öğrenci bulunmamaktaydı.

VEFA SULTANİSİNDEN VEFA LİSESİNE

Vefa Sultanisi, Cumhuriyet Dönemi'nin ilk yıllarındaki eğitim yapılanmasında bir devreli erkek lisesi, yani ortaokul olarak yerini almıştır. 1925-1926 ders

yılına kadar ortaokul mahiyetinde olan okul, o ders yılında Vefa Erkek Lisesi adıyla liseye dönüştürülmüştür. Ancak okul bir sonraki ders yılında yine ortaokula çevrilmiştir. 1933 yılında okul tekrar lise statüsüne geçirilmiştir.

1949-1950 ders yılında Vefa Erkek Lisesi'ne kız öğrenciler de kabul edilmiştir. Bu durum 1952-1953 ders yılına kadar devam etmiş ancak o ders yılından itibaren Vefa Erkek Lisesi'ne, eskiden olduğu gibi, yine yalnızca erkek öğrenciler kabul edilmiştir. 1958 yılında Vefa Lisesi bünyesinde, Vefa Akşam Lisesi ismiyle, İstanbul'un ilk akşam lisesi açılmıştır. Ortaokul mezunu olan her yaşta öğrencinin kabul edildiği okulun öğretim süresi dört yıldır. Vefa Akşam Lisesi, 1976 yılına kadar Vefa Lisesi bünyesinde, faaliyetlerine devam etmiştir.

Vefa Lisesi 1989-1990 ders yılında Anadolu lisesi statüsüne geçirilmiştir. Bu statüdeki ilk öğrencilerini 1990-1991 ders yılında almış olan okulun adı da Vefa Anadolu Lisesi olarak değiştirilmiştir. Ancak 2001 yılında, tarihi bir okul olması münasebetiyle, Anadolu lisesi statüsünde kalmakla birlikte, okulun ismi, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından tekrar Vefa Lisesi olarak değiştirilmiştir.

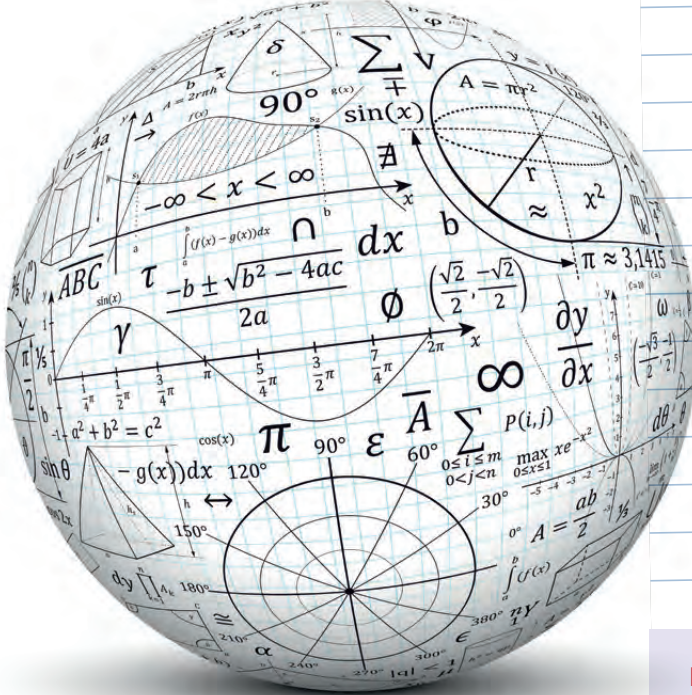
KAYNAK

Fatih DEMİREL, "Kuruluşundan Günümüze Vefa Lisesi", Prof. Dr. Yahya Akyüz'e Armağan Türk Eğitim Tarihi Araştırmaları, Eğitim ve Kültür Yazıları, Pegem Akademi Yayınları, Ankara 2010, başlıklı çalışmadan üretilmiştir.

Maarif Sözlüğü

📖 Eyyup BOSTANCI

Riyaziye (Matematik)

Albert Einstein'ın "Kesin olduğunda gerçeği yansıtmaz, gerçeği yansıttığında da kesin değildir." gibi felsefi bir tanıma büründürdüğü matematik, insanın analiz yapma gücünü artırır ve kişiye bir problem karşısında değişik yollardan çözüm üretme yeteneği kazandırır.

Matematik kelimesi Arapçada riyaziye ریاضية olarak adlandırılmıştır. Çok ilginçtir ki riyaziyenin ilk anlamı "disiplin etme, özellikle tarikatla züht disiplini" anlamına gelmektedir. Kelimenin anlamı bile matematiğin ne kadar önemli olduğunu gözler önüne sermektedir. Matematik sözcüğü de dilimize Fransızcadan gelmiştir. Fransızca **mathématique** Eski Yunancada **mathēmatiká** μαθηματικά "genel anlamda ilim, özellikle sayılar ilmi" sözcüğünden alınıdır. Her anlamında bir güzellik barındıran bu ilim aynı zamanda **μαθηματικός** (mathematikós) "öğrenmekten hoşlanan" anlamına da gelir. Ve sıkı durun hani derste öğretmen bir soru sorduğunda "Ben bilirim" diyorsanız siz aslında "matematik" demiş oluyorsunuz. Bu da ne demek! diyenlere hemen açıklayalım: "Matesis" Eski Yunancada "Ben bilirim" demektir ve matematik anlamında kullanılmıştır. Matematiğin insana güven veren bir hava kazandırmasında kelimenin barındırdığı anlamların da etkisi olduğu aşikârdır.

Defter

Öğrenciliğin olmazsa olmaz araç gereçlerinden birisidir. Kareli, çizgili, harita metot, müzik, resim defteri gibi. Hele de son yıllara kadar öğrencinin hem sevinç hem de korku kaynağı olan ve öğretmen tarafından kullanılan not defterini de unutmamak lazım. Her ders ve amaç için ayrı ayrı şekilde meydana getirilen bu vazgeçilmez eşyanın bir başka özelliği daha var: Çok ilginçtir ki öğrenci için çok önemli bir eşya olması hasebiyle ismi pek çok dilde aynı kökten gelmektedir. Arapça *daftar* دفتر "yazı tableti" anlamına gelmektedir. Aramice/Süryanice aynı anlama gelen **dipterā** ܕܦܬܪܐ sözcüğünden alınıdır.

Bu sözcük Eski Yunancada **diphthéra** διφθέρα «1. tabaklanmış deri, 2. yazı tableti olarak kullanılan kesilip perdahlanmış deri tabakası.» anlamında kullanılmıştır.

Tarihî süreçte insanoğlu yazıyı icat edince parşömeni, ceylan derisini, ağaç yaprağını ve taşları defter niyetiyle kullanılmaktaydı. Eski Türkler de defter yerine taşı kullanmıştır. Göçebe bir hayat sürdüren Türkler tarih yazıcılığında taşta yazı yazarak en eski belge niteliği taşıyan Orhun Abideleri'ni vücuda getirmiştir. Tarihî kaynaklar Eski Türkçe döneminde de defter yerine "tepter" kelimesinin kullanıldığını işaret etmektedir. Aramca veyahut Farsçadan erken bir alıntı olarak bu kelimenin alınmış olabileceği de düşünülmektedir. Rahmetli dedem de memleketin ağır özelliğiyle deftere yazıyla alakasından mütevellit "yazılık" derdi. Yazı yazılan şey gibi.

Müsamere

Tanzimat'la sosyal hayatımıza giren ve "alafranga gece eğlencesi" anlamına gelen bu kelime zamanla değişiklik göstermiş ve Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren okullarda öğrencilerin sunduğu, içerisinde şiirlerin ve oyunların yer aldığı gösterilere verilen ad olmuştur.

Bu etkinliklerde görev alan öğrenciler okulda parmakla gösterilir ve takdir edilirdi. Toplum karşısına çıkıp şiirler okuyup oyunlar oynayan öğrenciler kendilerini geliştirme ve sosyalleşme imkânı da elde ederlerdi.

Günümüzde sosyal etkinlik, kulüp etkinliği gibi adlar alan bu oyunlar Arapça **semr** (mehtaplı gecelerde sohbet etmek) kökünden gelmiştir. Kelime üretme veyahut kelimenin anlamından hareketle yeni bir özellik türetmede mahir bir milletiz. Eskiden bu tarz öğrenci etkinlikleri de genellikle akşam vakitlerinde yapıldığı için Arapça "samar" sözcüğünün mufâ'alat vezni masdarı ile müsamere مسامرة "akşam sohbeti, akşam vakti toplanıp konuşma" sözcüğünden esin-

lenerek bu ismi kullanmışız. Kelimenin tercih edilmesinin bir başka nedeni de az önce de belirttiğimiz üzere bu etkinliklerin Osmanlılar zamanında akşam yapılmasıdır. Bu nedenle kelime **sumra** سمرة «siyaha yakın koyu kahverengi» sözcüğü ile de eş kökenlidir.

Post-it

Öğretmenlerin hiç vazgeçemedikleri bir yöntemdir. Derse girerler ve "Nerede kalmıştık çocuklar?" diye sorarlar. Bu soru biraz da hazırbulunuşluğu sağlamak içindir. Yine öğretmenlerin öğrencilere kitapta önemli gördükleri kısımlarla ilgili "Burayı işaretleyin, burası oldukça önemlidir arkadaşlar!" gibi açıklamaları öğrenciler için sınava hazırlanırken fayda sağlayan ipuçlarıdır. Günümüzde yapışkanlı not kâğıtlarıyla ki adına 'post-it' diyoruz bu işi çözmüşüz. Peki bu kelime nereden gelmiştir? Arkası yapışkanlı not pusulası olan post-it bir markanın ismidir. İlk kez 1975'te bir firmanın adıyla çıkmıştır ve bu marka eşyanın adı olarak kullanılagelmiştir. Post, İngilizcede "direk dikmek, bildiri ve ilan

asmak" anlamına gelmektedir. Post- it de "onu ilan etmek, onu yapıştırmak" anlamına gelir. Peki eskiden öğrenciler bu işi nasıl yapıyorlarmış, hiç düşündünüz mü?

Bir zamanlar öğretmenler ve talebeler bu iş için balmumu yani şemü'l-asele kullanıyorlarmış. Sibyan mekteplerinde muallim, talebeye "Bu konu önemlidir." dediği zaman talebe hemen kitaptaki ilgili yere balmumu yapıştırıyormuş. Yine "Dersimiz burada kaldı." anlamında da talebe derste son geldiği yere balmumu yapıştırmış. Hatırlamayı kolaylaştırmak adına güzel bir uygulamamış bu. Belki de gelecekte bu işi öğrenciler lazer kalemlerle yapacak! Hatta başlanmıştır bile...

Ertik Okulları

Bir insanın elinde altın bilezik olmasını sağlayan meslek ve sanat edindirmeye yönelik okullar her devirde varlığını devam ettirmiştir. İnsanlık tarihi kadar eski olan usta-çırak ilişkisinin ve Ahilik teşkilatının meslek eğitiminin resmî manada devlet eliyle yapıldığı okullar mevcuttur. Bu okullarda günümüz teknolojisi ve gelişmeleri de dikkate alınarak yeni bölümler açılmakta ve eğitimlere devam edilmektedir. Yani kısacası "Benim çocuğum ertik okuluna gidiyor." diyen bir veli günümüzdeki meslek lisesinden bahsetmektedir.

Dilimizde İngilizce **art** "sanat" kelimesinin değişimi ve **тік** takısıyla "sanatla alakalı" anlamına gelen bu kelime Arapça "**sanat**" ve "**zanaat**" sözcükleri yerine kullanılmıştır. İlk dönemlerde sanat okulu olarak daha sonra meslek lisesi anlamında kullanılan bu kelime Cumhuriyetin ilk yıllarında Öztürkçe akımı doğrultusunda dilimize girmeye ve sözlükte yer edinmeye çalışmış fakat pek fazla kullanılmadığı için unutulmuş kelimeler listesine girmiştir.

Sömestir

Öğrenciler için çok güzel bir çağrışım yapan ve bir türlü tam olarak adını telaffuz edemediğimiz kelime Türk Dil Kurumu Sözlüğüne göre yarıyıl anlamına gelmektedir.

Fransızca semestre "altı aylık süre, okulda yarıyıl" sözcüğünden alınmıştır. Fransızca olan bu sözcük de Latince semestris «altı aylık süre» sözcüğünden alınıdır. Bu sözcük Latince sex, six se- «altı» ve Latince mens-mensis «ay» sözcüklerinin birleşiminden oluşmuştur.

Ay'ın dünya etrafındaki altı defa dönüşüne "sömestir" yani "altı aylık süre" adı verilmiştir. Bu coğrafi bilgiden hareketle yola çıkmış ve okul açıldıktan sonra altı ay geçince öğrencilerin dinlenip eğleneceği ve dinlenirken öğreneceği kısa bir mola anlamına gelen bu kelime icat edilmiş.

Bizde de bir türlü tam olarak ismi telaffuza oturmamış kelime yarıyıl ve yarıyıl tatili olarak kullanılmıştır. Türkiye'de okullar eylül ayının birinci veyahut ikinci haftası açılır. 180 iş gününün yarısı olan doksaninci günde yarıyıl tatiline girilir. Bu da altı aylık bir süre olmasa da yaklaşım olarak kelimedenden hareketle eğitim literatürümüze girmiş bir kavram olmuştur.

Öğrenme Güçlüğü

Öğrenme güçlüğü; çocuğun okuma-yazma, matematik-aritmetik beceriler, konuşma dinleme, akıl yürütme yeteneğini kazanma ve kullanabilmesinde yaşadığı zorluk olarak tanımlanır. Bu terim öğrenme bozukluğu, disleksi adlarıyla da anılır.

 Mahir Kılıçoğlu Özel Eğitim Öğretmeni

Algılama problemi yaşıyor diye daha birinci sınıftayken okulda uzaklaştırılmıştı. Okulda ne anlatılıyorsa, bunları öğrenemiyordu Thomas. Öğretmeni onun umutsuz bir vaka olduğunu düşünmüş olmalı ki evine yollamış. Onun en büyük şansı ailesinin çocuklarına olan inancıydı, eğitimi için üç yıl durmadan uğraşmışlar. Sonradan dünya tarihinin en büyük mucidi olan bu kişi ampulü de icat eden **Thomas Edison**'dur.

Dünyanın görmüş olduğu en ünlü Fizikçi olan **Albert Einstein** okulda kendisi hakkında verilen hükmü şöyle anlatıyordu: "Aklımın yavaş çalıştığı, asosyal olduğu ve ölene kadar aptal rüyaların peşinde sersemce savrulacağı söyleniyordu."

Ünlü yazar **Agatha Christie** kendisi ile ilgili şu bilgiyi paylaşıyor: "Ailedeki en yavaş kişi olduğumu düşünürdüm. Korkarım oldukça haklıydım ve bu gerçeği kabul etmem gerekiyordu. Yazmak ve heceleme benim için kâbustu. Yazdığım harfler asıllarından çok farklı oluyordu. Okuma ve telaffuzum da felaket derecede kötüydü."

Öğrenme güçlüğü çeken çocuklar sınıf atladıkça, akademik ilerleme konusunda akranlarıyla arasındaki makas artmaktadır. Özellikle, özel eğitim tedbirlerinin alınmaması durumunda bu makas aralığı hem erken açılmakta hem de telafisi zor sorunlara neden olmaktadır.

Bu örnekleri çoğaltmak mümkündür. Bazı çocuklar, kendilerinde hiçbir zekâ sorununu olmadığı halde, çeşitli nedenlerden ötürü bir ya da birkaç dersi başarmakta çok zorlanmaktadır. Öğrenme güçlüğü olarak tanımlanan bu durumun bir başka adı da **Disleksi**'dir.

Öğrenme güçlüğü okullarda çok sık rastlanılan durumlardan biridir. Geçmişte başarısızlıklarıyla gündeme gelen, öğrenme güçlüğü çeken çocuklar, artık özel eğitimden yararlanması gereken grup olarak görülmektedir. Bu çocukların okul çağı çocukları arasında yaklaşık %10 oranında olduğu tahmin edilmektedir.

NEDİR ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ

Öğrenme güçlüğü; çocuğun okuma-yaz-

ma, matematik-aritmetik beceriler, konuşma dinleme, akıl yürütme yeteneğini kazanma ve kullanabilmesinde yaşadığı zorluk olarak tanımlanır. Bu terim öğrenme bozukluğu, disleksi adlarıyla da anılır¹.

Öğrenme güçlüğü çeken çocuklar zihinsel engelli değildirler. Normale yakın, normal ya da normalüstü düzeyde zekâ dağılımları gösteren çocuklarda da öğrenme güçlüğü gözlenebilmektedir. Öğrenme güçlükleri, dinleme, konuşma, okuma, yazma, usa vurma ya da matematik yeteneklerinin kazanımında ve kullanımında önemli ölçüde güçlüklerle kendini gösteren heterojen bir grup bozukluğu içeren genel bir terimdir².

Öğrenme güçlüğü gösteren çocuklar normal çocuklardan ayırdedilebilir bir farklılık göstermemektedirler. Bu çocuklar çoğu zaman tembel, başarısız, yavaş gibi nitelermelerle etiketlenerek eğitim hayatına devam etmek zorunda kalmaktadırlar.

Öğrenme güçlüğü çeken çocuklar, toplumda oldukça sık karşılaşılan çocuklardır. Buna rağmen, eğitimleri henüz ciddi bir yaygınlık kazanmamıştır. Bunun nedenleri olarak:

- Öğretmenlerin öğrenme güçlüğü hakkında yeterince bilgi sahibi olmamaları
- Ebeveynlerin hem bilgi sahibi olmaları hem de çocuklarının etiketlenmesini istememeleri

- Öğretmen eksikliği
- Yönlendirme süreçlerinin bilinmemesi veya işletilmemesi,
- Sağlık kurumlarında yapılan yanlış sayılabilir.

Deneyimler, öğrenme güçlüğü çeken çocukların, zihin engeli durumu yaşamadıklarından genellikle ikinci sınıfta kendilerini belli ettiklerini göstermektedir. Çünkü birinci sınıftaki başarısızlıkları görece birkaç ayla sınırlıdır. İkinci sınıfta bu yaklaşık bir yıla çıkmaktadır.

Öğrenme güçlüğü çeken çocuklar sınıf atladıkça, akademik ilerleme konusunda akranlarıyla arasındaki makas artmaktadır. Özellikle, özel eğitim tedbirlerinin alınmaması durumunda bu makas aralığı hem erken açılmakta hem de telafisi zor sorunlara neden olmaktadır.

ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ VE TELAFİSİ ZOR SORUNLAR

Sınıfta bir ya da birkaç alanda akranlarından geri olan çocuklar, ilerleyen yaşlarda çeşitli olumsuz tutum ve davranışlar geliştirebilmektedirler. Okullarda yapılan çalışmalarda, öğrenme güçlüğü

çeken çocukların öğrenme ve kendi benlik algılarıyla ilgili oluşturdukları tutum ve davranışlar, okuldan nefret etmeden, öğrenilmiş çaresizliğe kadar geniş bir yelpazede kendini göstermektedir.

Okuldan Nefret Etme: Sürekli başarısızlık yaşanan, sürekli olumsuz tepkiler alınan bir ortamdan çocukların hoşnut olması beklenemez. Akran grubunun alay konusu olmak, öğretmenlerin yanlış yaklaşımları, öğrenme güçlüğü çeken çocukların karşı karşıya kaldıkları zarar verici temel süreçleri oluşturur. Öğrenme güçlüğü çeken çocukların pek çoğunda okuldan soğuma, devamsızlık, okula ve okumaya karşı isteksizlik gibi tutumlar gözlenmektedir.

Başarımlık ve Takdir Edilme Duygusu Yoksunluğu: Çocuklar, başarıma ve takdir edilme duygusunu tatmak ister. Okulda başarıma duygusu genellikle akademik derslerle tatmin edilmektedir. Öğretmenin bir aferin cümlesi, deftere çizilen bir yıldız gibi örnekler bu başarımlık ve takdir edilme duygusunun tatmin edilmesini doğurur. Okulda bir ya da birden fazla dersten başarısız olan, akranlarında geride kalan öğrenciler, zamanında tamam-

layamadıkları beceriler yüzünden ya hiç ya da çok az başarmışlık ve takdir edilme duygusu yaşamaktadırlar.

Motivasyon Eksikliği: Öğrencilerin yeni becerilere ve konulara açık olmaları, önceki konulardaki başarıları önemli oranda etkiler. Sınıfının gerisinde olan öğrenme güçlüğü çeken öğrencinin, yeni konulara ve öğrenmelere motivasyonu bu nedenle düşük olacaktır. Geçmişte başarısız olduğu konuların üstüne yeni bir konuya karşı ilgi göstermesi zaman içinde daha da azalmaktadır. Bunun yanında iyi öğrenilmiş ve başarılı konuların sonrasında gelen konulara da motivasyon daha yüksek olmaktadır.

Dikkat Çekme ve Önemsizlik İhtiyacını Davranış Problemleri Göstererek Ortaya Koyması: Öğrenme güçlü çeken çocuklar zaman zaman davranış problemleri ile gündeme geldikleri gözleniyor. Okul başarısı ile gündeme gelemeyen, takdir edilmeyen, değer duygusunu alamayan bu çocuklar, sınıf içinde ve dışında çeşitli davranış problemleri ile gündeme gelebilmektedirler.

Öğrenilmiş Çaresizlik: Öğrenilmiş çaresizlik: “Öğrenilmiş çaresizlik, kişinin herhangi bir durumda çok sayıda başarısızlığa uğrayarak, bir şey yapsa da hiçbir şeyin değişmeyeceğini, olayların kendi kontrolünde olmadığını, o konuda asla başarıya ulaşamayacağını düşünüp, bir daha deneme cesaretini kaybetmesidir.”³

Öğrenme güçlüğü çeken çocuklarla yapılan çalışmalarda en bariz şekilde gözlenen durum, öğrenilmiş çaresizliktir. Öğrenilmiş çaresizlik, öğrenme güçlüğü çeken çocukların, bir veya birden fazla derste akranlarıyla aynı hızda öğrenememesi, onların çok gerisinde kalmaları durumunda geliştirilen bir duyu durumudur.

Öğrenciler, çok iyi bildikleri konularda bile becerilerini ortaya koymaktan çekinebilmektedir. Yeni bir konu öğrenirken, öğrendiği konuyla ilgili bir soruyu çözerken, bir soruya cevap vermesi istenirken

gösterilen ilk tepki başaracağına dair güvensizlik olmaktadır. Daha soruyu görmeden, metni okumadan “bilmiyorum”, “yapamıyorum” gibi ifadeler öğrenme güçlüğü çeken çocuklar tarafından sıklıkla dile getirilir.

Okul Başarısına Karşı Duyarsızlık Gösterme: Öğrenme güçlüğü çeken çocukların bazı durumlarda, okul başarısına karşı duyarsızlık geliştirdikleri de gözlemlenmiştir. Bir veya birkaç derste başarısız olan bazı çocukların bu dersleri başarmak için hiçbir çaba göstermediği, göstermek istemediği, tepki geliştirdikleri derslere karşı kayıtsız bir tutum geliştirdikleri gözlenmiştir.

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ BİR ENGEL DEĞİLDİR

Özel öğrenme tanısı bir engel tanısı değildir. Özel öğrenme, çeşitli yöntemlerle telafisi mümkün bir güçlüktür. Özel

öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerin pek çoğu doğru eğitimle akranlarıyla aralarındaki farkı kapatabilirler. Bunun yanında bazı öğrencilerin akranlarından geri kalması, eğitimin bu geri kalmayı telafi edememesi bile özel öğrenme güçlüğü engel tanımlarından birinin içine sokmaz. Çünkü doğru eğitim, her çocuğun belirli standartlarda, belirli meslek gruplarına yönelmesi anlamına gelmez. Önemli olan öğrenme güçlüğü çeken çocukların topluma kazandırılması, bu bireylerin kendilerine yeten, çevrelerine faydalı bireyler olabilmelerinin imkanını onlara vermektir.

Öğrenme güçlüğü tanısı konulmuş çocuklara verilmesi gereken destek eğitimi öncelikle yerinde yani, çocuğun devam ettiği okulda verilmelidir. Bunun yanında okul dışında çeşitli şekillerde sağlanan desteklerin de bu çocuklara faydası olacaktır. Burada dikkat edilmesi gereken

Özel öğrenme tanısı bir engel tanısı değildir. Özel öğrenme, çeşitli yöntemlerle telafisi mümkün bir güçlüktür. Özel öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerin pek çoğu doğru eğitimle akranlarıyla aralarında olan akademik geriliği kapatabilirler.

husus ailelerin, çocuklarının etiketlenmesine karşı gösterdiği tepkidir. Bu nedenle öğrenme güçlüğü olan çocukların etiketlenmesini doğuran tanılama ve yerleştirme sürecinden kaçınılması gerekir.

SONUÇ

Yaygınlığına rağmen öğrenme güçlüğü günün tanılanma oranı oldukça düşük düzeydedir. Öğrenme güçlüğü çeken çocuklar, zekâ sorunları olmadığı bilindiğinden, yanlış etiketlenmelere (tembel, yavaş gibi) maruz kalabiliyorlar. Bunun yanında özellikle ebeveynler çocuklarının etiketlenmesini istemiyorlar. Özel eğitime yönelik yanlış bilgiden kaynaklanan olumsuz tutum nedeniyle aileler sadece birkaç dersten başarısız olan çocuklarının tanılama sistemi içerisine girmesini istemiyor. Pek çoğu kendi olanaklarıyla (özel ders aldırarak) sorunu çözme yoluna giderken, bazı durumlarda bunun te-

lafisi mümkün bir sorun olduğundan bile haberdar olunmadığı görülüyor.

Okullara da bu konuda görevler düşmektedir. Bunlar:

- Okullar velileri konu hakkında bilgilendirmeli ve çocuğun tanılama sistemi içine girmesi teşvik edilmelidir.

- Öğretmenlerin çocukla ilgili gerçekçi beklentiler ve olumlu tutum geliştirmeleri gerekiyor.

- Bu öğrencilerin sınıf içinde ve dışında daha fazla kabul görmesini sağlayacak etkinlikler yapılmalıdır.

- Öğrencilere, destek eğitim vererek akademik başarının artırması sağlanmalıdır.

- Öğrencilerin gizli yetenekleri ortaya çıkarılmalı ve bu yetenekleri doğrultusunda faaliyetlerle öğrencilerin sosyal kabulleri sağlanmalıdır.

- Bunun yanında öğrencilerin etkinliklerde görev almaları sağlanmalıdır.

Öğrenme güçlüğü çeken çocukların bir bölümü destek eğitimle akranlarıyla arasındaki mesafeyi hızla kapatma olanağına da kavuşmaktadır. Eğitim sistemi içinde başarısızlıklarıyla dikkat çeken bu çocukların birden başarılarıyla gündeme gelmesi özellikle aile ve çocuk açısından büyük mutluluk kaynağı olabilmektedir.

KAYNAKLAR

- ¹ MEB, MEGEP, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Öğrenme Güçlüğü Modülü link: <http://hboqm.meb.gov.tr/modulerprogramlar/kursprogramlari/cocukgelisim/moduller/ogrenmeguc-lugu.pdf>
- ² Öğrenme Güçlüğü Gözlenenler, Doç. Seyhun Topbaş, Açık Öğretim Fakültesi link: <https://www.anadolu.edu.tr/aos/kitap/IOLTP/1267/unite05.pdf>
- ³ ÇAVUŞOĞLU S. "Öğrenilmiş Çaresizlik Teorisi Üzerine Bir Araştırma: Türk Kamu Yönetiminde Reform Çabalarının Çalışanlar Üzerinde Davranışsal Etkilerinin İncelenmesi" Yüksek Lisans Tezi, S. 11, Kocaeli, 2007

Uluslararası Müzik Eğitim Yaklaşımları: Kodaly, Orff, Dalcroze ve Suzuki Metotları Hakkında

Tüm modellerin ortak özelliklerinden en önemlisi, ısrarla aktifliğe vurgu yapmalarıdır. Pasif bir öğrenme sürecini hiçbiri savunmamakla birlikte özellikle doğaçlamaya ayrı önem atfeden Orff ve Dalcroze modellerinde öğrencilere daha çok serbest alan bırakılmakta, bu da öğrencilerin yaratıcılıklarını keşfetmesine ve geliştirmesine önemli katkılar sağlamaktadır.

Yusuf İhsan Tökel

Carl Orff çocuklarla
birlikte

Shinichi Suzuki,
1980'de öğretim
yöntemini göstermek
için İngiltere'ye
yaptığı bir gezi
sırasında genç
kemancılarla...

Bir önceki yazımda müziğin insan hayatındaki merkezi konumunu sorgulamış, diğer sanat disiplinlerinden farkını çeşitli açılardan ortaya koymuş, müzik öğreniminin insan beyninde yol açtığı gelişimlere, bu alanda yapılan bazı araştırmalara referansla yer vermiştim. Ayrıca, müzik eğitiminin süresinin, başlangıç yaşının, yoğunluğunun insana eleştirel düşünme, çoğul görevlendirme (multi-tasking) gibi diğer alanlarda ne gibi avantajlar sağladığına, müzik üretme sürecinin aktif olarak içerisinde bulunmakla pasif olarak dinlemek arasında ne gibi farklar olduğuna yine aynı yazıda değinmiştim.

Bu yazıda, bir önceki yazımda birçok açıdan insan hayatında olmazsa olmaz bir konumda olduğunu ifade etmeye çalıştığım müziğin, okul ve sınıf ortamında nasıl öğretilebileceği üzerine ayrıntılı modeller geliştirilmiş olan uluslararası kabul görmüş ve aktif olarak kullanılmakta olan yaklaşımların karşılaştırmalı analizini yapmaya çalışacağım. Literatürde üzerine çokça deneysel çalışma yapılmış ve aktif olarak uygulanmakta olan Kodaly, Orff, Suzuki ve Dalcroze modellerinin göze çarpan bariz ortak noktalarına değindikten sonra öğretim metotlarının odak

Orff modelinde örneğin öğretim süreci sırasıyla taklit, keşif, doğaçlama ve yaratım aşamalarına göre öğrenciye verilir. Kodaly'de de bu aşamalar benzer şekilde müzik icra eden birisini taklit ederek, deşifre etmeyle başlar, basit ritmlerde ve aralıklarda ustalaşacak şekilde eğitime başlandıktan sonra yavaş yavaş ritmleri, müzikleri/aralıkları karmaşıklaştırarak öğrencinin müzikal sezgisini geliştirmeyi hedefler.

noktaları altında modeller arasında dikkat çekmeye değer noktalara değineceğim.

ORTAK YAKLAŞIMLAR

Tüm modellerin en bariz ortak özelliği, sistematik ve sıralı bir öğretim metodolojisine sahip olmalarıdır. Orff modelinde örneğin öğretim süreci sırasıyla taklit, keşif, doğaçlama ve yaratım aşamalarına göre öğrenciye verilir. Kodaly'de de bu aşamalar benzer şekilde müzik icra eden birisini taklit ederek, deşifre etmeyle başlar, basit ritmlerde ve aralıklarda ustalaşacak şekilde eğitime başlandıktan sonra yavaş yavaş ritmleri, müzikleri/aralıkları karmaşıklaştırarak öğrencinin müzikal sezgisini geliştirmeyi hedefler. Suzuki'deki yaklaşım ise daha çok çocuğun ana dilini öğrenmesi sürecine benzetilerek şematize edilmiştir. Buna göre çocuk, ana dilini nasıl belli kelimeleri sürekli tekrar ederek, ezberleyerek, yavaş yavaş kelime dağarcığını ilerletip dilde ustalaşıyorsa müzik öğretiminde de benzer bir sırayla öğretim gerçekleştirilebilir. Son olarak, Dalcroze modelinde insanın birden çok duyusuna yönelik öğrenme sürecinin tek bir duyunun etkilendiği sürece göre çok daha kalıcı olduğundan hareketle bütüncül/holistik öğrenme yaklaşımı benimsenmiştir. "Eur-

Suzuki metodunda görülen temel motivasyon, her çocuğun, doğru metodoloji, çalışma ve ebeveyn yönlendirmesiyle iyi müzisyen olabileceğini iddia etmesindedir. Yeteneğin doğuştan kazanılan bir edim oluşunu dolayısıyla reddetmekle birlikte müzik öğrenim sürecini ana dil öğrenme sürecine benzeştirdiği için ailenin rolünü diğer modellere kıyasla daha fazla önemsemiştir.

hythmics" adını verdiği ritm, müzikal yapı ve ifadenin hareketle harmanlandığı yaklaşım yardımıyla kulak eğitimi ve öğrencilerdeki doğaçlama dürtüsünü geleneksel yöntemlere nazaran çok daha etkili bir şekilde öğretebileceğini savunmuştur.

Ayrıca, tüm modellerin bir diğer önemli ortak özelliği ısrarla aktifliğe vurgu yapmalarındadır. Pasif bir öğrenme sürecini hiçbirini savunmamakla birlikte özellikle doğaçlamaya ayrı önem atfeden Orff ve Dalcroze modellerinde öğrencilere daha çok serbest alan bırakılmakta, bu da öğrencilerin yaratıcılıklarını keşfetmesinde ve geliştirmesinde önemli katkılar sağlamaktadır. Bir diğer bahsedilmesi gereken husus, müzik dinlemenin merkeze konulması ve dinlemenin de aktif bir eylem olduğuna vurgu yapılmasıdır. Özellikle Suzuki modelinde tekrarlı dinleme çok merkezi bir yer tutmaktadır.

ÖĞRETİM METOTLARININ ODAK NOKTALARI

Orff ve Dalcroze modellerinde ulaşılmaması hedeflenen son seviye doğaçlama ve yaratım olarak düşünülmüştür. Tüm eğitimin amacı, öğrencilere diğer yardımcı aktivitelerle ritm ve kulak eğitiminin verilmesini sağlayarak sonucunda müzikal keşiflerin maksimize edilmesidir. Bu da doğaçlama alanlarını keşfetmek ve beste yapmak olarak belirlenmiştir.

Doğaçlama, Kodaly metodunda da önemli bir yer tutmasına rağmen Orff ve Dalcroze kadar merkezi bir yerde durmamaktadır. Kodaly ve Suzuki metotlarında müzik, daha çok dil gelişimi, yaratıcı düşünme, çoğul düşünme gibi ikincil kazanımlar açısından yararları ile gündeme gelmiştir. Doğaçlama, Kodaly yaklaşımında sözleri bilinen bir folklorik parçanın sözlerini değiştirme, bilinen bir eserdeki bazı perdelerin yerini değiştirme, arıza ekleme/çıkarma gibi daha basit seviyede kullanılırken Suzuki yaklaşımında ise hiç gündeme getirilmemektedir. Kendi sözlerine kulak verirken Suzuki'nin temel motivasyonu müziği iyi icra eden iyi vatan-

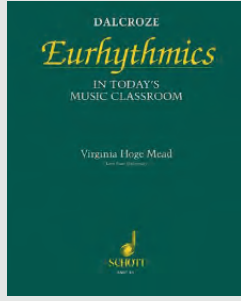

daşların yetişmesidir: "Bir çocuk doğduğu günden itibaren güzel bir müzik duyar ve onu çalmayı öğrenirse, duyarlılık, disiplin ve dayanıklılık yönlerinde kendisini geliştirir. Güzel bir kalbe sahip olur."

İnsan sesi, Kodaly metodunda birincil enstrümandır. Öğrenciler müzik aleti kullanımları dahi eğitimler grup halinde ve çocukların sesleri kullanarak yapılmaktadır. Kodaly metodunda öğrenciler, müziği kendi seslerini kullanarak öğrenirler. Bu metotta ayrıca halk müziğinin çok ayrı bir yeri vardır. Kodaly, folk müziğinin bir kültürdeki en nitelikli sanat formunu barındırdığına inanır ve bu müziği de kişinin "müzikal ana dili" olduğunu vurgular. Müzikal ana dilde yapılan bir müziğin doğası itibarıyla öğretilmesi ve öğrenci tarafından özümsemesinin oldukça kolay olduğunu savunur. Bu yüzden, özellikle en saf haliyle otantik halk müziklerinin eğitsel faaliyetlerde kullanılmasında ısrarcı olmuştur. Yüksek sanat müziğine erişebilmenin yolunu da çocuğun kendi kültürüne ait halk müziğinin içselleştirilmesiyle ancak mümkün olabileceğini iddia etmiş, kendi kültürel müziğinden beslenen bir sanatçının ancak yüksek sanat

Dalcroze modelinde insanın birden çok duyusuna yönelik öğrenme sürecinin tek bir duyunun etkilendiği sürece göre çok daha kalıcı olduğundan hareketle bütüncül/holistik öğrenme yaklaşımı benimsenmiştir. "Eurhythmic" adını verdiği ritm, müzikal yapı ve ifadenin hareketle harmanlandığı yaklaşım yardımıyla kulak eğitimi ve öğrencilerdeki doğaçlama dürtüsünü geleneksel yöntemlere nazaran çok daha etkili bir şekilde öğretebileceğini savunmuştur.

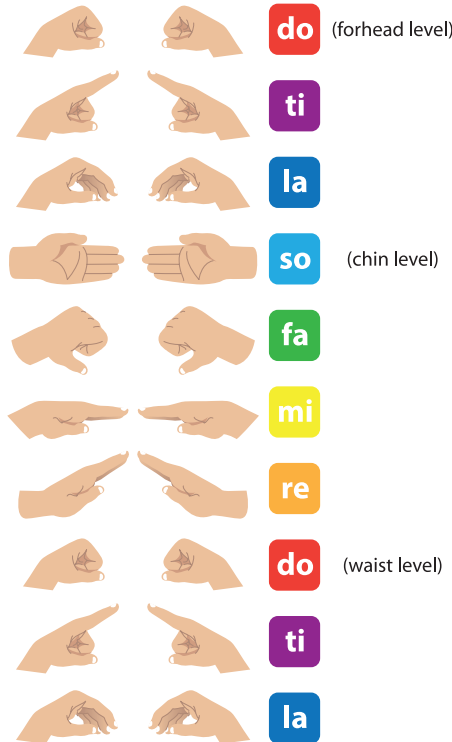

seviyesinde eserler meydana getirebileceğini dile getirmiştir.

Orff modeli, ritmi ve hareketi esas almaktadır. Ona göre bir çocukta ritim duygusu yeteri kadar gelişmeden müziğin diğer alanlarında gelişimin sağlanması mümkün değildir. O yüzden, Kodaly'nin aksine insan sesi kullanımından önce ritim hassasiyetinin gelişmesini öncelemektedir. Bu yaklaşımda eğitim verilebilmesi için ise bir kısmını bizzat kendisinin tasarladığı bir kısmını ise dünyanın dört bir yanındaki ülkelerden getirttiği kahir ekseriyetini vurmali çalgıların oluşturduğu bir enstrüman repertuarı hazırlamıştır. Bu enstrümanlar aracılığıyla çocuklar ritim duygularını pekiştirerek kendi seslerini kullanmayı, kendileri doğaçlama yaparak melodilerini basitten karmaşığa olacak şekilde beste yapmayı öğrenmektedir. Orff, enstrüman repertuarı hazırlarken müziğe yeni başlayacak kişilerin zorluk çekmeden adapte olabileceği, ilerleyen zamanlarda da sınırlılıktan ötürü yaratıcılığa ket vurmamasını göz önünde bulundurarak enstrümanların neredeyse tamamını baştan kurgulamıştır. Bahse konu olan diğer modellerde böyle bir enstrüman repertuarı bulunmamaktadır.

Suzuki metodunda görülen temel motivasyon, her çocuğun, doğru metodoloji, çalışma ve ebeveyn yönlendirmesiyle iyi müzisyen olabileceğini iddia etmesindedir. Yeteneğin doğuştan kazanılan bir edim oluşunu dolayısıyla reddetmekle birlikte müzik öğrenim sürecini ana dil öğrenme sürecine benzeştirdiği için ailenin rolünü diğer modellere kıyasla daha fazla önemsemiştir. Yine dil öğrenmeyle ilişkili yaklaşım felsefesinden ötürü öncelikle çocuğun müziğe

"maruz kalmasını" hedefler, yazılı müziğin öğretilmesinin bu süreçten sonra gelmesi gerektiğini savunur. Suzuki'ye göre nasıl bir çocuk dili öğrenmeden önce onu uzun yıllar dinleyerek kulağında yer etmesini sağlar, daha sonra konuşur ve nihayetinde yazmayı öğrenirse, müzikte de çocuk, önce çalmak istediği enstrümanı çalan diğer akranlarını dinlemeli, daha sonra enstrümanı egzersiz yapmaya başlamalı ve belli bir yetkinliğe ulaştıktan sonra yazılı olarak müziği öğrenmelidir.

Suzuki'de vurgulanan pratiğin bir prensip olarak teoriden önce öğretilmesi prensibi, Dalcroze metodunda da karşımıza çıkmaktadır. Dalcroze, öğrenmenin pratikte var olan uygulamalarla öğrenilip içselleştirilmesinden sonra ancak teorisinin gerçek anlamıyla öğrenilebileceğini savunmuştur. Suzuki metoduna göre bir öğrenci herhangi bir eseri nasıl gözlem ve tekrarlardan sonra defalarca çalışıyor ve eseri ancak bu süreçten sonra notadan deşifre ediyorsa, Dalcroze metodunda da benzer bir süreç izlenmektedir. Dalcroze'daki meşhur Eurhythmics kavramsallaştırmadan yola çıkarak öğrenci, fiziksel hareket ve müzikal ritimler eşliğinde 2/4, 3/4, 4/4 ölçülerini; uzun/kısa nota arasındaki farkları; kreşendo/dekreşendo gibi temel müzikal kavramları öncelikle uygularlar. Bunu takiben Dalcroze eğitmeni, derslerin sonunda o derste örtük olarak aslında öğretmiş olduğu kavramların yazılı olarak nasıl ifade edileceğini öğrencilerine göstererek bilginin içselleştirilmesini sağlar.

KAYNAKLAR

Göktürk Cary, Dilek; Kodály And Orff: A Comparison Of Two Approaches in Early Music Education; ZKU Journal of Social Sciences, Volume 8, Number 15, 2012, p. 179-194

Sarrazin, Natalie; Approaches to Music Education; Music And the Child; Open SUNY Textbooks, 2016, p. 57-88

<https://kodalymusicinstitute.org>

<https://www.orff-schulwerk-forum-salzburg.org/asis>

<https://internationalsuzuki.org/>

<https://suzukiassociation.org/>

<https://dalcrozeusa.org/>

<https://dalcroze.org.uk/>

Minşa Gülter

Kabakçığın Hayatı

(Ma vie de Courgette)

Kabakçığın Hayatı, Claude Barras'ın yaptığı ilk uzun metrajlı animasyon filmi. İsviçre ve Fransa ortak yapımı olan bu film, Fransız yazar Gilles Paris'in Autobiographie d'une Courgette (2002) adlı romanından uyarlanmıştır. Filmin ana karakteri olan çocuklar, yüzlerinde veya bedenlerinde geçmiş travmalarının, yaşadıkları büyük acuların izlerini taşıyor.

Kabakçığın Hayatı, Claude Barras'ın yaptığı ilk uzun metrajlı animasyon filmidir. İsviçre ve Fransa ortak yapımı olan bu film, 2016 yılında beyaz perdede yerini almıştır. Fransız yazar Gilles Paris'in Autobiographie d'une Courgette (2002) adlı romanından uyarlanmıştır. Cannes'da yönetmenlerin On Beş Günü bölümünde ilk gösterimine çıkmış ve 2017'de İsviçre'nin Oscar adayı olmuştur.

Film, durağan üç boyutlu objeleri hareket edermiş gibi gösteren animasyon tekniği "stop motion" kullanılarak çekilmiştir. Kilden yapılmış figürlerin her bir kare için ayrı ayrı hareket ettirilip kameranaya alınması olarak açıklanabilecek bu tekniğin iyi ve sade bir örneğini sunmaktadır. Popüler animasyonlarda alışık olduğumuz bir tempoya sahip olmasa da bu yalın uygulamalar, izleyenlerde hayranlık uyandırmaktadır.

Temanın ağırlığına karşın Kabakçığın Hayatı umut dolu bir film. Çocukların travmalarını atlatırken çevre faktörünün önemi vurgulanıyor.

Film, hassas ve yumuşak görsel yapısına karşın birçok karanlık ve sert temayı işlemekte ve bu zıtlıktan yararlanmayı başarmaktadır. Duygusal, yer yer komik ve renkli bu film, hayatın girdabında dönüp duran yetişkinleri ebeveyn olmakla ilgili düşündürcek; kendilerine “Çocukların duygularını ne kadar farkındayız?” sorusunu sormalarına ve itiraflarına sebep olacak. Yetişkinler, çocukların varlığını reddetse bile onlar oradalar; izliyorlar. Çocuklar ıslık ıslık, küçük gözleriyle her şeyi görmekte ve duymakta; her şeye rağmen minicik, taze kalplerine kocaman sevgiler sığdırmaktalar.

YETİMLERİN ANİMASYONU

Filmde farklı hayat tecrübelerinden sonra yetimhanede buluşmuş yedi-on yaşındaki

çocuklar... Çocukların görünüşleri, alıştığımız Hollywood filmlerindeki mavi gözlü, sarı saçlı, pembe yanaklı çocuklar gibi değil. Birçoğu yüzlerinde veya bedenlerinde geçmiş travmalarının, yaşadıkları büyük acıların izlerini taşıyor. Olumsuz ebeveyn davranışları, “yalnız çocuk” gerçeği, akran

Çoğu yerde karşımıza esprili ve komik bir şekilde çıkan ancak bahsedilen konuların gerçekliğini kavrayan izleyici için taş gibi ağır olan konular gülerken bir anda gözlerimizin dolmasına sebep oluyor.

Temanın ağırlığına karşın Kabakçığın Hayatı umut dolu bir film. Çocukların travmalarını atlatırken çevre faktörünün önemi vurgulanıyor. Çocukların buldukları ortamlarda yetişkinler tarafından anlaşılması, varlıklarının kabul görülmesi, düşüncelerinin ve duygularının önemsenmesi konularının üzerinde duruluyor. Yönetmen dünyamızın bir gerçeği, tüm bunları yaşayan çocukları olduğu gibi alıp perdeye yansıtmiş. Çocukların dostluğu ve sevgiyi bulmalarını ve onların seslerini duyan yetişkinleri de araya ekleyerek içimizi ısıtacak bir film sunmuş. Alelade bir animasyon filmi izledikten sonra cevaplamamız gerekenden daha fazla soruyla karşılaşacaksınız. Yetişkinler için zor ama faydalı bir sınav...

Camille: Neden ağladığımı bilmiyorum.

Courgette: İnsan bazen mutluluktan da ağlar.

çocukların sosyal davranışları, psikolojileri, travmaları izleyicilere çarpıcı bir şekilde sunuluyor. Bu çocuklardan kimi ebeveynlerinin ilgisiz, ihmalkâr davranışları sonucu güvenli bağlanmalarını sağlayamamış, kimi şiddete maruz kalmış, kimi ise cinsel istismara uğramış hayatın içinden, gerçek

zorbalığı, fiziksel ve ruhsal şiddete maruz kalmış çocuklar açıkça anlatılmadan izleyicilere salt bir şekilde hissettiriliyor. Çocuk oldukları için her şeye gülebilen ama yaşadıklarının ağırlığını taşıdıkları için bir anda hüzümlenebilen, saldırganlaşan, normal dışı davranışlar gösteren gerçek çocuklar...

Türkçenin Dünyaya Açılan Kapısı: Maarif Türkçe Kitap Setleri

Maarif Türkçe Kitap Setleri, dil öğretimine yeni bakışlar getiren yaklaşımlar ve yöntemler dikkate alınarak Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı'nın esas aldığı eylem odaklı yaklaşım çerçevesinde aşamalılık ve sarmallık ilkeleri çerçevesinde yapılandırılmıştır.

Okan YILDIZ - Sümeyye YILMAZ TURAN

Dünyanın her yerinde eğitim faaliyetleri yürüten Türkiye Maarif Vakfı, Türkçenin uluslararası ölçekte yabancı dil olarak öğretimine oldukça önem vermektedir. Örgün eğitim kapsamında okul öncesinden başlayarak tüm kademelerde Türkçe dersleri, uluslararası dil öğretimi standartlarına göre planlanmakta ve öğrencilerin en az B2 seviyesinde Türkçeyi kullanma becerisiyle mezun olmaları hedeflenmektedir. Bu hedef doğrultusunda Türkiye Maarif Vakfı tarafından Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (CEFR) esas alınarak yurt içinde veya yurt dışında örgün ve yaygın eğitimde kullanılması için Türkçe öğrenenler, öğretmenler, öğretim materyali hazırlayıcı ve sınav uygulayıcıları için temel dayanak ve yaklaşımları, amaçları, seviyelere ve becerilere göre kazanımları, ölçme ve değerlendirme sürecini, dil öğretimi içeriklerini düzenleyen ve dil öğretimi standartlarını belli çerçevede yapılandıran **“Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı”** hazırlanmıştır. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı, MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 36 Sayı ve 11.11.2020 tarihli kararıyla onaylanmıştır.

MAARİF TÜRKÇE KİTAP SETLERİ

Maarif Türkçe Kitap Setleri, **Türkçe öğretiminde bir ilk** olarak hem örgün hem de yaygın öğretimi kapsayacak şekilde okul öncesinden lise son sınıfa kadar tüm kademelerde okutulmak üzere Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı'na uygun olarak hazırlanmıştır.

Maarif Türkçe Kitap Setleri, öğrencilerin ve çağın ihtiyaçları göz önünde bulundurularak modern dil öğretimi uygulamalarına uygun bir sistem çerçevesinde hazırlanmıştır. Dört temel dil becerisinin (okuma, dinleme, konuşma, yazma) yanı sıra dil bilgisi öğretimi de kitapların sisteminin en önemli parçalarını oluşturmuştur. Her bir beceri alanı müstakil olarak işlenmekle birlikte bütünlük dil öğretimine uygun olarak tertip edilmiştir.

Maarif Türkçe İlkokul Kitap Setleri, senaryo temelli bir yapıya sahiptir. Yaş grubuna uygun olacak şekilde kurgular çeşitlenmiş; Türk çocuklarının, dünya çocuklarının ve hayvan karakterlerin hikâyelerine yer verilmiştir.

Maarif Türkçe Kitap Setleri, dil öğretimine yeni bakışlar getiren yaklaşımlar ve yöntemler dikkate alınarak Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı'nın esas aldığı eylem odaklı yaklaşım çerçevesinde aşamalı ve sarmallık ilkeleri çerçevesinde yapılandırılmıştır. Buradan yola çıkarak kitaplarla öğrenciyi harekete geçirmek, **Türkçeyi sadece bir ders olmaktan çıkarıp oyunlarla, şarkılarla, türkülerle hayatı sınıfa taşıyarak eğlenceli bir eğitim ortamı** oluşturmak hedeflenmiştir.

Kitap Setlerinde kültürel duyarlılığa önem verilmiştir. Türkiye ve Türk kültürünü özgün bir şekilde sunmak için Hacivat ile Karagöz, Nasreddin Hoca, Keloğlan gibi kahramanlarımıza yer verilmiş; bu kahramanların yer aldığı içeriklerle Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde **ilk kez** Türkçenin söyleyiş inceliklerini sezdirenen, sistemli bir şekilde olası konuşma hatalarının önüne geçen **telaffuz** bölümleri oluşturulmuştur. Bunun yanı sıra, kendine özgü **TRT** bölümüyle otantik içerikler sunarak Türkiye ve Türk kültürünün tanıtımı keyifli ve eğlenceli bir hâle getirilmiştir.

Ünite sonunda yer alan proje bölümleri ile öğrencilerin öğrenme sürecini okul dışına taşımak, rol ve görevlerle kitap boyunca **Maarif Öğrenen Profili** ve **21. yüzyıl becerilerine** uygun yeterlikler kazanmaları ve böylece çok yönlü, hayatın her alanında etkin fertler olarak yetişmeleri hedeflenmiştir.

OKUL ÖNCESİNDEN LİSEYE MAARİF TÜRKÇE KİTAP SETLERİ

Maarif Türkçe Okul Öncesi Kitap Setlerinde, çocukların gelişim özellikleri dikkate alınarak 36-48, 49-60 ve 61-72 aylık dönemlere göre başlangıç seviyesinde Türkçe öğretimi yapılmaktadır. **Türkçe ile ilk kez karşılaşan çocukların Türkçeye aşinalık kazanmaları hedeflenmiştir.** Bu hedef doğrultusunda hazırlanan setler etkinlik, hikâye ve öğretmen kılavuz kitaplarından oluşmaktadır.

Maarif Türkçe İlkokul Kitap Setleri, senaryo temelli bir yapıya sahiptir. Yaş grubuna uygun olacak şekilde kurgular çeşitlenmiş; Türk çocuklarının, dünya çocuklarının ve hayvan karakterlerin hikâyelerine yer verilmiştir. Türk çocuklarının hikâyeleri ile Türkiye’de yaşayan çocukların dünyasına kapı aralanmak istenmiştir. Dünya çocuklarının hikâyeleri vasıtasıyla öğrencilerin hem kendi kültüründen hem de dünyanın dört bir yanında yaşayan farklı kültürlerden izler bulması amaçlanmıştır. Hayvan karakterlerin hikâyeleri ile öğrencilerin ilgiyle takip edeceği eğlenceli ve öğretici bir macera sunulmuştur. **Hikâyelerin yanında şarkılar, tekerlemeler, oyunlar ile Türkçeyi sevdirmek ve A1 seviyesinde Türkçe öğretmek hedeflenmiştir.** Bu hedefe yönelik olarak ders, çalışma ve öğret-

OKUL ÖNCESİNDEN LİSEYE MAARİF TÜRKÇE KİTAP SETLERİ

Okul Öncesi Dönemi	36-48 Ay		Başlangıç
	49-60 Ay		
	61-72 Ay		
İlkokul Kademesi	7 Yaş	A1	A1.1
	8 Yaş		A1.2
	9 Yaş		A1.3
	10 Yaş		A1.4
Ortaokul Kademesi	11 Yaş	A2	A2.1
	12 Yaş		A2.2
	13 Yaş		A2.3
	14 Yaş		
Lise Kademesi	-	A1	
	-	A2	
	-	B1	B1
	-		B1+
	-	B2	
	-	C1	

men kılavuz kitabından oluşan dört set, 14 kitap hazırlanmıştır.

Maarif Türkçe Ortaokul Kitap Setleri, senaryo temelli kurgu metinler, şarkılar, oyunlar ve Türk kültürünü yansıtan Hacivat ile Karagöz, Keloğlan, Temel ve arkadaşlarının maceralarını içermektedir. **Böylece öğrencilerin Türkçe ile aralarında bir bağ kurulması hedeflenmiştir.** Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde bir ilk olan telaffuz bölümü Hacivat ile Karagöz üzerinden verilmiştir. Bunun yanı sıra Maarif Türkçe Ortaokul Kitap Setlerine özgü olan İletişim Köşesi bölümünde dünya çocuklarının maceraları yer almıştır. Ortaokul kademesinde, A1 ve A2 seviyelerinde ders, çalışma ve öğretmen kılavuz kitaplarından oluşan dört set, 12 kitap bulunmaktadır.

Maarif Türkçe Lise Kitap Setleri, senaryo temelli bir yapıya sahip olmanın yanı sıra türküler, bilmece, tekerlemeler ve şiirlerle Türk kültürünü öğrencilere tanı-

maktadır. Kültür Atlası bölümüyle de Türk edebiyatını ve sanatını yansıtabilecek otantik içeriklere yer verilerek Türkiye’nin geçmişten günümüze tarihi ve coğrafi güzellikleri, gelenek ve görenekleri öğrencilere sunulmuştur. **Kitap Setlerinde, farklı kültürlerle de yer verilerek öğrencilerin kendi kültürlerinden hareketle Türkiye ve Türk kültürüyle etkileşim kurmaları ve kültürlerarası duyarlılığa sahip bireyler olmaları hedeflenmiştir.** Maarif Türkçe Lise Kitap Setlerinde, A1, A2, B1, B1+, B2 ve C1 seviyelerinde ders, çalışma ve öğretmen kılavuz kitabından oluşan altı set, 18 kitap bulunmaktadır.

Maarif Türkçe Kitap Setleri, dört kademede toplam **17 set, 54 kitaptan** oluşmaktadır. Maarif Türkçe Kitap Setlerinin sözü edilen hedefler doğrultusunda öğrenciler ile Türkçe arasında köprü olması temenni eder, Türkçeye hayırlı ve faydalı olmasını dileriz.

YÜKSELİYORUZ.

DÜNYANIN LOJİSTİK MERKEZİ İSTANBUL'DA BULUNAN YENİ EVİMİZ SMARTIST İLE
ŞİMDİ ÇOK DAHA BÜYÜK VE TEKNOLOJİK BİR TESİSE SAHİBİZ.
BUNUNLA BİRLİKTE ÇEVREYE DUYARLI VE MÜŞTERİ ODAKLI OLMAYA DEVAM EDİYOR,
DÜNYANIN EN BÜYÜK HAVA KARGO MARKASI OLMA HEDEFİMİZE DOĞRU
HEP BİRLİKTE YÜKSELİYORUZ.

TURKISH CARGO

turkishcargo.com.tr

Filmimizi
izlemek için
QR kodunu
okutun.

140

İŐ KONSEYİMİZ İLE
TÜRK ÖZEL SEKTÖRÜNÜN GÜCÜNÜ DÜNYAYA TAŐIYORUZ

#İŐimizTicariDiplomasi